

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM
OKULLARININ TERCİH EDİLME
NEDENLERİNİN BELİRLENMESİ VE
ANALİZİ

MENDERES KAM

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Makine Eğitimi Anabilim Dalı

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Gürcan ATAKÖK

İSTANBUL, 2013

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM OKULLARININ TERCİH EDİLME NEDENLERİNİN BELİRLENMESİ VE ANALİZİ

MENDERES KAM
(522410010)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Makine Eğitimi Anabilim Dalı

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Gürcan ATAÖK

İSTANBUL, 2013

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi **Menderes KAM**'ın “**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi**” başlıklı tez çalışması, ... Haziran 2013 tarihinde savunulmuş ve jüri üyeleri tarafından başarılı bulunmuştur.

Jüri Üyeleri

Yrd. Doç. Dr. Gürcan ATAKÖK (Danışman)

Marmara Üniversitesi

.....(İMZA).....

Prof. Dr. Mustafa KURT (Üye)

Marmara Üniversitesi

.....(İMZA).....

Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR (Üye)

Marmara Üniversitesi

.....(İMZA).....

ONAY

Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/.../... tarih vesayılı kararı ile Menderes KAM'ın Makine Eğitimi Anabilim Dalı, Makine Eğitimi Programında Yüksek Lisans derecesi alması onanmıştır.

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Abdülkerim KAR

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez çalışmam boyunca bilgi, tecrübe ve desteğini esirgemeyen, Prof. Dr. Mustafa KURT hocama, çalışmamın her aşamasında bana en büyük yardımı gösteren tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Gürcan ATAÖK hocama, analiz aşamasında her konuda destek olan Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR hocama, anket uygulaması esnasında yardımcı olan Okul idarecilerine, çalışmamda emeği geçen ve her zaman destek olan eşime, kızım Sinem Mina' ya, tez çalışmam esnasında dünyaya gelen oğlum Mehmet Talha'ya ve çalışma arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Haziran, 2013

Menderes KAM

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	iii
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
SEMBOLLER	ix
KISALTMALAR	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
TABLO LİSTESİ.....	xv
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Tezin Amacı ve Önemi.....	3
1.2. Literatür Araştırması	4
1.2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar	4
1.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar	6
1.3. Tanımlar	8
1.4. Problem ve Alt Problemler.....	9
1.5. Sayıtlılar	9
1.6. Sınırlılıklar.....	10
1.7. Mesleki ve Teknik Eğitim	10
1.7.1. Mesleki teknik eğitimin amacı	12
1.7.2. Mesleki ve teknik eğitimin önemi	12
1.7.3. Mesleki ve teknik eğitimin temel ilkeleri.....	14
1.7.4. Mesleki teknik eğitimin sorunları.....	17
1.8. Mesleki-Teknik Ortaöğretim ve Mevcut Eğitim Sistemi	19
1.9. Mesleki ve Teknik Yükseköğretim	21
1.10. Meslek Seçimi ve Yönlendirme	21
1.10.1. Meslek seçimine etki eden faktörler.....	22
2. MATERYAL VE YÖNTEM	25
2.1. Araştırmanın Yöntemi	25
2.2. Evren ve Örneklem.....	26

2.3. Veri Toplama Teknikleri	29
2.4. Çözümleme Yöntemleri.....	30
3. BULGULAR VE TARTIŞMA	33
3.1. Bulgular	33
3.1.1. Demografik bulgular	33
3.1.2. Bireysel nedenlerle ilgili bulgular	41
3.1.3. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ile ilgili bulgular.....	45
3.1.4. Mesleki tanıtım ve yönlendirme ile ilgili bulgular.....	47
3.1.5. Yüksek öğrenim ile ilgili bulgular	50
3.1.6. Diğer bulgular	52
3.2.Tartışma.....	60
4. SONUÇLAR.....	65
4.1. Bireysel Nedenler İle İlgili Sonuçlar	67
4.2.Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu İle İlgili Sonuçlar.....	67
4.3.Meslek Tanıtımı Ve Yönlendirme İle İlgili Sonuçlar.....	67
4.4. Yüksek Öğrenim İle İlgili Sonuçlar	68
4.5. Diğer Sonuçlar.....	68
4.6.Değerlendirmeler.....	69
4.7. Öneriler.....	70
KAYNAKLAR	75
EKLER	81
EK 1 ANKET UYGULAMASI YAPILAN OKULLAR.....	81
EK 2 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ARAŞTIRMA İZNİ ONAYI.....	83
EK 3 TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE ORTAÖĞRETİM KUR.	87
EK 4 ÖĞRENCİLERE UYGULANAN ANKET	89
EK 5 ÖRGÜN EĞİTİM VERİLERİ 2011-2012.....	101
EK 6 ANKET SONUÇLARI (TABLO)	105
ÖZGEÇMİŞ	

ÖZET

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM OKULLARININ TERCİH EDİLME NEDENLERİNİN BELİRLENMESİ VE ANALİZİ

Ülkemizin dünyadaki gelişmelere ve bilgi toplumuna uyum sağlayabilmesi, uluslar arası rekabet gücünü geliştirebilmesi, işsizlikle mücadele edebilmesi ve sosyal refah düzeyini yükseltebilmesi için, işgücü piyasasının talep ettiği nitelikte insangücü yetiştirecek eğitim sistemi büyük önem arz etmektedir. Türkiye’de nitelikli insan gücünü yetiştirecek en önemli eğitim kademesinin ortaöğretim ve ortaöğretimde de mesleki ve teknik eğitim sisteminin olduğu görülmektedir. Türk eğitim sisteminde ortaöğretim, temel eğitimini bitiren nüfusun işyaşamına ve üniversiteye hazırlanması şeklinde tanımlanabilecek ikili bir işlev yüklenerek, ortaöğretime hem çok zor ve aynı zamanda kritik önem taşıyan bir rol yüklenmektedir.

Meslek seçimi insan yaşamının en önemli kararlarının arasında yer aldığı kabul edilmektedir. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının tercih edilmesinde aile, okul, çevre vb. gibi birçok neden etkili olmaktadır.

Bu araştırma; giriş, materyal ve yöntem, bulgular ve tartışma, sonuç ve değerlendirmeler olmak üzere dört bölümde toplanmıştır.

Bu çalışmada; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okullarını tercih etmelerini etkileyen nedenlerin neler olduğunun belirlenmesi ve öğrencilerin okul tercihlerinde etkili olan nedenlerin etki durumlarının analizi amaçlanmıştır. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının tercih edilmesini etkileyen nedenleri incelemeyi amaç edinen bu araştırma da Üsküdar ilçesinde bulunan mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının10.sınıflarında eğitim-öğretim gören 503 öğrenciden anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Verilerin toplanmasında Marmara Üniversitesi web sitesi anket sistemi kullanılmıştır. Öğrenciler, web sitesi anket sisteminde oluşturulan anket formunu doldurmuşlardır. Bu bağlamda, Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okullarını tercih etmelerine etki eden nedenler, öğrencilerin bakış açısından ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin okulların kendi istekleri doğrultusunda, yeteneklerine ve cinsiyetlerine uygun olduğunu düşündüğünden sınavdan yeterli puan alamamalarından dolayı, daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için, “mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun” düşüncesi ve iş bulma imkanlarından dolayı mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih ettikleri anlaşılmıştır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının tercih edilmesini etkileyen nedenlerin belirlenmesi ve analizi ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki ve Teknik Eğitim, Okul Tercihi, Meslek Tercihi

Haziran, 2013

Menderes KAM

ABSTRACT

VOCATIONAL AND TECHNICAL SECONDARY SCHOOL 'S DETERMINATION OF CAUSES AND ANALYSIS

Information society in our country, and to adapt to developments in the world of international competitiveness, develop, to elevate the level of unemployment, combat and social welfare, the education system to train qualified manpower demands of the labor market is of great importance. The most important stage of education in Turkey will train qualified human resources in the secondary section and in this section; secondary vocational and technical education system appears to be most important part. Turkish education system, secondary, and university preparation work life of the population who has completed the basic education is defined as a binary function by installing secondary education are both very difficult and at the same time a critical role is assigned to.

Choosing a career of human life is considered to be among the most important decisions.

Vocational and technical secondary schools to be preferred by the family, the school, the environment and so on.many reasons, such as being effective.

This research; introduction, materials and methods, results and discussion, conclusions and assessments to be collected in four sections.

In this study, students in vocational and technical secondary schools to determine what are the reasons that affect schools and students to be their first choice school status preferences that are effective impact analysis of the reasons intended. Preference for vocational and technical secondary schools, this study aims to examine the factors which influence vocational and technical secondary schools in the district of Üsküdar 10 classes of 503 students studying at the data collected through a survey. Survey system was used to collect data from Marmara University web site. Students completed the questionnaire created by the web site survey system. In this context, vocational and technical schools, students in secondary schools to prefer the reasons that affect the students' point of view put forward.

As a result, students enrolled in vocational and technical schools, secondary schools in accordance with their own wishes, abilities and gender you think is appropriate, enough points for the exam, and the shortest way to find a job more easily in order to leap to life, "even when I graduated from higher education program I get a profession "because of the idea and job opportunities in vocational and technical secondary schools of their choice understood. Preference for vocational and technical secondary schools, studies were conducted on the identification and analysis of the reasons that affect.

Keywords: Vocational and Technical Education, School Choice, Vocational Preference

June, 2013

Menderes KAM

SEMBOLLER

f	: Frekans (Kişi)
K	: Madde Sayısı
N	: Öğrenci Sayısı
%	: Yüzde
∞	: Güvenirlilik Katsayısı
\$	: Dolar

KISALTMALAR

AB	:Avrupa Birliği
ATL	:Anadolu Teknik Lisesi
EML	:Endüstri Meslek Lisesi
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KML	:Kız Meslek Lisesi
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin Normalleştirme
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
SBS	:Seviye Belirleme Sınavı
SML	:Sağlık Meslek Lisesi
TL	:Teknik Lisesi
TML	: Ticaret Meslek Lisesi
YGS	: Yükseköğretime Geçiş Sınavı

ŞEKİL LİSTESİ

	SAYFA
Şekil 2.1.Marmara Üniversitesi Anket Sistemi	25
Şekil 2.2.Üsküdar İlçesi Haritası Üzerinde Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları....	28

TABLO LİSTESİ

	SAYFA
Tablo 2.1 Anket Uygulaması Yapılan Okullar ve Öğrenci Sayıları	26
Tablo 3.1 Cinsiyet.....	34
Tablo 3.2 Annelerin Eğitim Durumu	34
Tablo 3.3 Babaların Eğitim Durumu	35
Tablo 3.4 Annenin İşi	36
Tablo 3.5 Babanın İşi.....	36
Tablo 3.6 Aile Aylık Gelir Toplamı	37
Tablo 3.7 Öğrenim Gören Kardeş Sayısı.....	38
Tablo 3.8 Mezun Olunan İlköğretim Okulu Yerleşim Birimi	38
Tablo 3.9 İlköğretim Okulundaki Mezuniyet Derecesi	39
Tablo 3.10 İkamet Ettikleri Binada Mülkiyet Durumu.....	39
Tablo 3.11 Konutlarda En Çok Kullanılan Isıtma Sistemi	40
Tablo 3.12 Okulumu tamamen kendi isteğimle tercih ettim.....	41
Tablo 3.13 Okulumu tercih etmemde not ortalamam etkili oldu.....	41
Tablo 3.14 Okulumun yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum	42
Tablo 3.15 Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin özellikleri cinsiyetime uygun olduğu için tercih ettim	42
Tablo 3.16 Daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için okulumu tercih ettim.....	43
Tablo 3.17 Okulumu tercih etmeden önce, bu okul mezunları ve bu mesleği yapanlardan okul hakkında bilgi sahibi oldum.....	43
Tablo 3.18 SBS sınavından yeterli puan alamamam tercihimde etkili oldu.....	44
Tablo 3.19 Ailemin isteği okulumu tercihimde etkili olmuştur.....	45
Tablo 3.20 Ailemin ekonomik durumunun yeterli olmaması okulumu tercihimde etkili olmuştur.....	45
Tablo 3.21 Çevremde bulunan mesleki ve teknik ortaöğretim okul mezunlarının sosyal ve ekonomik şartları okulumu tercihimde etkili olmuştur.....	46
Tablo 3.22 Ailemin, okulumu bitirince bir meslek sahibi olmamı düşünmeleri	

okulumu tercihimde etkili olmuştur.....	46
Tablo 3.23 Mesleki yönelme için ilköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarını yeterli buluyorum	47
Tablo 3.24 Meslek tanıtımlarının süresi meslekleri tanımak için yeterli olduğunu düşünüyorum	47
Tablo 3.25 Tanıtım ve yönlendirme sürecinde meslekler ile ilgili araştırma yaptım	48
Tablo 3.26 Meslek tanıtımları ve yönlendirme okulumu tercih ederken düşüncelerimi etkiledi.....	48
Tablo 3.27 Tanıtım ve yönlendirme sürecinde belirli bir mesleğe ilgi ve yeteneğim olduğunu anladığımdan dolayı okulumu tercih ettim	49
Tablo 3.28 Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından dolayı tercih ettim.....	50
Tablo 3.29 Mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun düşüncesi ile okulumu tercih ettim	50
Tablo 3.30 Yüksek öğrenimimi, lise meslek alanımla ilgili bölümlerde yapmak istiyorum.....	51
Tablo 3.31 Yüksek öğrenim yapmayı düşünmediğim için okulumu tercih ettim	51
Tablo 3.32 Okulumun ikamet adresime yakın olması tercihimde etkili oldu.....	52
Tablo 3.33 Diğer okullar hakkında yeterli bilgi sahibi olduktan sonra okulumu tercih ettim	52
Tablo 3.34 İş bulma imkanlarından dolayı okulumu tercih ettim.....	53
Tablo 3.35 Okulumun avantaj ve dezavantajlarını bilerek tercih ettim.....	53
Tablo 3.36 Okulumu tercih etmemde çevremin etkisi büyüktür	54
Tablo 3.37 İlköğretim okulu öğretmenlerimin tavsiyesi üzerine okulumu tercih ettim	54
Tablo 3.38 İnternetteki forumlar ve rehberlik sayfaları okulumu tercih etmemde etkili oldu	55
Tablo 3.39 Medyada, yazılı ve görsel basında okulumla ilgili yer alan haberler, okulumu tercih etmemde çok önemli rol oynadı	55
Tablo 3.40 Özel eğitim kurumlarının (belediye kursu, dersane vb.) okulumu	

tercih etmemde önemi büyüktür	56
Tablo 3.41 Okulumdan mezun olduktan sonra mesleğimle ilgili ilerleme	
imkânlarını biliyorum	56
Tablo 3.42 Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin çalışma	
ortamını araştırdım.....	57
Tablo 3.43 Teknolojik ve endüstriyel gelişmeler okulumu tercihimde etkili	
olmuştur	57
Tablo 3.44 Avrupa Birliği'nin nitelikli genç nüfusa ihtiyacının olmasından	
okulumu tercih ettim.....	58
Tablo 3.45 Okulumda derslerin kolay olduğunu düşündüğümünden tercih ettim	58
Tablo 3.46 Bir meslek sahibi olup yurtdışına açılma isteğimden dolayı okulumu	
tercih ettim	59
Tablo 3.47 Mesleki ve teknik eğitimde mesleki yeterlilik için ortaöğretimin	
yeterli olduğunu düşünüyorum	59

1. GİRİŞ

Ülkemizin dünyadaki gelişmelere ve bilgi toplumuna uyum sağlayabilmesi, uluslar arası rekabet gücünü geliştirebilmesi, işsizlikle mücadele edebilmesi ve sosyal refah düzeyini yükseltebilmesi için, işgücü piyasasının talep ettiği nitelikte ve nicelikte insangücü yetiştirecek eğitim sistemi büyük önem arz etmektedir.

Türkiye’de verilen mesleki eğitimin nitelik olarak düşüklüğü, mesleki eğitimden geçmiş olanların istihdamı aşamasında net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. İşyerleri mesleki yeterlilik bakımından zayıf olmaları nedeniyle istihdamda meslek liseleri ve meslek yüksekokullarından mezun olanları tercih etmemekte veya onları yeni baştan mesleki eğitime tabi tutmaktadırlar.

Ülkemizin ihtiyaçları ve dünyadaki gelişmeler, mesleki yeterliliklerin belgelendirildiği bir kalite güvence sisteminde ulaşmamızı zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda; uluslararası nitelikli meslek standartları, eğitim kurumlarımızın eşdeğerliği, işgücü niteliklerinin ölçülebilir olması gibi konular öne çıkmıştır.

Türk eğitim sisteminde ortaöğretime, temel eğitimini bitiren nüfusun işyaşamına ve üniversiteye hazırlanması şeklinde tanımlanabilecek ikili bir işlev yüklenmiştir. Bu bakımdan ortaöğretime, hem çok zor ve aynı zamanda kritik önem taşıyan bir rol yüklenmiştir. Öğrenciler ve velileriilköğretimden sonra üniversite sınavlarında daha avantajlı kabul ettikleri genel liseleri taleptmektedirler. Devletin resmi politikası öğrencilerin ortaöğretimde ağırlıklı olarak meslekive teknik okullara devam etmeleri ve bu okullardan mezun olanların büyük bir kısmının işhayatına atılmalarıdır. Fakat uygun nitelik venicelikte eğitim arzı oluşturulamadığından istenilen hedeflere ulaşılamamıştır. Mesleki veteknik okullara yeterli talep oluşturulamamış, bu okullardan mezun olanların eğitimgördükleri alanlarda istihdamı sağlanamamıştır. Bunun yanında üniversite girişsınavlarında uygulanan katsayı sistemi de öğrencilerin bu okullardan uzaklaşmasına nedenolmuştur.

Mesleki ve teknik öğretim okulları nitelikli ara insan gücünü yetiştirmekte, çeşitli yaygın eğitim kurumları ise sektörün ihtiyaç duyduğu becerileri sürekli olarak çalışanlara kazandırılması işlevini yerine getirmektedir.

Öğrenciler,mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih ederken birçok etkenin etkisi ile tercihyapmaktadır. Bu etkenler; öğrencinin yetenek ve başarı durumu, öğrencinin kişiselözellikleri, öğrencinin ilgilendiği konular, öğrencinin istediği işin veya programının nitelikleri, ailesinin görüşü, programa, işe girme ve devam edebilme koşulları, mesleğinin insan gereksinimi yönünden durumu, okul rehberlik servisinin öğrenci hakkındaki görüşleri vb. gibi faktörlerdir.

Günümüzde mesleki ve teknik eğitimin ekonomik, sosyal ve kültürel değişimlerin etkisiyle amacının ve içeriğinin değiştiği görülmektedir. Eğitim önceleri bireye, bireysel gelişim için verilen bir hak iken zaman içinde sermayenin ihtiyaçlarına hizmet eden bir olgu halini almıştır. Değişen toplumsal ve ekonomik dönüşümün etkisiyle mesleki ve teknik eğitimin içeriğinde farklılaşmalar yaşanmaya başlanmıştır. Böylece mesleki ve teknik eğitim piyasanın taleplerine cevap veren bilginin üretilmesi ve yeteneklerin oluşturulmasına yönelik olarak düzenlenmiştir.

Teknolojik gelişmeler, mesleki eğitimin işverenlerle daha çok iş birliğini gerektirmektedir. Çünkü mesleki eğitimin uygulama kısmı işletmelerde verilmektedir. Bu işbirliğinin gelişmesi, daha çok kişinin mesleki eğitimden faydalanabilmesini sağlayacaktır. Mesleki ve teknik eğitim nitelikli insan gücü yetiştirerek hem istihdam sorununa hem de sektörler arasındaki dengenin sağlanmasına katkıda bulunabilecektir.

Teknolojik ve endüstriyel değişme; bu değişikliklerin iş organizasyonuna ve rekabetçiliğe olan etkilerini iyi öğrenmenin anahtar öğeleri olan mesleki eğitim sistemlerinin kalitesinin iyileştirilmesi ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması önemli rol oynamaktadır. Kaliteli eğitim ve mesleki eğitimin geliştirilmesine katkıda bulunmasını öngören Avrupa Birliği Projeleri, genç nüfusun mesleki eğitimin istihdama katkısı, uygulanabilirliği ve girişimciliği artırmak, fırsat eşitliğini güçlendirmek, erişim imkanlarının daha iyi düzeye getirmek, yaşam boyu bilgi ve beceri kazanımını sürdürmek için hedefler seçmiştir. Buna bağlı olarak öğrencilerin meslek lisesi tercihinikendileri isteyerek mi, yoksa zorunluluktan mı tercih ettiklerinin araştırılması gerekir.

Bu araştırmanın, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının tercih edilme nedenlerini öğrencilerin bakış açısından ortaya koyarak, bu okulların daha bilinçli bir şekilde tercih

edilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bu doğrultuda yapılan/yapılacak olan çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

1.1.Tezin Amacı ve Önemi

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okullarını tercih etmelerini etkileyen nedenlerin neler olduğunun belirlenmesi ve öğrencilerin okul tercihlerinde etkili olan nedenlerin etki durumlarının analizi amaçlanmıştır. Araştırmada bir de anket uygulaması yapılmıştır. Bu anket uygulaması ile araştırmada okul tercihlerine neden olan aile, okul, çevre vb. gibi faktörlerin etkileri incelenmiştir.

Meslek seçimi insan yaşamının en önemli kararlarının arasında yer aldığı kabul edilmektedir. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının tercih edilmesinde aile, okul, çevre vb. gibi birçok neden etkili olmaktadır. Öğrenciler mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmekle, bir yönden meslek tercihlerini yapmaktadırlar.

Türkiye’de nitelikli insan gücünü yetiştirecek en önemli eğitim kademesinin ortaöğretim ve ortaöğretimde de mesleki ve teknik eğitim kurumlarının olduğu görülmektedir.Türk eğitim sisteminde ortaöğretim, temel eğitimini bitiren nüfusun işyaşamına ve üniversiteye hazırlanması şeklinde tanımlanabilecek ikili bir işlev yüklenerek, ortaöğretime hem çok zor ve aynı zamanda kritik önem taşıyan bir rol yüklenmiştir.

Bu bağlamda, araştırmada mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okullarını tercih etmelerine etki eden nedenler, öğrencilerin bakış açısından ortaya konulmuştur.

Son zamanlarda eğitim ve sınav sistemlerindeki değişiklikler, genç nüfusun tüketici toplumu olması, üretimin ve uygulama etkilerinin azalması, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ)mesleki-teknik ortaöğretim okulu mezunlarının bilgi ve becerilerinden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Bundan dolayı öğrencilerin, mesleki-teknik ortaöğretime tercih etme nedenlerinin belirlenmesi üzerine araştırma yapılmasının önem arz ettiği görülmüştür.

1.2. Literatür Araştırması

Literatür taraması sonucunda ulaşılan yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalara ait bilgi ve bulgular şöyledir:

1.2.1.Yurt içinde yapılan araştırmalar

Bireysel ve Toplumsal Faktörlere Göre Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimleri konulu araştırmada meslek seçimlerine etki eden faktörleraraştırılmış ve lise öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen psikolojik ve sosyal faktörler incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin, kişilere sağladığı serbest çalışma olanağı ve kazanç yönünden toplumda saygın olarak bilinen mesleklere yöneldiği, seçtikleri mesleklerle, ilgi ve yetenekleri arasında bir tutarlılık olmadığı ortaya konulmuştur[1].

Sağlık Meslek Lisesi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Durumları ve Okulları Seçişlerinde Rol oynayan Unsurlara ilişkin Mukayeseli Bir çalışma isimli araştırmada, öğrencilerin çok çocuklu ailelerden geldikleri, daha çok işçi, memur, çiftçi ve serbest meslek sahibi kişilerin çocukları oldukları ortaya konulmuştur. Yine anne ve babanın eğitim durumlarına bakıldığında çok büyük bir kısmının ilkokul mezunu ya da tahsil yapmamış olduğu belirlenmiştir[2].

Ticaret Turizm Meslek Liselerine Olan Bireysel Talebi Etkileyen Etkenlerin incelenmesi konulu araştırmaya katılanların çoğunluğunu kız öğrencilerin oluşturduğunu, öğrencilerin ortaokul diploma notlarının iyi ya da pekiyi dereceli olduğu, öğrencilerin ailelerinin çoğunluğunun orta gelire sahip olduğunu, öğrencilerin tamamına yakınının yüksek bir iş bulma beklentisi içinde olduğu, annesi lise ya da üniversite mezunu ve babası üniversite mezunu olan öğrenciler ile babaları yüksek düzeyde görevli olan öğrencilerin bu okulları en çok mesleğe ilgi duydukları için seçtiklerini sonuçlarını elde etmiştir [3].

Endüstri Meslek, Teknik, Anadolu Meslek, Anadolu TeknikLiseleri'ne Olan Eğitim Talebini Etkileyen Etkenlerin Belirlenmesi konulu araştırmasında mesleki ve teknik liselerde birinci sınıflarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin bu liselere olan bireysel istemlerini etkileyen etkenleri belirlemeye çalışmıştır. Öğrencilerin bu okulları tercih etmesinde etken olan etkenler ekonomik, toplumsal ve bireysel olarak düşünülmüştür. Meslek okulu öğrencilerinin çoğunluğunun erkek öğrencilerden oluştuğu, meslek

okuluna ve meslek dallarına ilginin olumlu düzeyde olduğu, öğrencilerin ailelerinin orta gelirli olduğu, anne ve babalarının eğitim durumlarının düşük olduğu, annelerin çoğunluğunun ev hanımı babaların ise işçi olduğu ve öğrencilerin çoğunluğunun orta büyüklükte ailelerden geldiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu araştırmanın en önemli sonuçlarından biri ilköğretimin ikinci kademesinde olması gereken yönlendirme sistemin olmamasına dikkat çekmesidir. Böyle olmakla birlikte araştırma sonucunda öğrencilerin seçtikleri meslek ile ilgili beklentileri olumlu bulunmuştur [4].

Ortaöğretim Tercihini Etkileyen Etkenlerin Belirlenmesi konulu araştırma da genel, mesleki ve teknik lise 1. sınıf öğrencilerini kapsamış, öğrencilerin okullarını tercih etmenlerinde etken olan etkenleri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin çoğunluğunu erkek öğrencilerin oluşturduğu, öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezun oldukları ilköğretim okullarının il merkezinde olduğu, öğrencilerin büyük çoğunluğu okullarını çevrede iyi eğitim veren okul olmasından etkilenecek seçtiklerini ve seçimlerini kendilerinin yaptığını belirtmişlerdir. Genel lise öğrencileri, üniversite sınavlarında başarılı olabilmek için, meslek lisesi öğrencileri kısa yoldan meslek sahibi olabilmek için, teknik lise öğrencileri üniversite sınavını kazanamama olasılığına karşı okullarını seçtiklerini belirtmişlerdir. Genel lise yüksek öğrenim görme beklentisi içindedirler. Teknik lise öğrencilerinin yarısı meslek lisesi öğrencilerinin yarısından çoğu öğrenim gördükleri bölümle ilgili bir alanda çalışabilecekleri beklentisi içindedirler. Genel lise öğrencilerinin %25'inin, meslek lisesi öğrencilerinin %10'unun ve teknik lise öğrencilerinin %10'unun aylık gelir düzeyi 201 milyon ve üzerinde tespit edilmiştir. Anne ve babaların büyük çoğunluğu ilköğretim mezunu ve anne babaların işçi ve serbest meslek sahibi oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun mezuniyet dereceleri “iyi” ve “pekiyi” olarak bulunmuştur [5].

Meslek Liseleri Araştırmasında Ortaya Çıkan Temel Bazı Bulgular araştırmasına göre meslek lisesi öğrencilerinin yaklaşık % 60 okudukları okuldan mutlu olmadıklarını, %80 gibi büyük bir çoğunluğu üniversiteye girişte haksızlığa uğradıklarını ve devletin meslek liselerini ihmal ettiğini ifade etmektedirler. Diğer yandan, endüstri ve iş dünyası bu okul mezunlarının niteliklerinin çok düştüğü görüşündedirler. Öğrencilerin % 52'si, mesleği ile ilgili bir işte çalışmaya hazır olmadıklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi öğrencilerinin %48'i; erkek teknik, kız teknik ile ticaret ve turizm liselerindeki öğrencilerin ise %58'i yeniden imkân tanınsa bu okullarda okumayacaklarını

belirtmişlerdir. Meslek lisesi öğrencileri okullarını mesleğe hazırlamada yeterli görmemektedir. Öğrenciler ders kitaplarını, laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. gibi okul imkânlarını ve yabancı dil eğitimini yetersiz görmektedir [6].

Ortaöğretimde Mesleki ve Teknik Eğitim Tercihinde Etki Eden Etkenlerin Belirlenmesi konulu yapılan araştırmaya göre öğrencilerin meslek liselerini seçmelerinde üniversite giriş sınavlarında meslek lisesi mezunlarına bölümlerinin devamı niteliğindeki bölümleri seçmeleri durumunda ek puan verilmesinin, yüksek öğretime yerleşememe durumunda elimde bir mesleğim olsun düşüncesinin, meslek yüksek okulu mezunlarına MYO'larına sınavsız geçiş hakkı verilmesinin, daha kısa yoldan iş hayatına atılmak düşüncesinin etken olduğu belirtmişlerdir. Kişisel bilgiler açısından da genel lise ve meslek lisesi öğrencileri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur [7].

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslek Yönelmelerine Etki Eden Faktörler konulu araştırmaya göre meslek lisesi öğrencilerinden % 90'a yakını, ebeveynlerin eğitim durumları bakımından ilköğretim ve ortaöğretim, mesleki durumları bakımından ev hanımı, işçi ve esnaf, gelir durumları bakımından ise 500-1500 YTL seviyesinde olduğu görülmektedir. Buna rağmen deneklerin % 64 'lük bölümü okul tercihi kişinin kendi isteği ile gerçekleşmiştir. Deneklerin mesleki yönelim düzeyleri düşünüldüğünde bu oranın iyi bir oran olduğu ve okul tercihi yapmaları açısından serbest oldukları görülmektedir [8].

1.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar

Thailand'da Mesleki Eğitim: Tercihler ve Geri Dönüsü Üzerinde Bir Çalışma adlı araştırmalarında aynı seviyedeki üst orta mesleki eğitim ve genel eğitimin göreceli faydalarını araştırmışlar, zengin aileden gelen bireylerin mesleki eğitimi seçmeye daha yatkın olduğunu bulmuşlardır. Aynı zamanda mesleki eğitimin genel eğitime göre daha fazla gelir kazandığını ifade etmektedirler. Bu araştırma sonuçları genel eğitim üzerine iş yerinde eğitim alarak iş gücüne katılma şeklindeki eğitimin daha faydalı olacağı düşüncesinin doğruluğu konusunda soru işaretleri olduğunu belirtmektedir. Bu çalışma mesleki eğitime girişi artıracak bir yatırımın faydalı olabileceğini önermektedir [9].

Ortaokul öğrencilerine lise seviyesinde mesleki eğitime devam etme imkânı sağlanmasının, mezuniyet oranları ve mezuniyet sonrası kazanç üzerindeki etkilerini

incelemişlerdir. Uluslar arası verilerin analizi sonucunda mesleki eğitim programlarında yüksek oranda ortaokul öğrencisi barındıran ülkelerin mesleki eğitime devam etme ve mezuniyet oranlarının daha yüksek olduğunu belirtmektedirler. 12 yıllık verilerin analizi sonucunda lise öğreniminde zamanlarının yaklaşık altıda birini mesleki eğitim derslerine ayıranların, mezuniyeti takip eden bir yıl içerisinde % 12 daha fazla vesonraki yedi yıl içerisinde % 8 den daha fazla kazanç elde ettiklerini bulmuşlardır. Bu değerlendirme yapılırken 8. sınıftaki tutum ve kabiliyetleri, aile alt yapısı ve liseye devam durumu sabit tutulmuştur. Bu sonuçların ortaokul sonrası liseye devam eden öğrenciler içingeçerlidir [10].

Yapılan araştırmada ailelerin okul kalitesi üzerine yatırdıkları parasal değer, ikamet edilen yerin seçiminden nasıl çıkarılabileceğini araştırmıştır. Çocuklu ve çocuksuz ailelerin ikamet ettikleri yerin seçiminde okul kalitesinin etkisini, ailelerin okul kalitesine nasıl değer verdiğini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmasında 1990 Washington nüfus sayımı verilerini esas almıştır. Beyaz ailelerin çocukları için üniversiteye girişte 100 SAT (öğrenciye ait yetenek testi) puan avantajı üreten okullar için fazladan 1800 \$ daha fazla vermeye istekli olduklarını bulmuştur. Bazı bulgular Afrikan-Amerikan tercihlerinin okul kalitesi ile negatif ilişkili olduğunu gösterse de bazı bulgularda Afrikan-Amerikan ailelerin imkânları dahilinde tercihlerle kısıtlanabileceklerini göstermektedir. Çocuklu ailelerin eğitime ağırlık verdiklerini yerleşim yerini kaliteli eğitim veren okulun bulunduğu yer olarak seçtikleri ifade edilmektedir. Çocuklu ailelerin gelir, yaş ve eğitim durumu bu değerlendirmede etkili olmuştur. Çocuksuz ailelerin eğitime daha az önem verdiklerini bunedenle yer seçiminde okul kalitesinin etken olmadığını belirtmektedir [11].

Okul psikolojik hizmetlerinin mesleki ve teknik eğitime daha fazla ilgi göstermesi ve aktif katılımı ile ilgilenmesi için önerilerde bulunmaktadır. Okul psikologlarının, özürü ve ya dezavantajlı bireyler için hazırlanmış mesleki programlara öğrenci seçimi ve mesleki programların gelişiminde öğretmenlerle birlikte çalışması gerektiğini belirtmektedir [12].

ABD ve İngiltere’de liselerde Mesleki Eğitim adlı makalelerinde liselerdeki mesleki eğitim, güçlü ekonomik baskılardan dolayı değiştiğini belirtmektedirler. Birbirinden oldukça farklı olan okul sistemleri birbirine benzer hale geldiğini, uzun bir tarihi olan

A.B.D. mesleki eğitiminde dar kapsamlı mesleki uzmanlaşma eğitiminden ziyade iş için daha geniş tabanlı bir hazırlık dönemi ve dahayüksek dereceli beceriler kazanmaya doğru bir geçiş dönemi yaşanmakta olduğunu,geleneksel yöntemdekinin aksine meslek öğretmenleri özel sektör endüstrisinden çekilerek eğitim teorisi eğitimi verilmek suretiyle yetiştirilmeye başlandı ifade etmektedirler.İngiltere de mesleki eğitim basamağının önceden önemsenmediğini; fakat mesleki eğitimin etkisi belli bir alanda uzmanlaşarak belge kazandırmada, kariyer ve is programlarından haberdar olmada genişleyerek görüldükten sonra merkezi hükümetin müfredatprogramlarına teçhizat, kaynak sağlama da ilgisi arttığı gözlenmiştir [13].

Yapılan araştırmada özel okula devametmek isteyen her öğrenciye kefil olunarak ulusal çapta okul tercihi getirildiğini, bununsonucunda 1000 den fazla özel okul piyasaya girdiğini ve özel okullara kayıtlar % 20 oranında arttığını belirtmektedirler. Bu verileri kısıtlanmamış okul tercihlerinin eğitimçıkları üzerindeki etkilerini ölçmek için kullanmışlardır. Bu uygulama sonucunda devlet okullarının en iyi öğrencilerini kaybettiklerinden dolayı ne kadar etkin çalışırlarsa çalışsınlar özel okullar kadar başarılı olamayacaklarını belirtmektedirler. Şili'dekiokulların içerikten çok sekle yatırım yaptıklarını (okul duvarının boyanması gibi), oysaki bu yatırımların başarılı öğrencilere burs sağlanması gibi teşviklere dönüştürülmesi halinde öğrencilerin okul tercih etmede daha serbest davranabilecekleri ifade etmektedirler. Bunun sonucunda akademik olarak başarılı öğrencilere burs sağlanması ile bu başarılı öğrencilerindevlet okullarında kalabilecekleri söylemektedirler [14].

1.3. Tanımlar

İş: Belli bir işyerinde sürdürülen benzer etkinlikler grubudur. Bir kimsenin mesleği olabilir, ama işi olmayabilir [15].

Meslek: Sosyal, ekonomik bilimsel ve teknolojik boyutları olan bireysel ve toplumsalyaşam için zorunlu bir iş bölümü sonucu ortaya çıkmış bir uğraş olgusudur [16].

Mesleki ve Teknik Eğitim: Bilim ve teknolojiye gelişmelere paralel bireylere belirli bir meslek alanında bilgi, beceri, tutum ve yeteneklerin kazandırıldığı eğitim sürecidir [16].

Meslek Seçimi:Bireyin tercih ettiği meslekler arasından birinde karar kılması ve buna hazırlamak için çaba göstermesidir [16].

1.4. Problem ve Alt Problemler

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin okullarını tercih etme nedenleri nelerdir?

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin okul türüne göre demografik farklılıkları nasıldır?
2. Araştırmada okul tercihlerinde etkili faktörler olan aile, okul, çevre vb.değişkenlerine göre fark göstermekte midir?
3. Araştırmada mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih eden öğrencilerin ailelerinin profilinedir?
4. Araştırmada öğrenciler mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını neden tercih etmişlerdir?
5. Araştırmada öğrenciler tercih ettikleri mesleki ve teknik ortaöğretim okulları hakkında ne düşünmektedirler?
6. Araştırmada öğrenciler mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını hangi faktörlerin etkisinde kalarak tercih etmişlerdir?

1.5. Sayıtlar

1. Araştırma kapsamına alınan mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında eğitim gören öğrenciler örneklem grubunu teşkil etmektedir.
2. Bilgi toplama aracı olarak kullanılacak anketler, sadece öğrencilere yönelik uygulanmıştır.
3. Anketlerin içeriği, konuyla ilgili uzmanlar ve Milli Eğitim Bakanlığının ilgili yetkilileri tarafından kontrol edilerek geliştirilmiştir.
4. Ankete katılanlara isim sorulmadığı için cevaplandırmada samimi ve gönüllü olacakları düşünülmüştür.

1.6. Sınırlılıklar

1. Bu araştırmada tespit edilen veriler, anket formunda yer alan ifadelerle sınırlı olduğu gibi, çalışmaların zaman içerisinde değişim gösterebileceği gerçeği araştırmanın yapılacağı yer ve 2011–2012 Eğitim Öğretim yılı 10.sınıf öğrencilerini sınırlı kılmaktadır.
2. Araştırma, İstanbul İli Üsküdar ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi mesleki ve teknik ortaöğretim okullarıyla sınırlı tutulmuştur.
3. Araştırmada bu okulların 10.sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Problemlerin büyük ölçüde ortak olduğu varsayımıyla bu okulların bölümleri arasında herhangi bir sınırlamaya gidilmemiştir.
4. Araştırma 2011–2012 eğitim-öğretim yılını kapsamaktadır.
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin kimlikleri gizli tutulmuştur.
6. Problem, örneklem üzerinde incelenmiştir.

1.7. Mesleki ve Teknik Eğitim

Türkiye de Mesleki ve Teknik Eğitim; Örgün mesleki ve teknik ortaöğretim, Çıraklık eğitimi ve Önlisans programlarını(Meslek Yüksek Okulu-MYO) kapsamaktadır. Uygulanmakta olan sistemde meslek öğrenme örgün eğitim, çıraklık eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere üç eğitimden birini tercih ederek yapılabilmektedir.

Mesleki ve Teknik Eğitim; yıllar boyunca yaşanan değişim ve gelişmelere bağlı olarak farklı şekillerde tanımlanmıştır. İlk olarak, iş için, el maharetlerini gerektiren işler için, üretim için eğitim gibi tanımlar yapılmıştır. Zaman içerisinde mesleki eğitim tanımı biraz daha genişletilerek “bireyin tercih ettiği bir mesleki alandaki faaliyetleri etkili bir şekilde yürütebilmesi için gerekli bilgi, beceri, tavırlarla ilgili kabiliyetlerinin geliştirilmesini amaç edinen eğitim şekli” olarak ifade edilmiştir [17].

Topluma ve iş dünyasına yönelik bir mesleki eğitim profesyonel düzeydeki meslekler dışında kalan iş dünyasındaki tüm meslekleri kapsamaktadır. Mesleki eğitimin sürekli değişen sosyal, ekonomik koşullara ve taleplere uyması beklenmiştir. Aynı zamanda bu, belirli bir meslek alanındaki istihdam ihtiyaçlarına göre güncellenmektedir. Mesleki

eğitim, yaparak öğrenme esasına dayanan bir eğitim sistemi olarak da ifade edilebilmiştir [18].

İnsanlığın tarihi kadar eski olan meslek ve eğitim kavramları, toplumlarda meydana gelen sosyoekonomik değişimlere paralel olarak çeşitli değişikliklere uğramakla birlikte, günümüze kadar insanlığın ayrılmaz bir parçası olarak önemlerini koruya gelmişlerdir. Başlangıçta aile içerisinde yapılan üretimde, meslekte aile içerisinde yapılan eğitimle kazandırılmaktaydı. Nüfusun artması ve şehirleşme olgusunun başlamasıyla, üretim de evin içinden fabrikaların içine kaymaya başlamıştır. Diğer yandan fabrikasyon üretiminin gelişmesiyle iş bölümü kavramı ortaya çıkmış ve çeşitli iş alanları için, önemli ölçüde teknik bilgi sahibi eleman ihtiyacı doğmuştur.

Geleneksel eğitim sistemi içerisinde teknik insan gücü ihtiyacının karşılanamaması, hükümetlerin mesleki teknik eğitimle ilgilenmelerini zorunlu kılmıştır. Akabinde yaşanan bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler, mesleki teknik eğitim kavramında çeşitli değişikliklere sebep olmuştur. Hızla gelişen ve daha karmaşık bir nitelik alan işler için disiplinize edilmiş bir teknik eğitim sisteminin kurulması ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu beyanda mesleki teknik eğitim sistemi ile üretim teknolojilerinde meydana gelen değişiklikler, karşılıklı sıkı bir etkileşim içerisinde olagelmişlerdi [19,20].

Mesleki teknik eğitim, bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği, bilgi beceri ve uygulama niteliklerini kazandırarak bireyi, zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönleri ile dengeli biçimde geliştirme sürecidir. Mesleki teknik eğitimin, meslek, birey ve eğitim süreci olmak üzere üç boyutta olduğunu, bu boyutların bir bütünlük içerisinde düşünölmesi ve uygulanması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu anlayışla mesleki teknik eğitimi; birey, meslek ve eğitim boyutlarının dengeli olarak bir araya getirilmesinden oluşan bir eğitim süreci olarak tanımlamak mümkündür [21].

Mesleki teknik eğitim, belirli yaş grubundaki öğrencilere bazı temel yeterlilikleri kazandırarak belirli bir meslek alanında işe girebilmelerini ve mesleki becerileri geliştirmeyi esas almıştır. Bir mesleğe ilişkin atölye çalışmaları yapılarak teorik eğitimin yanı sıra pratik eğitim de yürütölümüştür. Öğrencilerin yaptıkları işler mesleki uygulamalara göre belirlenmiştir.

Mesleki teknik eğitim, bireysel ve toplumsal faydası olduğu gibi bütün bu faydaları içinde bulundurması beklenen mesleki eğitimin ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişmişliğini sağlayacağı da ifade edilmektedir.

1.7.1. Mesleki ve Teknik Eğitimin Amacı

Mesleki ve teknik eğitimde amaç, bireye beceri kazandırmak ya da becerisini geliştirmektir. Mesleki ve Teknik eğitim; kişilere iş için gerekli bilgi, beceri, mesleki tutum ve davranış kazandırmaktır. Bu eğitim sürecinde iş bir araç olarak kullanılmakta ve bireyin yeteneklerinin çok yönlü geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Mesleki eğitimi bireylere yeteneklerine uygun yetiştirme olanağı yanında, yetiştirildiği alanda çalışma fırsatı sağlayan etkili bir eğitim dalı olarak da tanımlayabiliriz.

Mesleki ve teknik eğitim, toplumsal ve bireysel hedeflere yönelik, belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve uygulama yeteneklerinin kazandırılarak, bireyi toplumun talepleri ve hedefleri doğrultusunda yetiştirmektir.

Mesleki ve teknik eğitimin esas amacı; endüstride kullanılan insan gücünü hazırlamaktır. Endüstride kullanılan üretim metotları, araç ve gereçler değiştikçe, yetiştirilen insan gücünün özellikleri de değişmektedir. Bu bakımdan mesleki ve teknik eğitim, teknoloji ve bilimsel çalışmalar arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır [22].

Mesleki ve teknik eğitimi önemli kılan ve gittikçe önemini artıran çeşitli etkenler vardır. Günümüzde teknolojide meydana gelen değişimler büyük bir hıza ulaşmıştır. Teknolojideki bu değişim ve gelişime toplumların ekonomik ve kültürel yaşantılarını doğrudan etkilemekte ve farklılaşmasına neden olmaktadır. Toplumların bu değişime ayak uydurabilmeleri ise, özellikle mesleki ve teknik eğitim ile yakından ilgilidir [23].

1.7.2. Mesleki ve Teknik Eğitimin Önemi

Çağımızda, bilim ve teknolojide meydana gelen hızlı değişme ve gelişmeler sonucu, Türk sanayisi çok boyutlu bir yapıya ulaşmıştır. Ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda istenilen hızda gelişebilmesi için, sanayi ve iş çevrelerinde ihtiyaç duyulan sayıda ve nitelikte, orta düzeyde meslek elemanlarının yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, mesleki ve teknik eğitim ülkemiz için büyük önem arz etmektedir [23].

Bir ülkenin kalkınmasında en önemli etkenler, kalifiye insan gücü, doğal kaynaklar ve bunların iyi planlanıp organize edilerek üretime dönüştürülmeleridir. Burada anahtar rol, yetişmiş insan gücüne düşmektedir. Zira var olan kaynakların, en etkin ve en verimli şekilde üretimine dönüştürülmesi, yetişmiş insan gücünün bilgi, beceri ve maharet düzeyine bağlıdır. Yetişmiş insan gücünün ise ülkenin kaynaklarını harekete geçirebilecek şekilde yetiştirilmesi, iyi bir eğitim sisteminin kurulmasıyla mümkündür [21].

Ülkemizin, hızla gelişen teknolojiyi takip etmesi, yorumlaması, mal ve hizmet üretimine dönüştürerek hayatiyet kazandırması, yeni teknolojiler üretmek ve pazarlamak suretiyle gelişimini daha da hızlandırması, böylece ekonomik kalkınmayı sağlayarak mevcut sosyal ve kültürel potansiyelini güçlendirmesi ve gelişmiş ülkeler arasındaki yerini alması gerekmektedir. Bunun için hem temel mesleki eğitim alanında, hem de ileri düzeydeki teknik eğitim alanında, değişen teknolojik koşullara uygun ve hatta teknolojik gelişmeler ön ayak olabilecek esnek bir teknik eğitim sistemini kurulması gerekmektedir.

Mesleki eğitim, bir ülkenin eğitim sisteminin temel taşlarından birisidir. Öyle ki, çalışanların niteliklerinin artırılmasında ve bilgi toplumu olma yolunda modernizasyonu gerçekleştirebilmek için iyi bir mesleki teknik eğitiminin kurulması ve geliştirilmesi zorunludur. Amerika’ da ki kolej ve üniversitelerin sayısı, Japonya’da ki kolej ve üniversitelerin sayısından yüksek olmasına rağmen, Amerika, bir çok endüstri kolunda Japonya ile rekabette zorluk çekmektedir. Bunun en önemli nedeni Japonya’da ki mesleki teknik eğitim sisteminin Amerika’da kinden daha gelişmiş olmasıdır. Bunun içindir ki, eğitim, özellikle mesleki teknik eğitim, insanların mevcut potansiyelini ve kabiliyetini geliştiren, ona üretkenlik vasfı kazandıran etkin bir araçtır. Aynı zamanda da fert ve toplumun sürekli olarak gelişmesinin sağlanması ve ekonomik kalkınmanın desteklenmesi bakımından, mesleki teknik eğitim, ülkelerin istikbali için stratejik bir önem taşımaktadır [25].

Dünyada, bilim, teknoloji ve üretim sistemlerindeki değişme ve bunu dayandığı bilgi tabanlı köklü teknolojik gelişmelerle bilgi toplumuna geçiş yaşanmaktadır. Özellikle bilgi teknolojisindeki gelişmelerin bir sonucu olan ileri otomasyon teknolojileri, yalnızca vasıfsız iş gücünü değil, belli ölçü de beyin gücünü de istihdam edebilme

imkanı vermektedir. Bu çerçevede kaliteli insan gücüne yoğun bilgi endüstrilerinin oluşturduğu yeni meslek alanları ve ileri imalat teknolojileri, hızlı gelişmelerin belirleyicisi olmaktadır [26].

1.7.3. Mesleki ve Teknik Eğitimin Temel İlkeleri

İş piyasasının ihtiyacı olan becerili ve teknik insan gücünün yetiştirilmesini hedef alan mesleki teknik eğitimin bir dizi temel ilkelere uygun olarak yürütülmesi gerekir. Bu ilkeler aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

a) Kişilerin, ilgi, yetenek ve kişisel özelliklerine uygun alanlarda eğitime tabi tutularak, kişilerin kendilerini bu alanda geliştirmeleri esastır. Türkiye’de mesleki teknik eğitim alan kişilerin büyük çoğunluğunun, alanları dışında bir işe girmeleri veya alanları ile ilgisiz bir dalda öğrenime devam etmeleri, iyi bir yönlendirme ve istihdam politikasının olmadığını göstermektedir. Bu durum, aynı zamanda büyük oranda kaynak israfına da sebep olmaktadır [22].

b) Mesleki teknik eğitimin yapılandırılmasında temel ilkelerden bir diğeri de, işyeri-okul iş birliğine dayalı ve ehliyet kazandırıcı bir meslek eğitimi sisteminin, örgün ve yaygın eğitimin her kademesinde kurulması ve buna işlevsellik kazandırılmasını temin etmektir. İşyeri ve okul arasında sıkı işbirliğine dayalı bir eğitim sisteminin etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasıyla, hem özel sektörün eğitime katılması temin edilerek eğitimin maliyeti azaltılırken kalitenin artırılması sağlanacak hem de önceki madde de belirtilen iyi bir rehberlik ve istihdam politikası ile kaynak israfı önlenmiş olacaktır.

c) Mesleki teknik eğitim, iş piyasasının insan gücü ihtiyacına, nitelik ve nicelik olarak, cevap verecek şekilde planlanmalıdır. Eğitim programları da ferdin ve iş hayatının ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirilmelidir. Mesleki teknik eğitim sistemi, eğitim sisteminin bütünü ve iş hayatının gereksinimleri ile uyumlu, hizmet ve üretimin özelliklerine uygun bir şekilde yapılmalıdır. Bu yapılanma, hızlı bir şekilde değişen teknolojik koşullara adaptasyonun, zamanında yapılabilmesi için esnek olmalıdır. Mesleki teknik eğitim, bulunduğu bölgenin yapı ve endüstriyel şartlarına uygun, ihtisaslaşmayı sağlayabilecek seçmeli programları ihtiva etmelidir [27].

d) Eğitimin içeriği, teorisyenlerin bilgilerinden çok mesleki alanda yetişkin kişilerin bilgi, tecrübe ve etkinlikleri esas alınarak geliştirilir. Bu da eğitimin, üst kademe eğitime hazırlıktan çok iş hayatına hazırlayıcı nitelikte olmasından kaynaklanır.

e) Mesleki Teknik Eğitim, teknolojik açıdan becerili, problem çözme yetisi gelişmiş, rahatlıkla ve etkin bir şekilde iletişim kurabilen, bugünün ve yarının iş hayatına uyum sağlayabilecek nitelikli elemanların yetiştirilmesi üzerine yoğunlaşmalıdır.

f) Eğitim sisteminin her safhasında özellikle de mesleki teknik eğitimde, mesleki etik değerlere büyük önem verilmelidir. Zira mesleki etik değerler ile mesleki bilgi, beceri ve kabiliyet birbirlerini tamamlayıcı unsurlardır. Dürüst fakat kabiliyetsiz bir kişi, işin yavaş ilerlemesine sebep olurken, bilgili, kabiliyetli ve yetenekli; fakat mesleki etik değerlerden yoksun olan bir kişi, işin tamamen yok olmasına veya bozulmasına neden olabilir. Bundan dolayı mesleki teknik eğitim gören herkese, iş ahlakı eğitimi de verilerek ülkenin kalkınmasında, herkesin sorumluluk payının bulunduğu şuuru kazandırılmalıdır.

g) Bilgisayar, enformasyon ve telekomünikasyon sistemlerindeki hızlı gelişmenin bir neticesi olarak, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yeni yöntem arayışların doğması, kaçınılmaz olmuştur. İş hayatı ile sıkı bir işbirliği ve ilişki içerisinde olan mesleki teknik eğitim sistemi, teknolojilerde yaşanan bu gelişmeleri, eğitimin kalite ve verimini artırmada kullanmalıdır. Gelişen bu teknolojilerin mesleki teknik eğitim sistemine entegrasyonu, dünyanın her tarafında bulunan mevcut bilgilere erişmeyi kolaylaştırmanın yanı sıra kolayca erişilebilen bu bilgileri özümseme, kullanma ve geliştirme yetilerini geliştirerek ezbere dayalı eğitim sistemini ortadan kaldırabilecektir. Bu olanakların kullanılması, klasik eğitim anlayışları değiştirmek suretiyle eğitim şartları ve metotlarının da optimize edilmesini sağlayacaktır.

h) Genel eğitim ve mesleki teknik eğitim bir bütünün parçaları olduğundan birbirleriyle uyumlu olmalıdırlar. Genel eğitim ve mesleki eğitim arasındaki ilişkiler, mesleki teknik eğitimin uzun vadede planlanması bakımından çok önemlidir. Genel eğitim, mesleki ve teknik eğitimin temelini teşkil eder. Bireylerin çeşitli meslek alanlarına yönelmelerine ve belirli mesleklere karşı olumlu tavırlar geliştirmelerine yardımcı olmak, genel eğitimin temel görevleri arasındadır. Meslek alanlarını tanıtıcı

çalışmalara, temel eğitim düzeyinde başlanmalı ve  ğrenci, meslek seinceye kadar devam ettirilmelidir [28].

ı) Mesleki teknik eğitim kurumlarında öğretmenlik yaparak kişilerin, teorik bilgilerle teşhis edilmiş olmalarının yanı sıra, uygulamaya dönük bilgi, beceri ve yeteneklerinin de üst sınırdaki olması gerekir. Meslek dersleri  ğretmenlerinin, eğitimi verdikleri düzeyin üstünde bir uzmanlık eğitimi görmüş olmaları, okutacakları alan ile en az üç yıllık bir tecrübeye sahip olmaları ve okuttukları meslek derslerindeki temel ilkeleri, öğrencilerin seçmiş oldukları mesleklere uygulayabilmeleri gerekir. Meslek dersi öğretmenleri aşağıdaki alalara vakıf, profesyonel eğitimci olarak yetiştirilmelidirler:

- Eğitim metot ve teknikleri,
- Müfredat geliştirme,
- Farklı popülasyonların eğitimi,
- Sınıf, atölye ve laboratuvarların organizesi ve idaresi,
- Mesleğinde iyi bir örnek teşkil etme.

i)  lkemizde yürürlükte bulunan mesleki teknik eğitim sistemi, oldukça merkezi bir yapıya sahiptir. Oysa mesleki teknik eğitim sisteminin,   nolumaddede belirtildiği gibi üretim ve enformasyon teknolojilerindeki hızlı gelişmelere ayak uydurabilmesi için esnek bir yapıya sahip olması gerekir. Bu esnekliği sağlayanın en iyi ve en etkin yolu yetki ve sorumlulukların, doğru orantılı bir şekilde tabana, mesleki teknik eğitim veren kurumlara yayılmasını temin etmektir. şu andaki mevcut yapıda, bir çok karar, ya Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınmakta yada bu kararın, hayatiyet kazanabilmesi için bakanlık onayından geçmesi gerekmektedir. Yerel katılım ve işbirliği ise çok sınırlıdır. Yetki ve sorumlulukların, ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi ve hiyerarşik bir yapı içersinde, bölgesel, yerel ve hatta noktasal seviyede dengeli bir şekilde dağılımını sağlamalıdır. Ancak yetki ve sorumlulukların ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi, sistemin esnekliğine zarar vermemelidir [25].

j) Mesleki teknik eğitimde, okulda öğrenilen bilgi ve becerilerin geliştirilmesi ve gerçek yaşamda uygulanarak pekiştirilmesi için  ğretim yılının belli bir s resinde ilgili işletmelerde staj yapılmalı, bu staj, sıkı bir şekilde kontrol edilerek kredilendirilmelidir.

Böylelikle edinilen bilgi be becerilerin pekiştirilmesinin yanı sıra beşeri ilişkiler, hızlı iletişim, problem çözme, planlama ve bakım çalışması alışkanlıkları geliştirilmiş olur. İşletmelerde görev yapan deneyimli personellerin, okulda ders vermeleri sağlanarak kendi bilgi ve tecrübelerini öğrencilerle paylaşma olanağı verilmelidir. Bu yolla öğrencilerin, mesleğe, geniş bir bakış açısıyla bakmaları ve ufukları genişlemesi sağlanır [29].

1.7.4. Mesleki Teknik Eğitimin Sorunları

Yapılan bir araştırmada tespit edilen, mesleki teknik eğitimin başlıca sorunları şu şekilde tanımlanmıştır [30,31].

1.7.4.1. Mezun öğrencilerin yüksek öğrenime geçişi

Mesleki teknik eğitimin amacı, öğrenciyi, bir meslek veya bir teknik alanda iş hayatına hazırlamaktır. Bununla birlikte mesleki teknik eğitimden mezun olan öğrencilerde kendi alanlarında veya başka bir alanda yüksek öğrenimlerine devam edebilmektedirler. Ancak ülkemizde genel lise mezunu öğrencilerin yüksek öğrenime geçiş, mesleki ve teknik eğitim okullarından mezun olan öğrencilere nazaran çok daha yüksektir.

1.7.4.2. Mezun öğrencilerin istihdam sorunu

Mesleki teknik eğitimin en önemli sorunlarından bir diğeri de yetişmiş insan gücünün, uygun yerde istihdam edilememesidir. Mezun oldukları alanla ilgili istihdamı sağlanamayan bireyler, meslekleri dışında başka bir işle iştigal etmekte yada istihdam fazlası olarak işsiz kalmaktadırlar. Bu durum yüksek oranda, nitelikli iş gücü kaybına ve dolayısıyla kaynak israfına neden olmaktadır.

1.7.4.3. Müfredat programlarının teknolojik gelişmelere uyumu

Günümüzde, hızla değişen ve gelişen teknoloji ve iş hayatının koşulları, bu değişime, kısa sürede uyum sağlayabilecek esnek program, nitelikli işgücü ve yeterli derecede finansal desteği zorunlu kılmaktadır.

1.7.4.4. Bina, tesis, araç ve gereç yetersizliği

Mesleki teknik eğitim programlarının uygulanmasında, günün gelişen teknolojileri doğrultusunda, her branşla ilgili araç ve gereçlerin tespiti, tasarımı, tedariki ve etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Okullarda gerekli makine, tezgah ve araç-gereçler bulunmamakta, bulunanlarda etkin bir şekilde kullanılamamakta ve çürümeye terk edilmektedir. Bu durum, ülkemizdeki mesleki teknik eğitimin önemli bir sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.7.4.5. Finansman yetersizliği ve döner sermaye çalışmaları

Mesleki teknik eğitimin en önemli sorunlarından bir diğeri de finansman yetersizliğidir. Pahalı bir eğitim olan mesleki teknik eğitimin finansmanına devlet bütçesine ek olarak, bu hizmetten yaralanan kişi ve kuruluşların katkıda bulunmaları, şimdiye kadar, gereken ölçüde sağlanamamıştır. Oysa bir çok gelişmiş ülkede; işletmeler, sanayi ve ticaret odaları ile yerel yönetimler mesleki teknik eğitimin finansmanına katkıda bulunmaktadır.

Eğitim içerisinde yapılan ve eğitimin önemli bir parçasını oluşturan eğitim faaliyetlerinin arttırılması için öğrencilere, bu çalışmalardan, azda olsa, bir miktar ücret verilmelidir. Bu uygulamanın yaygınlaştırılması ile hem öğrenciye kendini geliştirme imkanı verilecek, hem de elde edilen gelir sayesinde mesleki teknik eğitimin maliyeti azaltılabilecektir.

1.7.4.6. Endüstri ile sürekli bir işbirliği sağlanamaması

Mesleki teknik eğitim, çeşitli sektörlerdeki işlere eleman yetiştirerek hizmet sunan bir sistem olduğuna göre, kararların alınması sürecine, bu sistemin ürünlerinden faydalanan sektörlerin katılımının sağlanması ve taraflar arasında sürekli bir işbirliğinin bulunması gerekmektedir. Buna göre Sanayi ve Çalışma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Odaları, İş ve İşçi Bulma Kurumu, gibi kuruluşların, mesleki teknik eğitime ilişkin karar ve uygulamalara katkıda bulunmaları sağlanmalıdır.

1.7.4.7. Öğretmen yetersizliği

Mesleki ve teknik eğitimde saptanan hedeflere, nitelik ve nicelik olarak ulaşılması, yeterli sayıda ve iyi eğitim görmüş öğretmenlerin yetiştirilmesiyle mümkün olabilmektedir. Oysa mesleki teknik eğitim sisteminde, endüstride meydana gelen gelişmelere paralel olarak çok çeşitli meslek dallarında eğitim yapılması çabalarına karşılık, bu alanlara meslek öğretmeni yetiştirme veya sanayide yetişenlerin, eğitim kurumlarında görevlendirilmeleri hususlarında bir çok güçlüklerle karşılaşmaktadır. Öğretmen yetiştirmede karşılaşılan güçlüklerden birisi, meslek dersi öğretmenlerinin belirli aralıklarla, yurt içi ve dışındaki endüstriyel kuruluşlarda görgü ve bilgilerini artırma imkanları sağlanamamasıdır.

1.7.4.8. İnsan gücü ihtiyacının planlanması

Mesleki teknik eğitimin planlanması, güçlü ve organik bağların kurulması, kalkınma planları doğrultusunda, sistemi etkileyen tüm unsurların dikkate alınarak makro ve mikro düzeyde hazırlanacak olan kısa, orta ve uzun vadeli planlara bağlı olarak yürütülmesi gerekir. Oysa ülkemizde, mesleki ve teknik eğitimin planlanmasına esas teşkil edecek insan gücü ihtiyacı ile ilgili veriler yeterince elde edilememiştir. Mesleki teknik eğitim, hangi iş sektöründe, hangi nitelik ve nicelikte insan gücüne ihtiyaç duyulduğu ve gelecekte ihtiyaç duyulacak iş gücünün sayı ve niteliğine göre, sisteminin yeniden yapılanması gerekmektedir. Bu hususun eksikliği, mesleki teknik eğitimin düzenlenmesi, planlanması ve istihdam ile ilgili çeşitli sorunlara neden olmaktadır.

1.8. Mesleki -Teknik Ortaöğretim ve Mevcut Eğitim Sistemi

Mesleki ve teknik ortaöğretim, belli bir mesleğe yönelik eğitim öğretim veren mesleki eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlardan mezun olanlar Yükseköğretime Geçiş Sınavında(YGS), sınavsız geçiş hakkından yararlanabilmektedir. Fiziki donanım bakımından verilen mesleki eğitimin türüne göre değişkenlik göstermektedir.

Talim terbiye kurulunun 07.06.2005 tarihli ve 184 sayılı kararı ile 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren bütün ortaöğretim kurumlarının öğretim süresi kademeli olarak 4 yıla çıkarılmış ve 9.sınıf mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında ortak sınıf olarak kabul edilmiştir. Düzenlemeye göre öğrenciler 10.sınıftan itibaren ilgi, istek,

yetenek ve derslerdeki başarı durumlarına göre yönlenir veya yönlendirilirler. Yönlendirme; öğrenci ve velisinin görüşü alınarak ilgili müdür yardımcısı, sınıf öğretmeni ve rehber öğretmen tarafından yapılır. Yönelme veya yönlendirme 9. Sınıfta okutulan alanlara kaynaklık eden derslerin yılsonu notları esas alınır.

Dünya genelindeki uygulamalara bakıldığında; temel eğitim sürecini tek bir aşamada düzenlemek yerine, öğrencilerin yaş grupları ve fiziksel özellikleri temelinde bir kademelendirmenin tercih edildiği görülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıklarını dikkate almayan kesintisiz sekiz yıllık eğitimle ülkemizin en önemli zenginliği olan genç nüfusu bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmanın mümkün olmadığından hareketle mevcut eğitim sisteminde 2012 yılında yeni bir yapılanmaya gidilmiştir [32].

Kamuoyu tarafından 4+4+4 olarak bilinen ve zorunlu eğitimi 12 yıla çıkaran kanunla eğitim sisteminde başlayan yeni dönemin iki temel amacından biri toplumun ortalama eğitim süresini yükseltmek, diğeri ise eğitim sisteminin bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi mümkün kılacak şekilde düzenlenmesidir [32].

Bu düzenleme ve değişikliklerle birlikte 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim yerine, 2012-2013 eğitim- öğretim yılında 12 yıllık zorunlu kademeli eğitim getirilerek 12 yıl üç kademeye ayrılmıştır. Birinci kademe 4 yıl süreli ilköğretim (1. 2. 3. ve 4. sınıf), ikinci kademe 4 yıl süreli ortaokul (5. 6. 7 ve 8. Sınıf), üçüncü kademe 4 yıl süreli lise (9. 10. 11. ve 12. sınıf) olarak düzenlenmiştir [32].

Yeni yapıda, hedeflenen esnek program anlayışı ve çocukların gelişim özellikleri esas alınarak bu kademelendirme yapılmıştır. İlk kademe, çocuğun okula alıştığı ve temel becerileri kazandığı evredir. İkinci kademe, çocuğun yeteneklerini sınadığı ve geliştirdiği kısımdır. Üçüncü kademe ise çocuğun yetenek, gelişim ve tercihleri doğrultusunda genel eğitim veya mesleki ve teknik eğitim alacağı bölümdür.

Kanunun hiçbir yerinde mesleki yönlendirmeden söz edilmemektedir. İkinci kademedeki (ortaokul) sonra öğrenciler mesleki eğitim merkezlerine devam edebileceklerdir. Ancak açık öğretim lisesi uygulaması ile zorunlu eğitimlerini tamamlayabileceklerdir. Mesleki ve teknik ortaöğretim, üçüncü kademe (9. 10. 11. ve 12. sınıf) olan meslek liselerinde

9.sınıfları ortak sınıf olup, mesleki alan seçimi 10. sınıftan itibaren başlar ve alan tercihini yaptıktan sonra 12. sınıfa kadar alanında eğitimine devam eder [32].

1.9. Mesleki ve Teknik Yükseköğretim

Türkiye’de üniversiteye yönelişin en önemli sebeplerinden birisi iş bulma kaygısıdır. Diğer sebep ise toplumda daha iyi bir statü kazanmaktır. Ortaöğretimdeki öğrenciler, üniversitelerin lisans programlarına girme şanslarının daha yüksek olacağı düşüncesiyle, mesleki ve teknik ortaöğretim yerine genel ortaöğretime tercih etmektedirler. Son yıllarda mesleki teknik ortaöğretime yönelişin belirgin bir şekilde artmasında üniversiteye girişteki katsayı uygulamasının etkisi olduğu söylenebilir.

Ortaöğretimden yüksek öğretimin lisans programlarına yerleşen öğrencilerin oranı toplam başvurulara göre sadece % 10 civarındadır. Lisans programlarına yerleşen bu %10’luk öğrenci kitlesi içinde mesleki teknik ortaöğretimin payı ise % 1’den düşüktür.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında eğitim-öğretim gören öğrencilerine 2003 yılındaki değişikliklerle ön lisans programlarına sınavsız geçiş hakkı tanınması meslek liselerine talebin yükselmesinin bir nedeni olabilir. Sınavsız geçiş uygulamasından, meslek/teknik lise çıkışlı olanların dışındaki öğrenciler yararlanamamaktadır.

Teknik bilgi ve becerisi usta ve teknisyenin üzerinde, nitelikli tekniker yetiştirmek üzere kurulan MYO’larda son yıllarda öğrenci sayısının artışı, bu okulların cazipliğinden ziyade, sınavsız geçişin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Ancak mezunların kalite ve nitelikleri sorgulanmaya muhtaçtır [33].

1.10. Meslek Seçimi ve Yönlendirme

Yapılan bilimsel çalışmalar incelendiğinde, bir mesleğe yönelme kararının verilmesinde, yani başka bir deyişle, o mesleğe götüren bir eğitim programının tercih edilmesinde çok çeşitli etmenlerin dikkate alınması gereği ortaya çıkar. Bunların başında özellikle tercih edilecek meslek ve bu mesleğe götürecek eğitim programlarının ayrıntılı bir biçimde incelenmesi ve yönelme kararını verecek kişinin kendi kişisel özellikleri hakkında doğru ve tutarlı bilgilere sahip olması önemli bir yer tutmaktadır [21].

Meslek seçimi zaman içinde oluşan uzun bir süreç olarak düşünülmelidir. Kişinin devamlı gelişen ve bir ölçüde de olsa değişen kişilik özellikleri, öte yandan yine her an değişen ve yeni boyutlar kazanan mesleklerin durumu bu ikisi arasında bağlantı kurmayı zorlaştırmaktadır. Özellikle bireyin özelliklerinin sürekli olarak gelişmesi mesleki seçim sürecinin hangi öğrenim ve yaş düzeyinde karar verme aşamasına erişmesi gerektiğini belirlemede sıkıntılar yaratmaktadır. İşte meslek seçimi ve karar verme durumu bireyin psikolojik yardıma ihtiyaç duyduğu durumlardan en önemlisi niteliğindedir [21].

1.10.1. Meslek seçimine etki eden faktörler

Meslek seçim süreci, bireyin gerçek işini seçiminden çok önce başlar. Meslek seçimi, var olan işler arasından en uygununa karar vermekten ibaret değildir. Bireyin geçmişi ve temelleri, rol modelleri, deneyimleri, ilgileri ve kişiliği meslek seçimini etkileyen en önemli etkenlerdendir.

Meslek seçimi çok karmaşık birtakım etkenlerin etkileşimine bağlı olduğu söylenebilir. Meslek seçiminin ergenlik sonlarında ya da genç yetişkinlikte tek bir karar sonucu yapıldığı yolundaki geleneksel görüş, bugün yerini meslek seçimi ve gelişiminin yetişkinlik boyunca sürdüğü görüşüne bırakmıştır [23].

Bireyin meslek seçimini etkileyen etmenler arasında zihinsel yetenekler, özel yetenekler kişilik özellikleri ve benlik tasarımı, ilgiler, akademik başarı, cinsiyet, çevresel etmenler; bunlardan özellikle ailenin sosyal ve ekonomik düzeyi, önemli etmenler olarak gösterilmektedir [21].

Birey, meslek tercihinin belirlerken ve okulunu tercih ederken sosyal çevrenin baskısını hissetmektedir. Birey; aile, okul ve dış çevre gibi etkenlerin etkisi altında kalmaktadır. Bu etkilere aşağıda kısaca değinilmiştir.

1.10.1.1. Aile çevresinin etkisi

Anne babalar ergenlerin mesleki ve eğitsel planlarını etkileyen en önemli kişilerdir. Anne babalar yalnızca aile ilişkilerinde sergiledikleri demokratik, otoriter ve kabul edici gibi tutumları değil, mesleki gelişimini destekleyici tutum ve davranışlarında çocuklarının mesleki gelişim süreçlerini ve mesleki karar verme davranışlarını

etkilemektedirler. Anne babalar meslek seçiminde yetenek, ilgi, değerler gibi etkenler ve meslekleri tanıma konularında bilinçli oldukça daha olumlu davranışlar göstermektedirler[22].

Çocuklarında sorumluluk duygusu geliştirmek isteyen, demokratik aile ortamı oluşturmaya çalışan anne ve babalar çocuklarının kararlarına güvenmeyi öğrenmek zorundadır. Unutulmamalıdır ki günümüzde çocuğunun yanında olmayı denemeyen birçok anne ve baba zaman içinde çocukları ile ilişkilerinin koptuklarını görmektedirler. Anne ve babanın çocuklarının kararlarına güvenmeleri onları rahatlatır. Çocuğun kendi istekleri ve yetenekleri doğrultusunda seçim yapmasına izin verilmelidir [22].

Ailenin fert sayısı, anne baba, kardeş ilişkileri, ailenin ekonomik, kültürel yapısı ve hatta ailenin sosyal yapısı da bireyin gelişiminde ve geleceğini şekillendirmesinde doğrudan alakalıdır[44].

1.10.1.2.Okul çevresinin etkisi

Sosyo ekonomik ve kültürel özellikleri bakımından gelişmiş bir bölge de bulunan okullarda ki öğrenciler; iç mimari, güzel sanatlar, uzay mühendisliği gibi daha fazla eğitim ve daha fazla harcamayı gerektiren meslekleri rahatlıkla tercih edebilmektedirler [34].

Okul, bireyin geleceğine etki eden en önemli kurumlardan biridir. Okul hayatı, öğrencinin geleceğe hazırlanmasında önemli işlevi olan bir dönemdir. Çocuğa toplumun kültürel değerlerini aktarmada, dini ve milli değerlerini kazandırmada ve mesleğe yönlendirmede bir köprü vazifesi görmektedir.

Okulun temel niteliklerinden biri bireyleri en iyi şekilde hayata hazırlamaktır. Bu nedenle, sınıf mevcut sayılarının en sağlıklı olan seviyeye getirilmesidir. Okulların teknik donanım gerçekleştirilmesi ve en önemlisi de eğitimci sayısının eksik olmamasıdır. Bu özellikler bir araya geldiğinde okul amacına ulaşmış olur. Okullar eğitim öğretim dışında; ekonomik sorunlarla, araç-gereç ve eğitimci yetersizliği ile meşgul olan kurumlar olmamalıdır. Okulların ekonomik ve fiziki imkanları iyi organize edilmelidir [34].

1.10.1.3. Dış çevrenin etkisi

Toplumun tüm kesimlerinde maddi getirisi yüksek olan meslekler tercih edilmektedir. Bu sebeple gençler kendisine lüks, konfor ve ekonomik rahatlık getirecek meslekleri tercih etmektedirler.

Her insan belli özelliklerinin yanı sıra içinde bulunduğu toplumsal koşullardan etkilenmektedir. Bu açıdan insan sosyal çevresiyle etkileşim halinde bir gelişim göstermektedir. Bireylerin meslek tercihlerinde etkilendikleri alanlardan biride içinde bulunduğu sosyal çevresi olmaktadır [25].

Bireyin tüm davranışlarına etki eden en önemli toplumsal faktörlerin başında içinde bulunduğu sosyal sınıf gelmektedir. Bu açıdan yapılan araştırmalar alt sosyal sınıfta bulunan çocuklar ve üst sosyal sınıfta bulunan çocukların farklı mesleki gelişim süreci geçirdiklerini belirtmektedirler. Dolayısıyla üst statüdeki ailelerin çocukları profesyonel meslekleri tercih etmek için gerekli şartlara sahip olurken, alt statüdeki ailelerin çocukları ise daha çok yarı profesyonel ya da profesyonel olmayan meslekleri seçme eğilimi göstermektedir [25].

2. MATERİYAL VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın yapılacağı okullar, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile görüşülerek belirlenmiştir. Üsküdar ilçesinde bulunan resmi mesleki ve teknik ortaöğretim okulları seçilmiş, bu okulların idarecileri ile birebir görüşülerek 10. sınıf öğrencilerine bilgisayar laboratuvarlarında internet üzerinden anket formuna giriş yaptırılarak veri toplanmıştır. İnterneti olmayan birkaç okulda farklı bir yol izlenerek anket formları çıktı alınmış, idareciler ve öğretmenler ile birlikte öğrencilere uygulanmıştır. Uygulanan anket formları aracılığı ile toplanan veriler Marmara Üniversitesi anket sistemine veri girişi yapılmıştır. **Şekil 2.1**’ de Marmara Üniversitesi anket sistemi giriş sayfası verilmiştir.

http://anket.marmara.edu.tr/v2/edit_survey.php?sid=318&mode=properties

Şekil 2.1. Marmara Üniversitesi Anket Sistemi

Araştırma da öğrencilerin okul tercihini etkileyen faktörlere verdikleri yanıtların cinsiyet, anne ve babanın eğitim durumu, ailenin gelir durumu, öğrenim gören kardeş sayısı ve okul türü gibi değişkenler açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği istatistiksel olarak incelenmiştir.

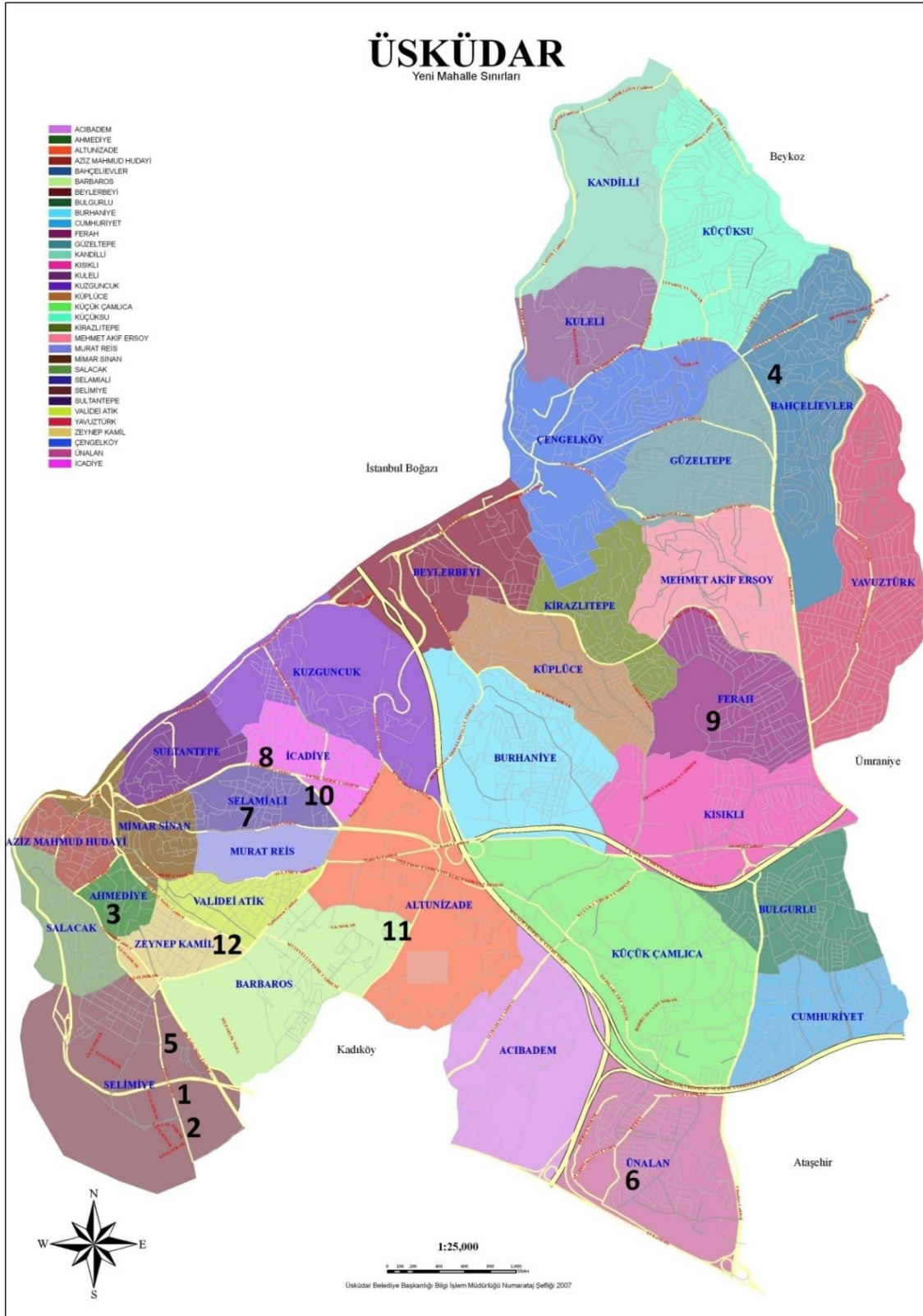
2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, İstanbul ili Üsküdar ilçesindeki MEB'e bağlı resmi mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında 2011-2012 eğitim-öğretim yılında eğitimine devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Üsküdar ilçesinde bulunan Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi, Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi (EML), Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi, Selimiye Tarım Meslek Lisesi, Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi(EML), Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi (KML), Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi (TML), Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi(KML), Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi (TML), Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi ve Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi (SML)okullarının 10.sınıflarında eğitim-öğretim gören öğrencileri kapsamaktadır. Bu gruptan oranlı eleman örnekleme tekniği ilerastgeleolarakbir örneklemlenmiştir.

Tablo 2.1. Anket Uygulaması Yapılan Okullar ve Öğrenci Sayıları

S.N.	Okul adı	Toplam Öğrenci Sayısı	10. Sınıf Öğrenci Sayısı	Anket Uygulanan Öğrenci Sayısı
1	Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	791	192	27
2	Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	4256	655	112
3	Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1075	230	12
4	Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	210	111	34
5	Selimiye Tarım Meslek Lisesi	619	80	65
6	Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	318	104	47
7	Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1310	135	20
8	Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	893	104	32
9	Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	2453	452	70
10	Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	1791	413	32
11	Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	375	104	25
12	Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	582	119	27
TOPLAM		13.363	2.592	503

Araştırmada Üsküdar ilçesi mesleki ve teknik ortaöğretim okulları seçilmiş, bu okullarda anket uygulaması yapılmıştır. Üsküdar ilçesinde; Endüstri Meslek Lisesi, Teknik Lise, Kız Meslek, Kız Teknik, Ticaret Meslek, Sağlık Meslek, Tarım Meslek, Denizcilik Meslek Lisesi olmak üzere her alanda mesleki ve teknik ortaöğretim okulunun bulunması araştırma için Üsküdar ilçesi mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının seçilmesinde etkili olmuştur. **Şekil 2.2'** de Üsküdar ilçe haritası üzerinde anket uygulaması yapılan okullar, yukarıdaki tabloda belirtilen sıralamaya göre numaralandırılarak gösterilmiştir.

Şekil 2.2. Üsküdar İlçe Haritası Üzerinde Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları

2.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada veri toplamak amacıyla 48 soruluk anket formu hazırlanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm 12 sorudan oluşmakta ve öğrencilerin demografik bilgileri ile ilgili soruları içermektedir. İkinci bölüm ise 36 sorudan oluşmakta ve öğrencilerin okulları tercih etme nedenleri ile ilgili sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ankette yer alan ifadeler öğrenciler tarafından ne derece katıldığı **“Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”** ve **“Kesinlikle Katılıyorum”** arasında yer alan beşli derecelendirme ölçeği kullanılarak hazırlanmıştır. Anket formunda belirlenen maddelerin hazırlanması ve uygunluğu noktasında uzmanların ve mesleki ve teknik ortaöğretim okulları idarecilerinin görüşleri alınmıştır. Uzman ve danışman kontrolünde hazırlanan 48 soruluk anket formu, öncelikle belli sayıda bir öğrenci grubuna uygulanmıştır. Uygulama sonucunda anlaşılması güç olan ifadeler düzeltilmiş/çıkartılmış, danışman ve alanında uzman öğretim üyeleri tarafından birlikte kontrol edilerek değerlendirilmiştir. Alanından uzman öğretim üyeleri, istatistik uzmanları ve mesleki-teknik ortaöğretim okul idarecilerinin görüşleri alınarak anket formu tekrar gözden geçirilmiştir.

Üsküdar ilçesinde Mesleki ve Teknik Ortaöğretim okullarının 10.sınıfında eğitim-öğretim gören 510 öğrenciye ulaşılmış ve anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Uygulamalar tamamlandıktan sonra tüm cevap formları incelenmiştir. Bu inceleme sürecinde eksik cevap verme, demografik bilgileri hatalı kodlama gibi nedenlerle cevapları geçersiz sayılacak örneklem elemanları (n =7) belirlenmiş ve bu formlar analiz dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak kalan N=503 örneklem sayısı ile analizlere ve değerlendirmelere başlanmıştır.

Anketlerin uygulaması için MEB’ den gerekli izinler alınarak 2011-2012 eğitim öğretim yılı 2.döneminde 10.sınıf öğrencilerine yapılmıştır. Anket uygulaması danışman ve araştırmacı tarafından okullara gidilerek öğrencilere ulaşılmış, öğrencilere önce bilgilendirme yapılmış ve uygulama gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada verilerin toplanmasında; Marmara Üniversitesi web sayfasında bulunan anket sistemine kullanıcı adı ve şifre kullanılarak yüklenen anket aracılığı ile öğrencilere ulaşılmıştır. Öğrencilerin okullarının bilgisayar laboratuvarlarında bulunan internet bağlantılı bilgisayarlarından dijital anket formları öğrenciler tarafından ortalama

15 dakikada doldurulmuştur. Öğrencilere uygulanan anket formları aracılığı ile Marmara Üniversitesi anket sistemi veri tabanında datalar toplanmıştır. Öğrencilerden toplanan veriler, İstatistik Paket ve Sunuş Programları kullanılarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir.

2.4. Çözümleme Yöntemleri

İstatistik çözümlemede, istatistik paket ve sunuş programları kullanılmıştır. Demografik özelliklerinde yüzde (%), frekans (f), Crosstabs analizleri yapılmıştır. Bağımlı değişkenlerin analizlerinde yüzde (%), frekans (f) ve değişkenler arasında farklılığın belirlenmesinde, ikili karşılaştırmalarda ve üçlü karşılaştırmalarda çeşitli analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Güvenirlilik Analizleri;

Güvenirlilik bir test veya ölçme aracının ölçtüğü şeyi ne derece doğru ölçtüğü ile ilgilidir [52]. Likert tipi ölçeklerin güvenirliliği ölçmek için Cronbach Alpha kat sayısı kullanılmıştır ki bu değer uyarlanan ölçek ve ölçeğin alt ölçekleri için iç tutarlılığı/homojenliği hakkında bilgi verir (Turgut, 1997; Yıldırım, 1999). Öte yandan ölçeğin güvenirliliği için yarılama (splithalf) yöntemi de kullanılmıştır. Split-half (iki eşit parçaya bölme) (Split-half reliability) tekniği, bir ölçme aracının güvenirliliğini belirlemede kullanılan yöntemlerden biridir. Bu bağlamda da Guttman ve Spearman değerleri hesaplanmıştır. Güvenirlilik bağlamında devamlılık kat sayısını belirlemek amacıyla test-tekrar test yöntemi de gerçekleştirilmiştir [52].

Geçerlik Analizleri;

Madde analizleri, herhangi bir ölçme aracının bütününe ya da alt ölçeklerinde bulunan maddelerin bütününe veya alt ölçeklerde anlamlı olarak yer alıp almadıkları amacıyla yapılmaktadır.

Faktör analizi, yorumlanması oldukça güç olan birçok ilişkiyi açıklayan, birbirleriyle korelasyonu olan maddeleri yapısal olarak anlamlı, nispeten bağımsız faktörler altında toplayan çok değişkenli bir analiz tekniğidir. Faktör analizi çok sayıda değişkenden (maddeden) bu değişkenlerin birlikte açıklayabildikleri az sayıda tanımlanabilen anlamlı

yapılara (faktörlere) ulaşmayı amaçlar. Faktör analizi aynı zamanda bir yapı geçerliği (constructvalidity) analizi olarak da tanımlanmaktadır [51-55].

Bu bağlamda ölçeğin faktör yapısını belirlemeye yönelik olarak öncelikle temel bileşenler analizi, ardından belirlenen faktörleri yorumlamada ve anlamlandırmada kolaylık sağlamak amacıyla Kaiser Normalleştirilmesiyle Varimax dik döndürme tekniği (VarimaxwithKaiserNormalization) kullanılarak analiz uygulanmıştır. Faktör analizinin yorumlanabilir olduğuna da KMO ve Bartlett Testi sonuçlarına bakılarak karar verilmiştir.

Faktör analizinde, örneklemde elde edilen verilerin yeterliğini belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi yapılmalıdır. KMO, bulunan değerin 1'e yaklaştıkça mükemmel, 0.50'nin altında ise kabul edilemeyeceğini göstermektedir.

Geçerlik işlemleri için öncelikle maddeler arasındaki gruplaşmaları (faktör) belirlemek amacıyla faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Faktör analizleri sürecinde KMO ve Bartlett değerleri belirlenmiş; temel bileşenler analizi gerçekleştirilmiştir.

Faktör analizlerinde elde edilen yük değeri, bir maddenin tanımlanacak olan bir alt boyutta (faktörde) yer alıp almamasında kullanılan kritik değerdir ve maddenin söz konusu faktörle olan ilişkisini gösterir. Yük değerinin yüksek olmasına bağlı maddenin söz konusu faktör altında yer almasını meşrulaştıran bir değerdir. Belli bir grup madde bir faktörün altında yüksek yük değeri ile bulunuyorsa, bu maddeler ilgili faktörü tanımlayan/ölçen maddeler olarak yorumlanırlar. Genellikle bir maddenin yük değerinin 0.45 ve daha yüksek olması beklenirse de bu değerin 0.30'a kadar indirgenmesi kabul görmektedir. Faktör yapılarının belirlenmesi amacıyla kullanılabilecek farklı teknikler bulunmakla birlikte temel bileşenler analizi (Principal Component Analysis) literatürde çok sık kullanılan yöntem olarak göze çarpmaktadır [59-60].

KMO (Kaiser-Meyer-Olkin)Testi Değerleri

KMO değerleri, örneklem büyüklüğünün ve elde edilen verilerin seçilen analiz için uygun ve yeterli olduğunu, Bartlett's değerlerinin anlamlılığı da verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldikleri hipotezini destekler niteliktedir.

Toplanan veriler üzerinden gerçekleştirilen, geçerlik ve güvenirlik analizlerine ait sonuçlara yer verilmiştir.

Cronbach's Alpha K.sayısı	N
,888	36

	N	%
Durumlar Geçerli	503	100,0
Geçersiz	0	,0
Toplam	503	100,0

Cronbach's Alpha (Faktörler için)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^K \sigma_{Y_i}^2}{\sigma_X^2} \right)$$

Cronbach's Alpha (Standartlaştırılmış form için)

$$\alpha_{\text{standardized}} = \frac{K\bar{r}}{(1 + (K-1)\bar{r})}$$

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Bulgular

Araştırmanın bu kısmında; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okullarını tercih etmelerini etkileyen nedenler belirlenmeye çalışılmış ve öğrencilerin okul tercihlerinde etkili olan nedenlerin etki durumları analiz edilerek değerlendirilmiştir.

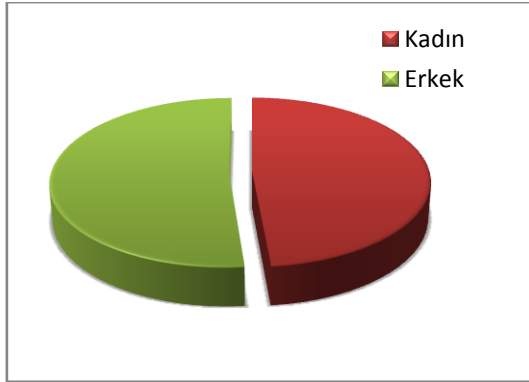
Araştırmaya katılan öğrenciler, İstanbul İli Üsküdar ilçesinde tüm mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında 2011-2012 yılında eğitim-öğretim gören 10. sınıf öğrencilerinden seçilmiştir. Üsküdar ilçesinde; Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi, Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi, Selimiye Tarım Meslek Lisesi, Şeyh Samil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi, Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi, Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi, Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi, Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi ve Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi olmak üzere toplam 12 adet mesleki ve teknik ortaöğretim okulu vardır.

Alan araştırmasında elde edilen veriler; demografik bulgular, bireysel nedenlerle ilgili bulgular, ailenin sosyo ekonomik düzeyi ile ilgili bulgular, mesleki tanıtım ve yönlendirme ile ilgili bulgular, yüksek öğrenim ile ilgili bulgular ve diğer bulgular başlıkları altında değerlendirilmiştir.

3.1.1. Demografik Bulgular

Bu bölümde ailenin eğitim durumu, mesleği ve gelir durumu gibi demografik özellikler ile okulu tercihinde etkili olan nedenlerle ilgili veriler ile ilgili tablolar oluşturulup, ilgili değerlendirme yapılmıştır.

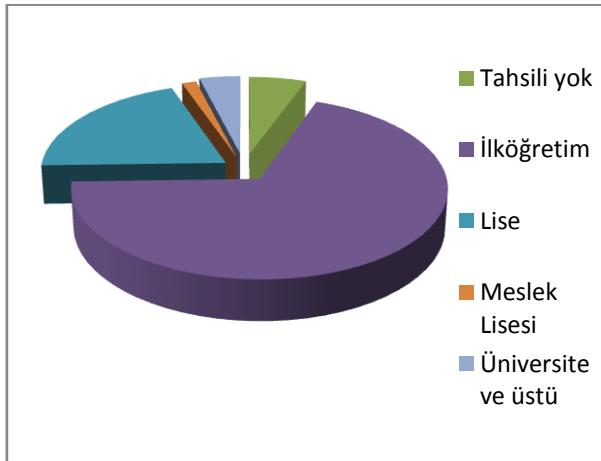
Tablo 3.1. Cinsiyet

	Kişi (f)	%	Geçerli (%)
Kadın	244	48,5	48,5
Erkek	259	51,5	51,5
Toplam	503	100,0	100,0

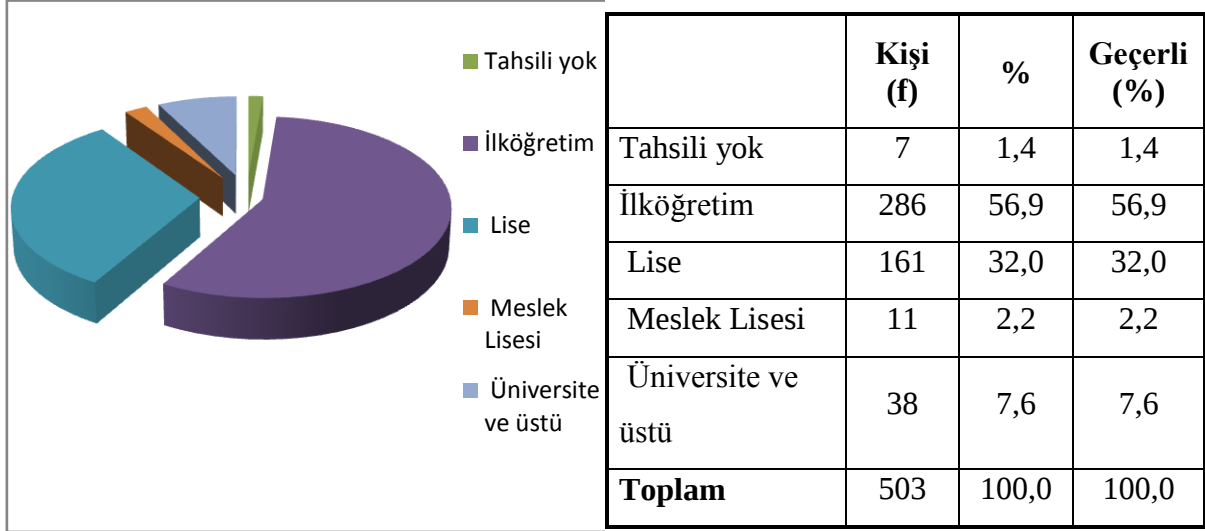
Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin Cinsiyetlerine göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine bakıldığında 244 (%48,5) kişinin kız, 259 (%51,5) kişinin ise erkek olduğu görülmektedir. Araştırmamızın örneklemini oluşturan Üsküdar ilçesindeki bütün resmi meslek liselerinde 2011-2012 eğitim öğretim yılında 10.sınıflarında öğrenim gören öğrencileri kapsamaktadır. Bu okullarda 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 244 kız ve 259 erkek öğrenci olmak üzere toplamda 503 öğrenci denek olarak seçilmiştir.

Tablo 3.2. Annelerin Eğitim Durumu

	Kişi (f)	%	Geçerli (%)
Tahsili yok	28	5,6	5,6
İlköğretim	347	69,0	69,0
Lise	101	20,1	20,1
Meslek Lisesi	7	1,4	1,4
Üniversite ve üstü	20	4,0	4,0
Toplam	503	100,0	100,0

Tablo 3.3. Babaların Eğitim Durumu

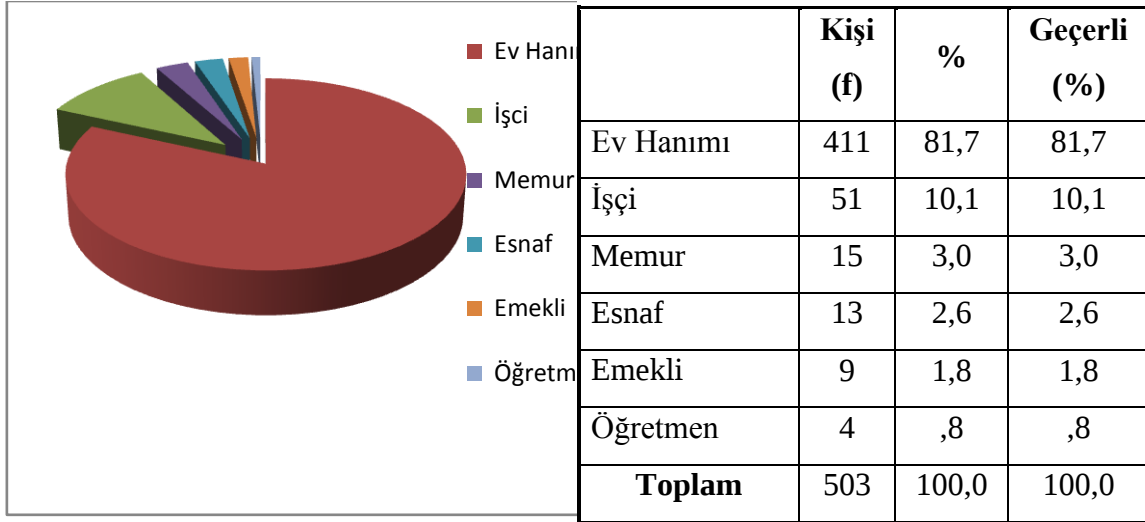
Aile; bireyin hayatında ilk çevre olması nedeniyle ailenin eğitim durumu, mesleği ve gelir durumu okul tercihlerinde büyük ölçüde etkili olmaktadır. Bu nedenle, bu kısımda araştırmaya katılanların okul tercihleri açısından ailenin bu özelliklerinin ne derece etkili olup olmadığı incelenmeye çalışılacaktır. Ekonomik ve kültürel düzeyi açısından yüksek olan ailelerin çocukları, ilgileri ve yeteneklerine göre okullarını tercih etme şansları olduğu düşünülebilir.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin Annelerinin eğitim durumlarına göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında 347 kişi ile büyük çoğunluğunun ilköğretim seviyesinde olduğu, 108 kişinin ise ortaöğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Toplamda % 90,5' inin eğitim durumunun ilköğretim ve ortaöğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Diğer yandan, 28 kişinin hiç tahsilinin olmadığı, 7 kişinin meslek lisesi mezunu ve 38 kişinin Üniversitemezunu olduğu görülmektedir.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin Babaların eğitim durumlarına göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumuna bakıldığında; 286 kişi ile büyük çoğunluğun ilköğretim seviyesinde olduğu, 161 kişinin ise ortaöğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Toplamda % 92,9' unun eğitim durumlarının ilköğretim ve ortaöğretim

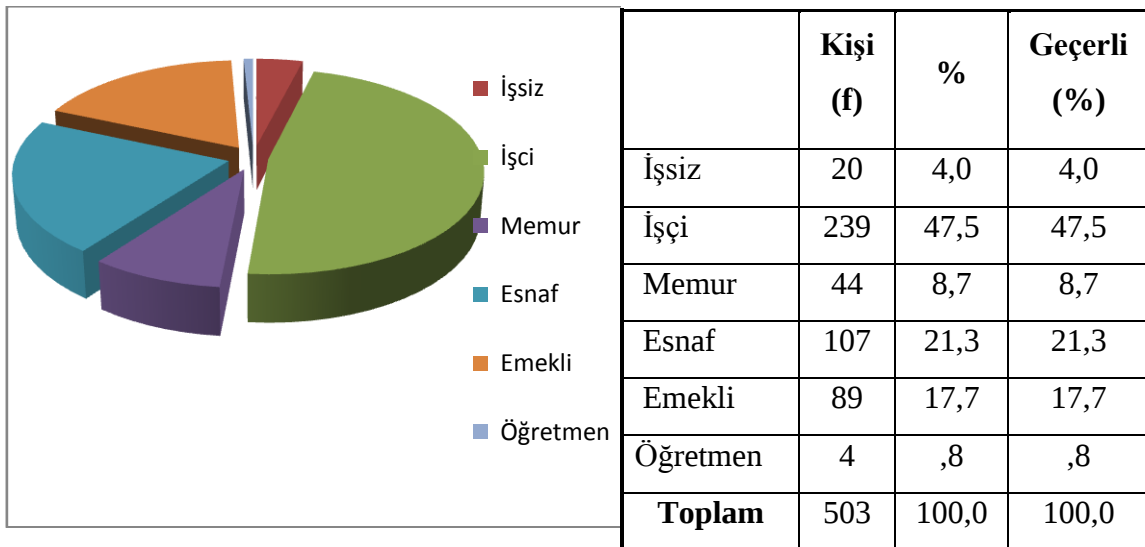
seviyesinde olduğu görülmektedir. Diğer yandan, 7 kişinin hiç tahsilinin olmadığı, 11 kişinin meslek lisesi mezunu ve 20 kişinin üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Annenin İşi

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin işi' ne göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin işi dağılımına bakıldığında en yüksek dilimi 411 kişi ile ev hanımları oluşturmaktadır. Diğer gruplara bakıldığında 51 kişi işçi, 15 kişi memur, 13 kişi esnaf, 9 kişi emekli ve 4 kişi ise öğretmendir.

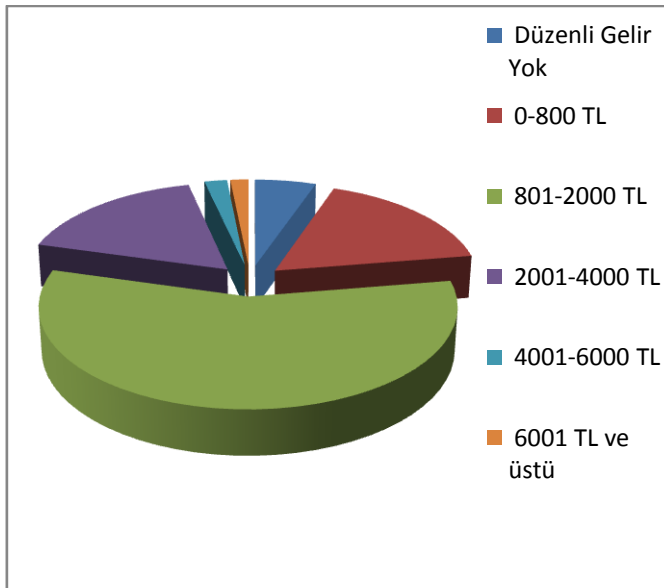
Tablo 3.5. Babanın İşi

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının işi' ne göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının işi dağılımına bakıldığında en yüksek dilimi 239 kişi ile işçi grubu oluşturmaktadır. Diğer gruplara bakıldığında 107 kişi esnaf, 89 kişi emekli, 44 kişi memur, 4 kişi öğretmen ve 20 kişi ise işsizdir.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin aile aylık geliri dağılımı aşağıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ailelerin toplam gelirlerine bakıldığında düzenli geliri olmayan kesimi oluşturan kişilerin sayısı 27 kişidir. 86 kişinin 0-800 TL arasında en alt gelir grubunda olduğu, 286 kişinin 801-2000 TL arasında olduğu, 86 kişinin 2001-4000 TL arasında olduğu ve 18 kişinin ise 4001 TL'den fazla olduğu görülmektedir.

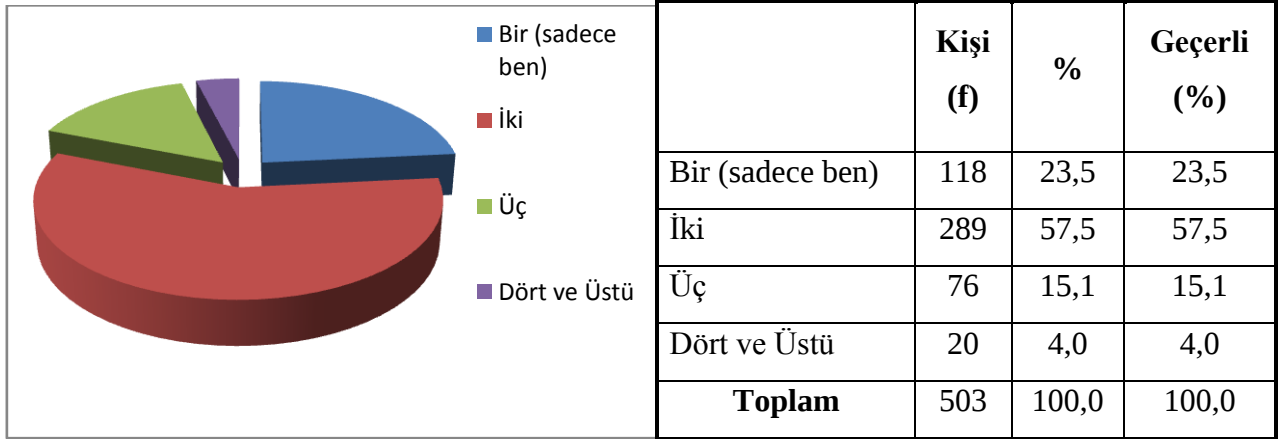
Tablo 3.6. Aile Aylık Gelir Toplamı

	Kişi (f)	%	Geçerli (%)
Düzenli Gelir Yok	27	5,4	5,4
0-800 TL	86	17,1	17,1
801-2000 TL	286	56,9	56,9
2001-4000 TL	86	17,1	17,1
4001-6000 TL	10	2,0	2,0
6001 TL ve üstü	8	1,6	1,6
Toplam	503	100,0	100,0

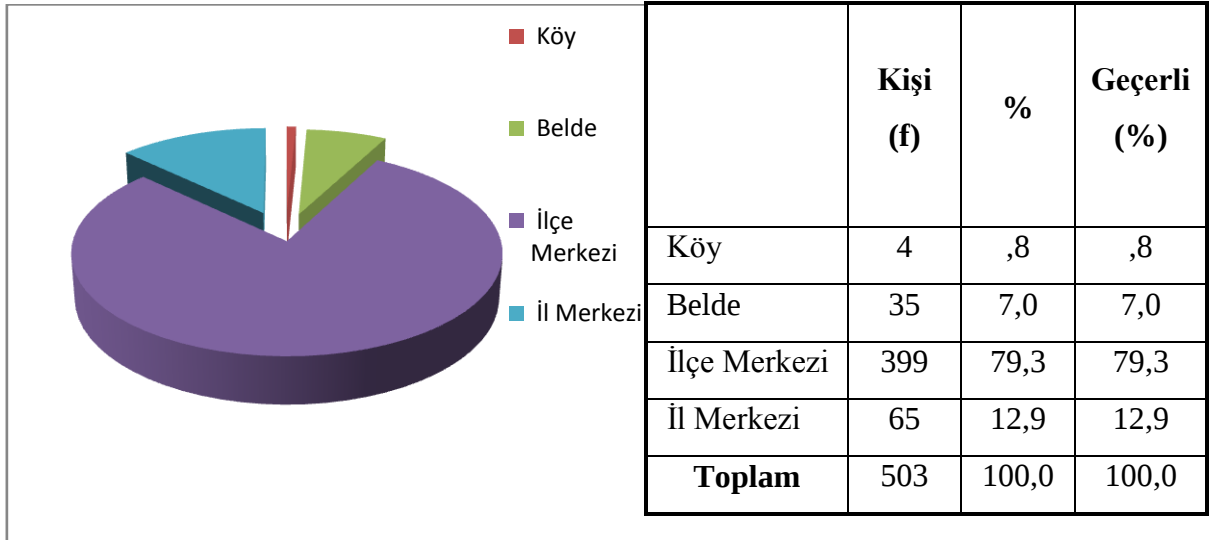
Bireylerin yaşamında ailenin ekonomik yaşamının büyük etkileri bulunmaktadır. Bireylerin tercih edeceği meslek de içinde bulunduğu ve yetiştiği sosyal çevreden önemli oranda etkilenmektedir. Bundan dolayı ailenin sosyo ekonomik durumu bireyin okul tercihini etkileyen temel faktörlerdendir.

Tablo 3.7. Öğrenim Gören Kardeş Sayısı

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gören kardeş sayısına göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, öğrenim gören kardeş sayısına bakıldığında 118 kişi sadece kendisinin, 289 kişi iki kardeşin, 76 kişi üç kardeşin ve 20 kişi ise dört ve üstü sayıda kardeşin ailelerinde öğrenim gördüğü belirtilmiştir.

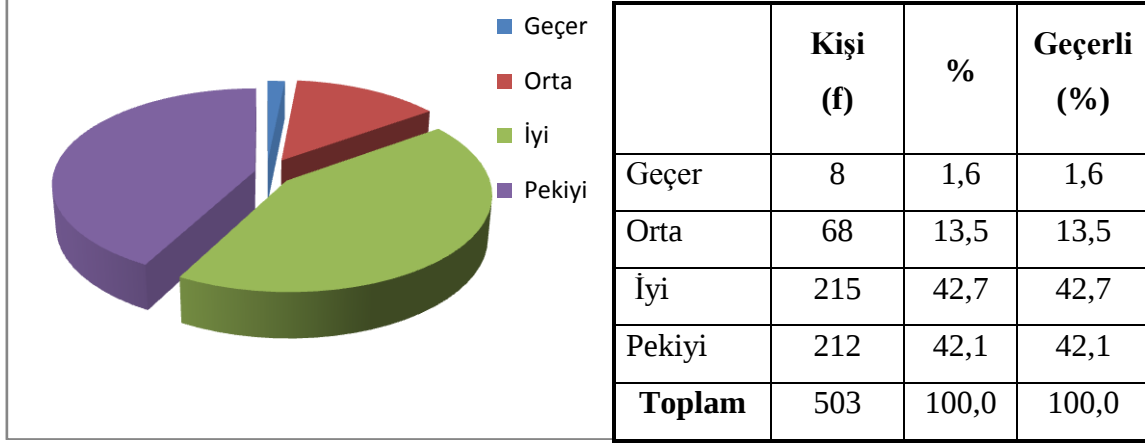
Tablo 3.8. Mezun Olunan İlköğretim Okulu Yerleşim Birimi

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin Mezun olunan ilköğretim okulu yerleşim birimine göre dağılımı yukarıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, Mezun olunan ilköğretim okulu yerleşim birimine göre dağılımına

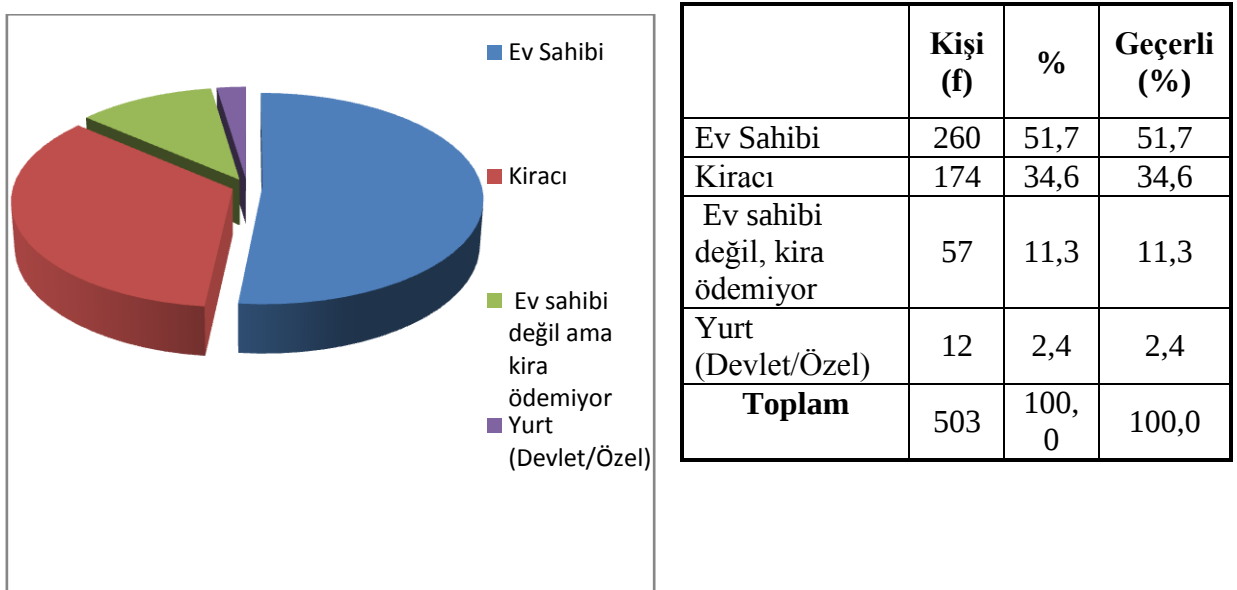
bakıldığında 399 kişi ilçe Merkezinde, 65 kişi il merkezinde, 35 kişi belde de ve 4 kişi ise köyde ilköğretim okullarının bulunduklarını belirtmiştir.

Tablo 3.9. İlköğretim Okulundaki Mezuniyet Derecesi

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin ilköğretim okulundaki mezuniyet derecesigöre dağılımı yukarıda verilmiştir.Araştırmaya katılan öğrencilerin, ilköğretim okulundaki mezuniyet derecesine göre dağılımına bakıldığında 215 kişi İyi, 212 kişi Pekiyi, 68 kişi Orta ve 8 kişi ise Geçer derece ile ilköğretim okullarından mezun olarak Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih ettiklerini görülmektedir.

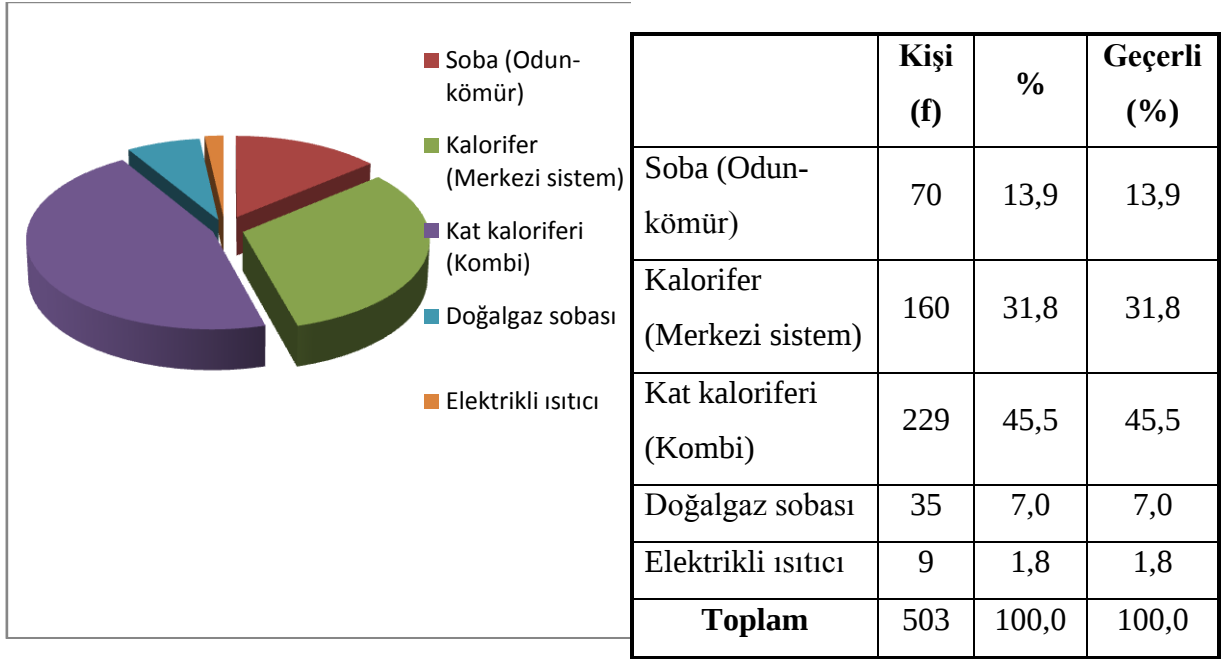
Tablo 3.10. İkamet Ettikleri Binada Mülkiyet Durumu

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin ikamet ettiğiniz binada mülkiyet durumunagöre dağılımı yukarıda verilmiştir.Araştırmaya katılan öğrencilerin, ikamet ettiğiniz binada mülkiyet durumuna göre dağılımına bakıldığında çoğunun evlerinin kendi mülkü olduğu görülmektedir. 260 kişinin ev sahibi olduğu, 174 kişinin kiracı olduğu, 57 kişinin ev sahibi değil ama kira ödemiyor olduğu ve 12 kişinin Devlet/Özel yurttta kaldığı görülmektedir.

Bireylerin mesleki tercih yaparken birçok nedenin etkili olduğu bilinmektedir. Bunlardan en önemli olanı ailenin sosyo ekonomik yaşamıdır. Birey de mesleki tercih yaparken çevresinden büyük ölçüde etkilenmektedir. Ailenin sosyo ekonomik düzeyi, mesleki tercihte etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11. Konutlarda En Çok Kullanılan Isıtma Sistemi

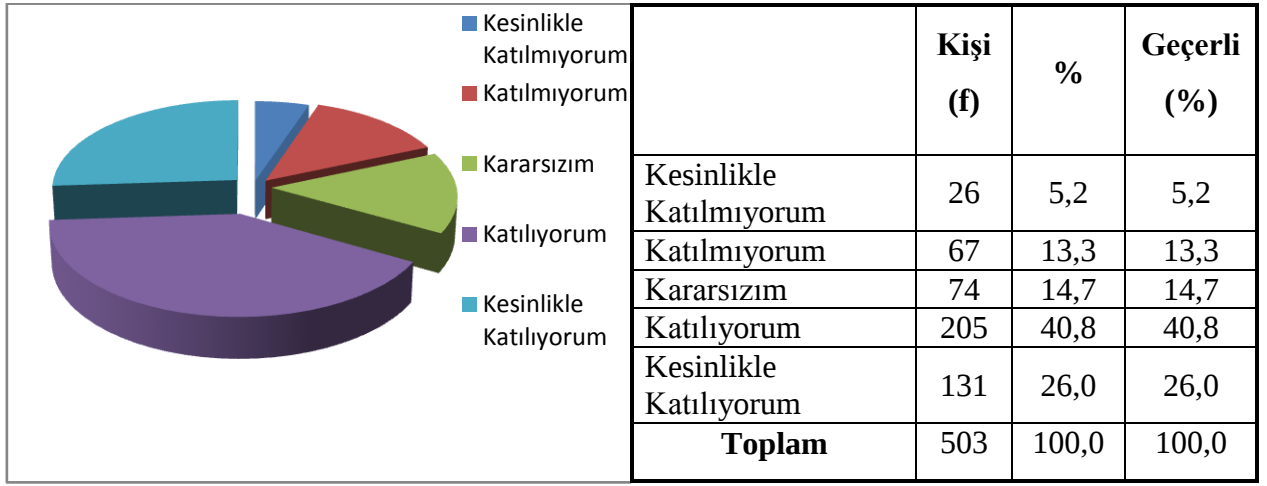

Mesleki ve teknik ortaöğretimde araştırmaya katılan öğrencilerin konutlarında en çok kullanılan ısıtma sistemine göre dağılımı yukarıda verilmiştir.Araştırmaya katılan öğrencilerin, konutlarında en çok kullanılan ısıtma sistemine göre dağılımına bakıldığında 229 kişi kat kaloriferi (kombi), 160 kişi kalorifer (merkezi sistem), 70 kişi ise soba(odun, kömür), 35 kişi doğalgaz sobası ve 9 kişi ise elektrikli ısıtıcı kullandığını belirtmiştir. Daha önceden yapılan araştırmalara göre, mülkiyet durumu ve kullanılan yakıt sistemine bakılarak ailelerin yaşam kalitelerinin arttığı düşünülebilir.

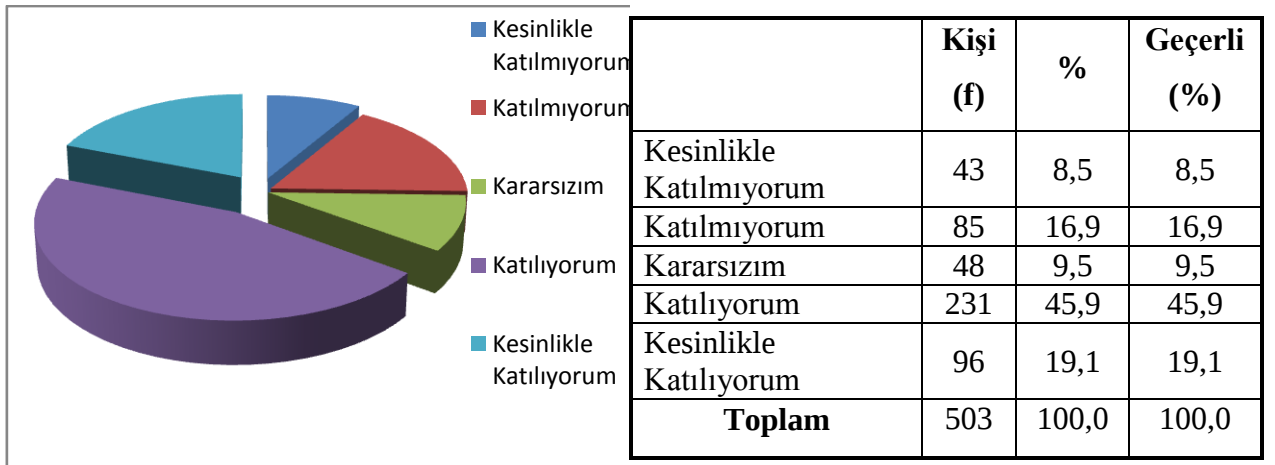
3.1.2. Bireysel Nedenlerle İlgili Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “kendi istekleri” ile ilgili olarak; büyük çoğunluğu % 66,8’i kendi istekleri doğrultusunda okulunu (mesleki ve teknik ortaöğretim) tercih ettiklerini, %14,7’si kararsız olduklarını ve % 18,5’i okullarını kendileri istemeden tercih ettikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.12. Okulumu tamamen kendi isteğimle tercih ettim

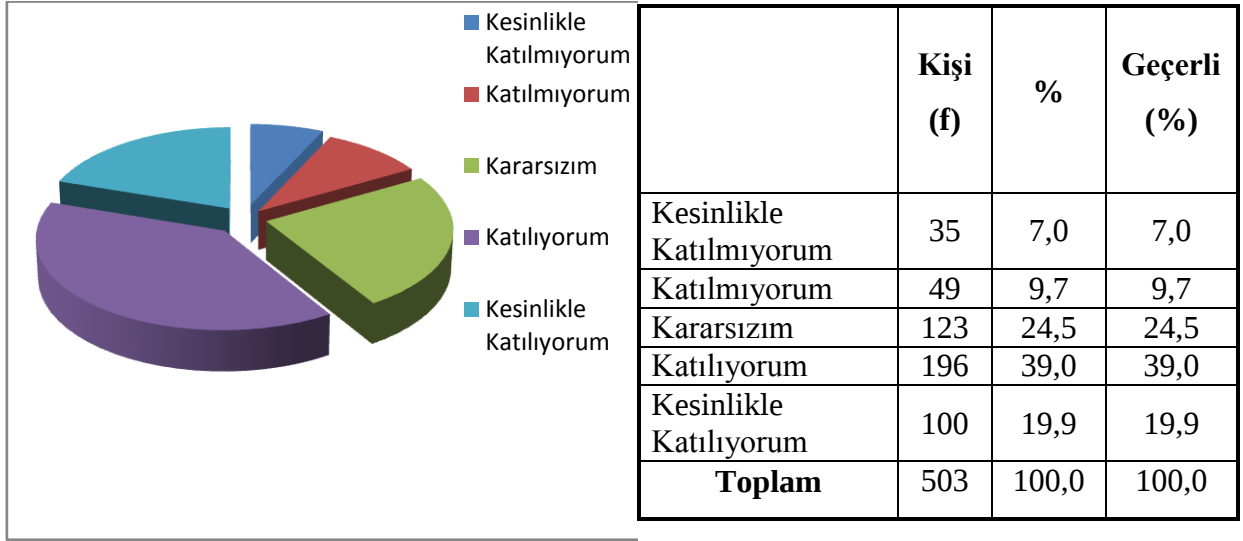

Tablo 3.13. Okulumu tercih etmemde not ortalamam etkili oldu

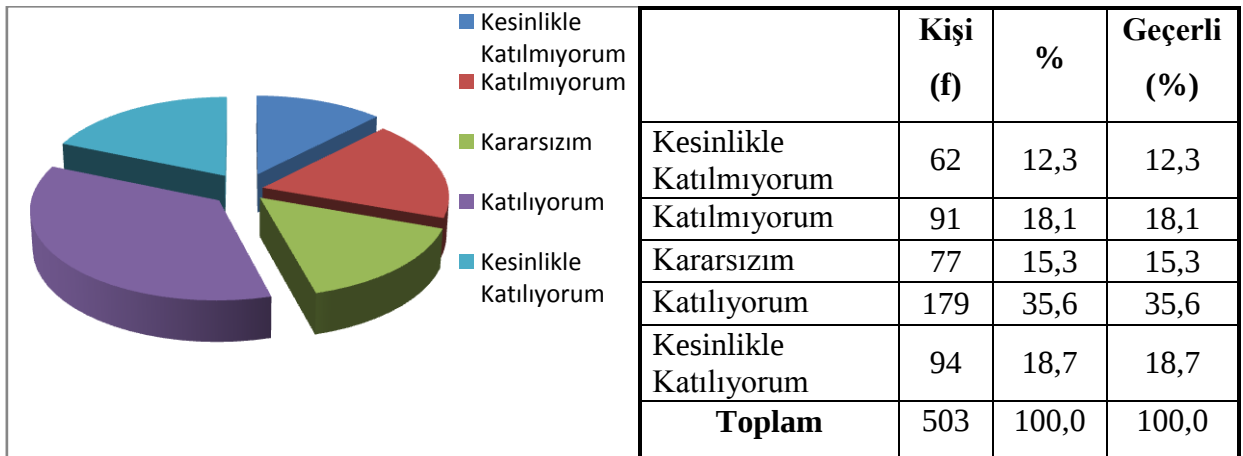
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “not ortalamaları” ile ilgili olarak; öğrencilerin büyük çoğunluğu % 65 ‘i not ortalamalarının okul tercihlerinde etkili olduğunu, % 9,5’i kararsız olduklarını, % 25,4’ü not ortalamalarının etkili olmadığını yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.14. Okulumun yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “yetenekler” ile ilgili olarak; öğrencilerin çoğunluğu % 58,9 ‘u okullarınayeteneklerinin uygun olduğunu, %24,5’i kararsız olduklarını ve % 16,7’si okullarına yeteneklerinin uygun olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

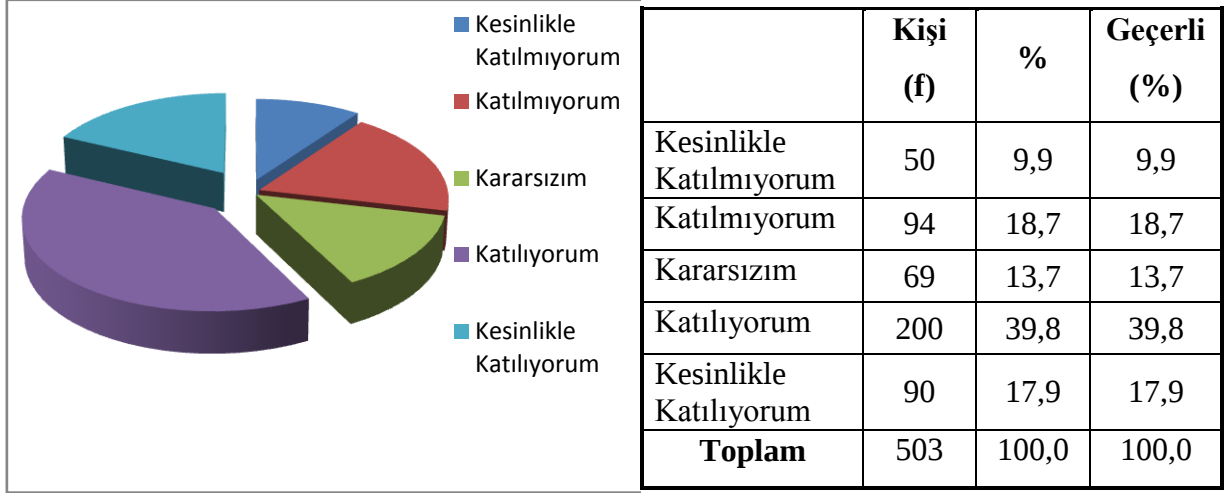
Tablo 3.15. Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin özellikleri cinsiyetime uygun olduğu için tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “cinsiyet” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 54,3’ü cinsiyetlerinin okuldan mezun olduktan sonrada yapacağı

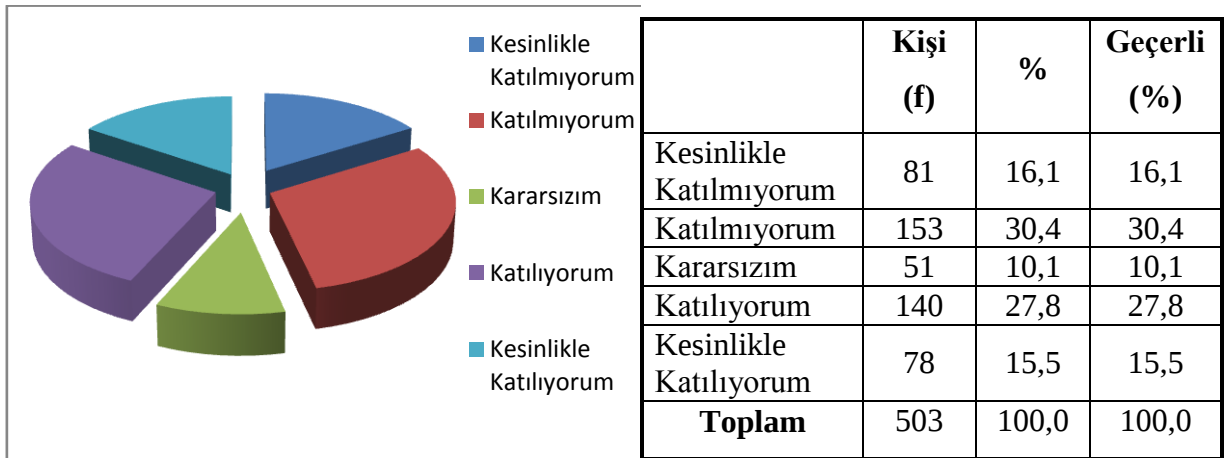
mesleğin özelliklerine uygun olduğunu, % 15,3'ü kararsız olduklarını ve % 30,3'ü uygun olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.16. Daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için okulumu tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “kolay iş bulabilmek” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 57,7 ‘si daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için okullarını tercih ettiklerini, % 13,7’si kararsız olduklarını ve % 28,6 sı okul tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

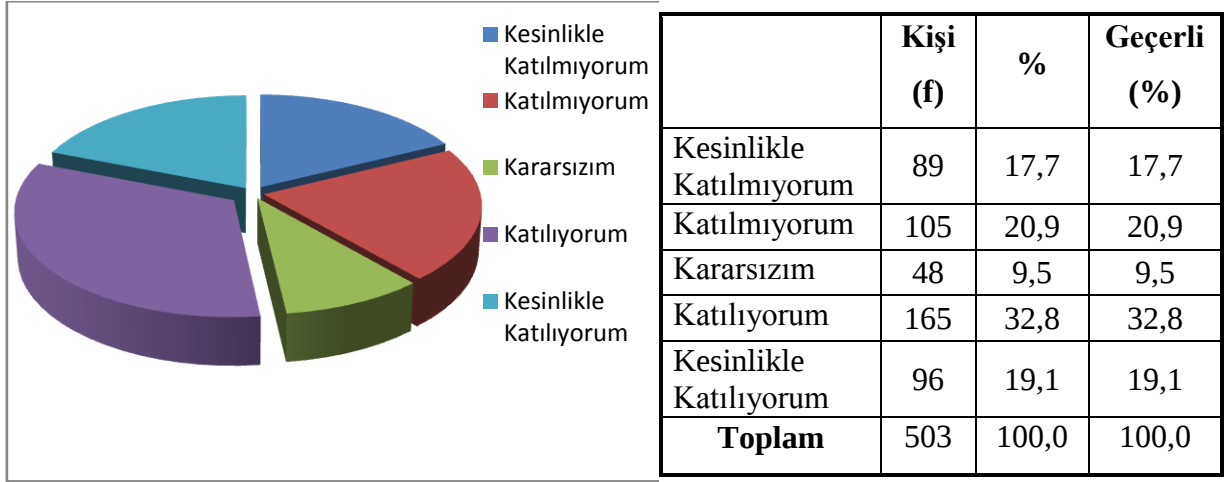
Tablo 3.17. Okulumu tercih etmeden önce, bu okul mezunları ve bu mesleği yapanlardan okul hakkında bilgi sahibi oldum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Okul hakkında bilgi sahibi olma”

ile ilgili olarak; öğrencilerin % 43,3’i okulunu tercih etmeden önce, bu okul mezunları ve bu mesleği yapanlardan okul hakkında bilgi sahibi olduklarını, % 10,1’i kararsız olduklarını ve % 46,5 ‘i ise okul hakkında bilgi sahibi olmadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

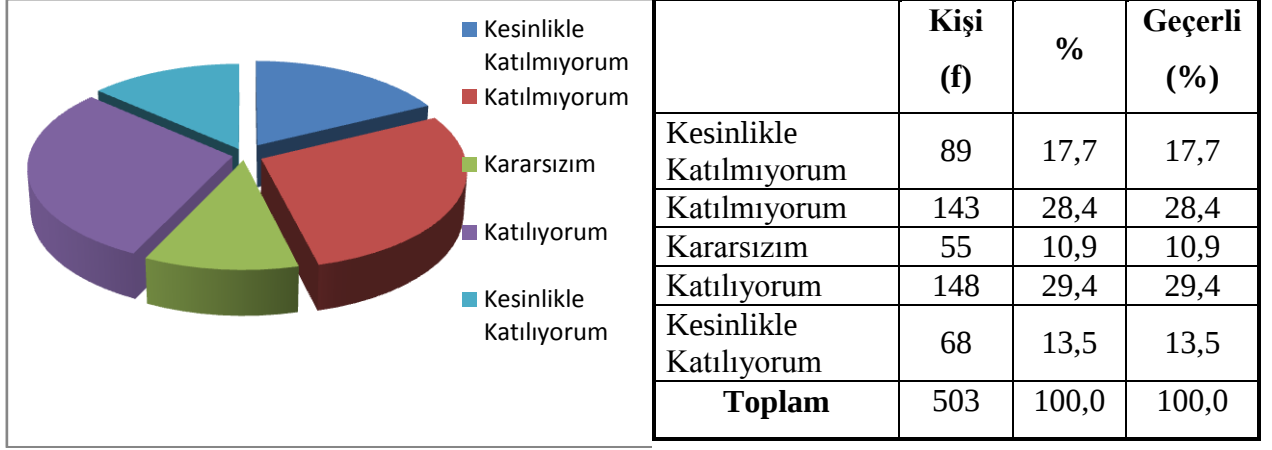
Tablo 3.18. SBS sınavından yeterli puan alamamam tercihimde etkili oldu

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “SBS sınavı” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 51,9 ‘unun SBS sınavından yeterli puan alamamalarının okul tercihlerinde etkili olduğunu, % 9,5’i kararsız olduklarını % 38,6 ‘sı ise SBS sınavından yeterli puan alamamalarının etkili olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

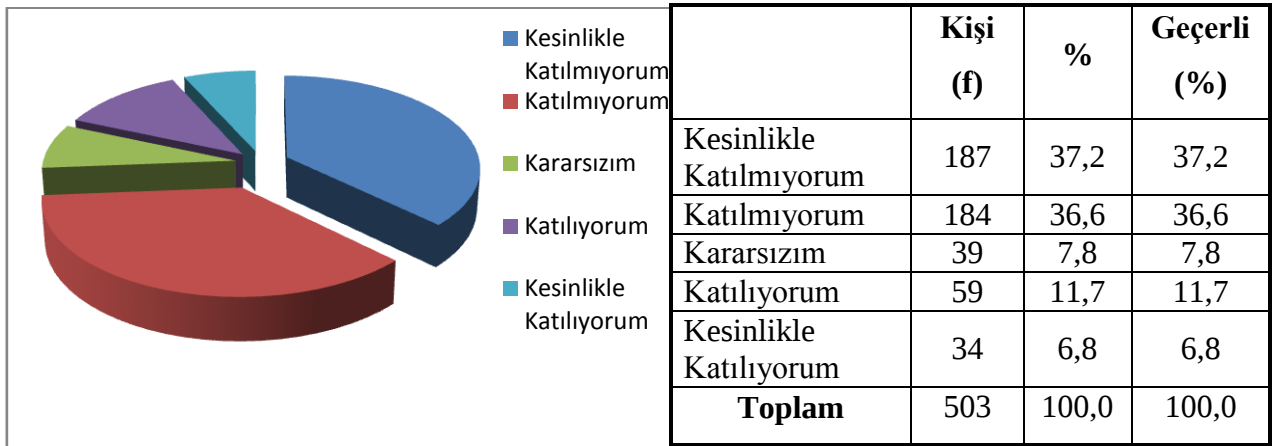
3.1.3. Ailenin Sosyo-Ekonomik Düzeyi İle İlgili Bulgular

Tablo 3.19. Ailemin isteği okulumu tercihimde etkili olmuştur

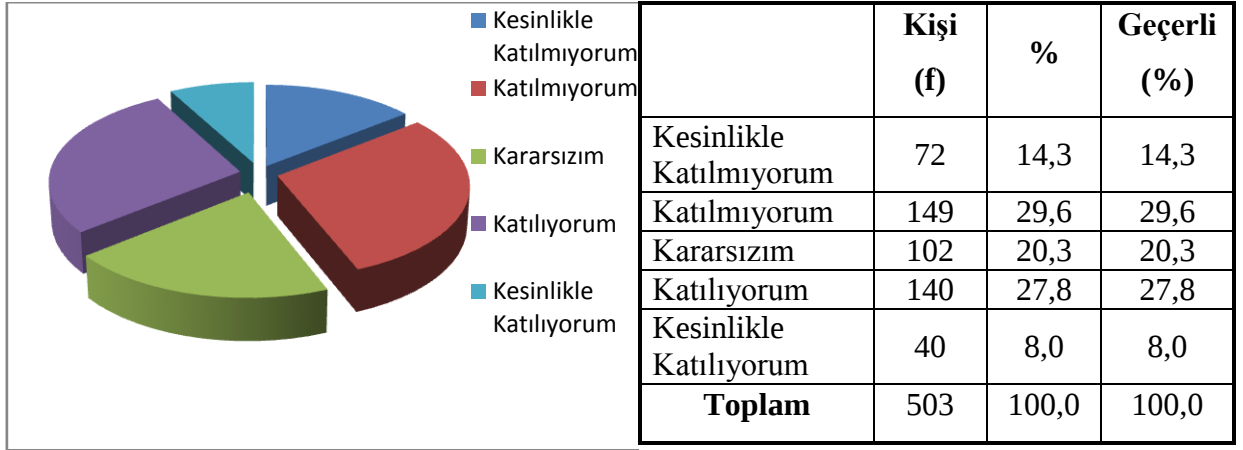
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Ailenin isteği” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 42,9 ‘unun ailelerinin isteklerinin okullarını tercihlerinde etkili olduğunu, % 10,9’u kararsız olduklarını ve % 46,1 ‘i ise etkili olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.20. Ailemin ekonomik durumunun yeterli olmaması okulumu tercihimde etkili olmuştur

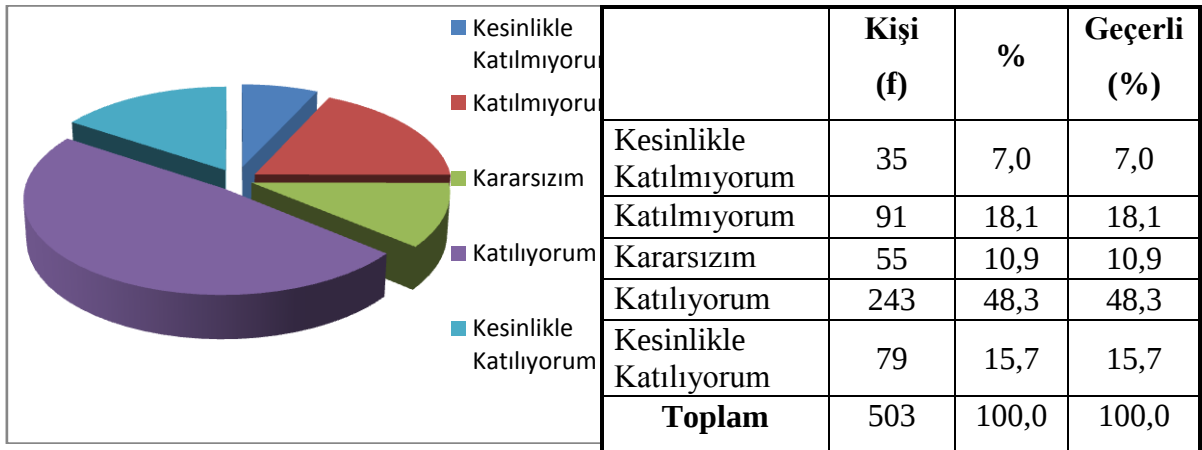
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Ailenin ekonomik durumu” ile ilgili olarak; öğrencilerin büyük çoğunluğunun % 73,8 ‘inin ailelerinin ekonomik durumlarının yeterli olmaması okullarını tercih etmelerinde etkili olmadığını, % 7,8’i kararsız olduklarını ve % 18,5 ‘i ise etkili olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.21. Çevremde bulunan mesleki ve teknik ortaöğretim okul mezunlarının sosyal ve ekonomik şartları okulumu tercihimde etkili olmuştur

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Mesleki ve teknik ortaöğretim okul mezunlarının sosyal ve ekonomik şartları” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 43,9’u mesleki ve teknik ortaöğretim okul mezunlarının sosyal ve ekonomik şartlarının okullarını tercih etmelerinde etkili olmadığını, % 20,3’ü kararsız olduklarını ve % 35,8’i ise etkili olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

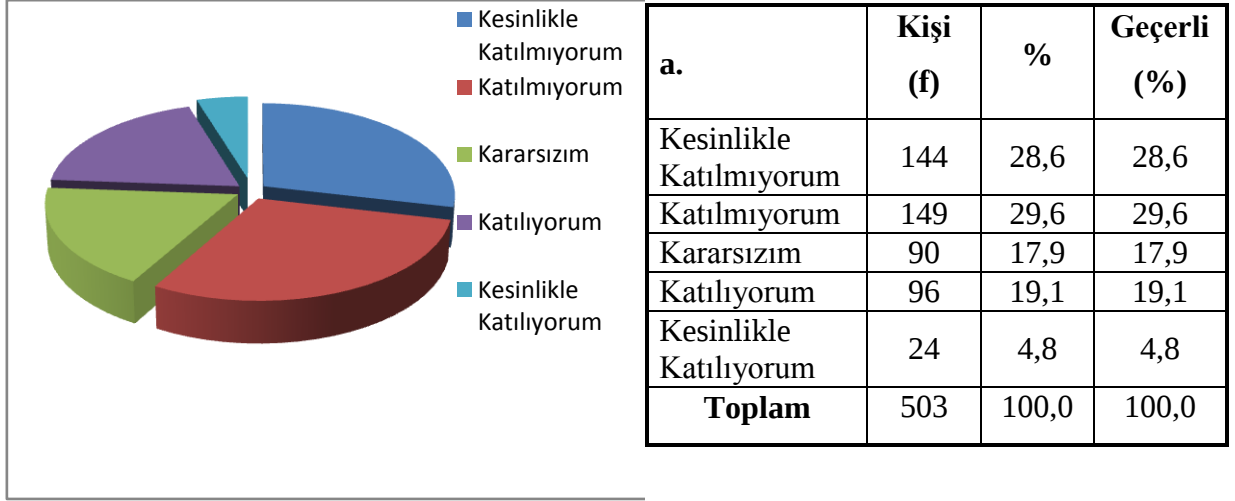
Tablo 3.22. Ailemin, okulumu bitirince bir meslek sahibi olmamı düşünmeleri okulumu tercihimde etkili olmuştur

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Bir meslek sahibi olma” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 64’ü ailelerinin okullarından mezun olduktan sonra bir meslek sahibi olmalarını düşünmeleri okullarını tercih etmelerinde etkili olduğunu, % 10,9’u kararsız olduklarını ve % 25,1 ‘i ise etkili olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

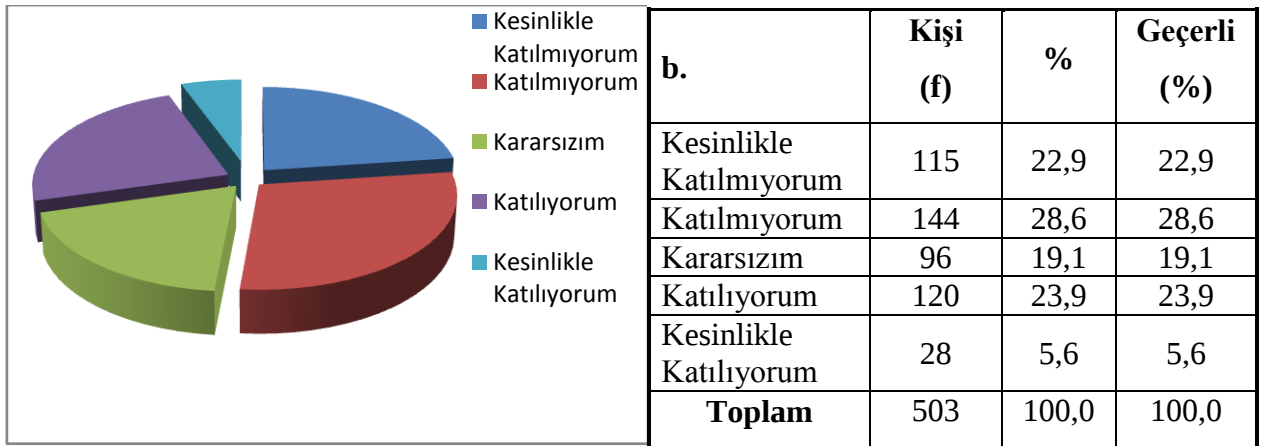
3.1.4.Mesleki Tanıtım ve Yönlendirme İle İlgili Bulgular

Tablo 3.23. Mesleki yönelme için ilköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarını yeterli buluyorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “İlköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamaları” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 23,9 ‘unun ilköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarını yeterli bulurken, % 17,9’u kararsız olduklarını ve % 58,2’si ise mesleki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarının yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

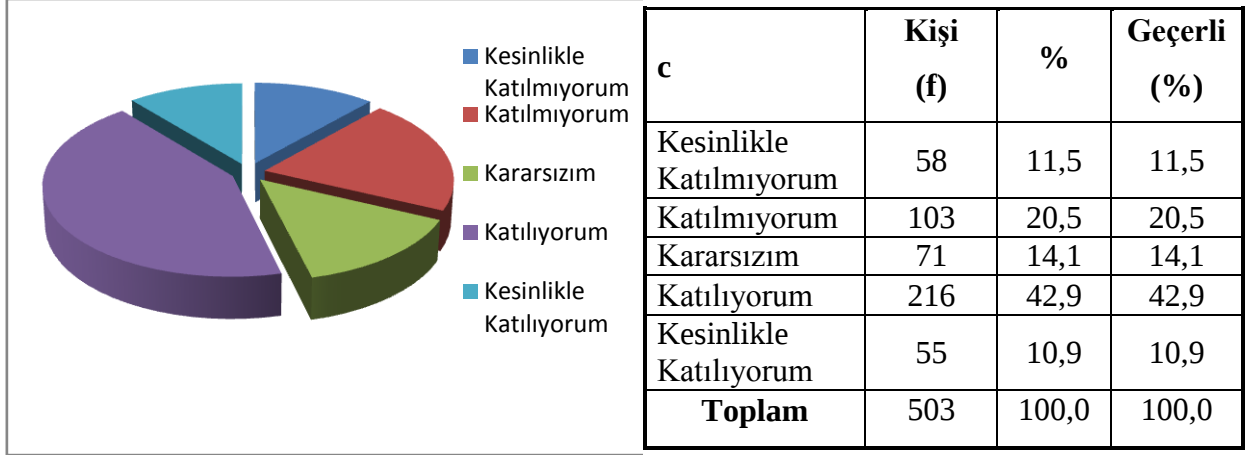
Tablo 3.24. Meslek tanıtımlarının süresi meslekleri tanımak için yeterli olduğunu düşünüyorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Meslek tanıtımlarının süreleri” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 29,5 ‘inin Meslek tanıtımlarının sürelerini meslekleri

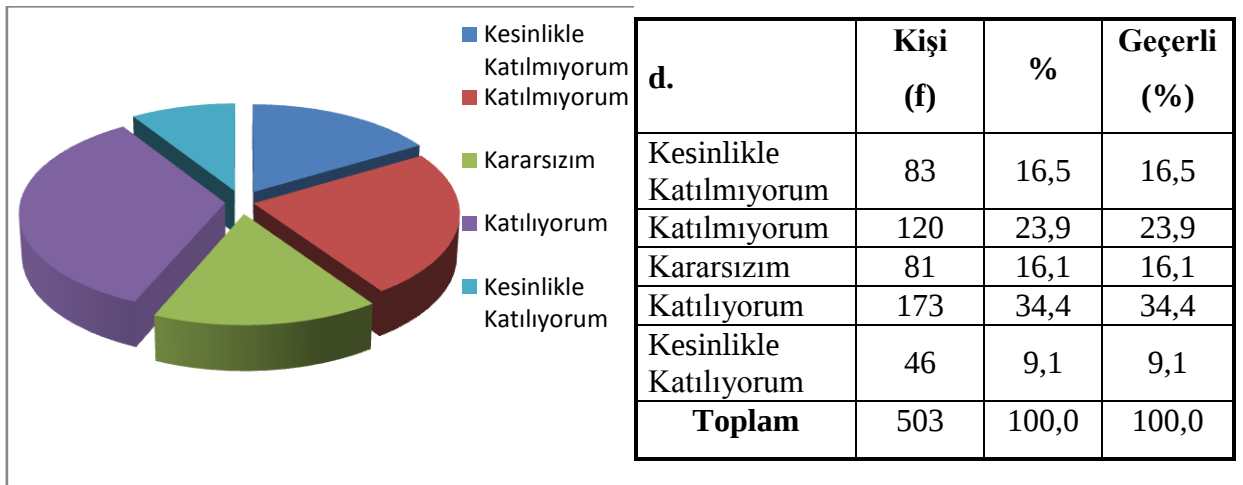
tanımak için yeterli bulurken, % 19,1'i kararsız olduklarını ve % 51,5 'i ise yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.25. Tanıtım ve yönlendirme sürecinde meslekler ile ilgili araştırma yaptım

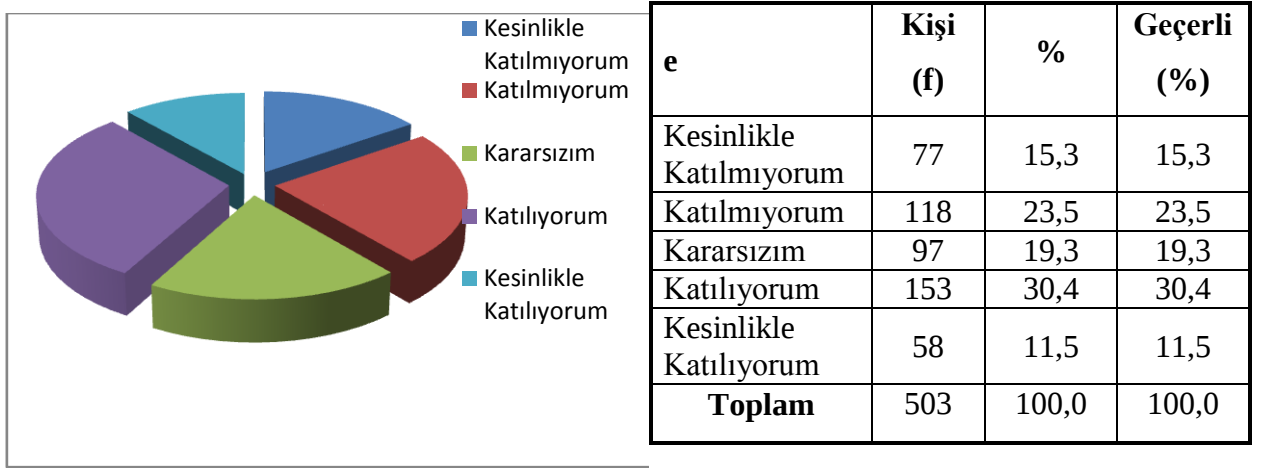
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Meslekler ile ilgili araştırma” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 53,8 ‘inin tanıtım ve yönlendirme sürecinde meslekler ile ilgili araştırma yaparken, % 14,1'i kararsız olduklarını ve % 32'si ise araştırma yapmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.26. Meslek tanıtımları ve yönlendirme okulumu tercih ederken düşüncelerimi etkiledi

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Meslek tanıtımları ve yönlendirmenin etkileri” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 43,5 ‘i meslek tanıtımları ve yönlendirmenin okul tercihinde düşüncelerini etkilediğini söylerken,% 16’sı kararsız olduklarını ve % 40,4’ü etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

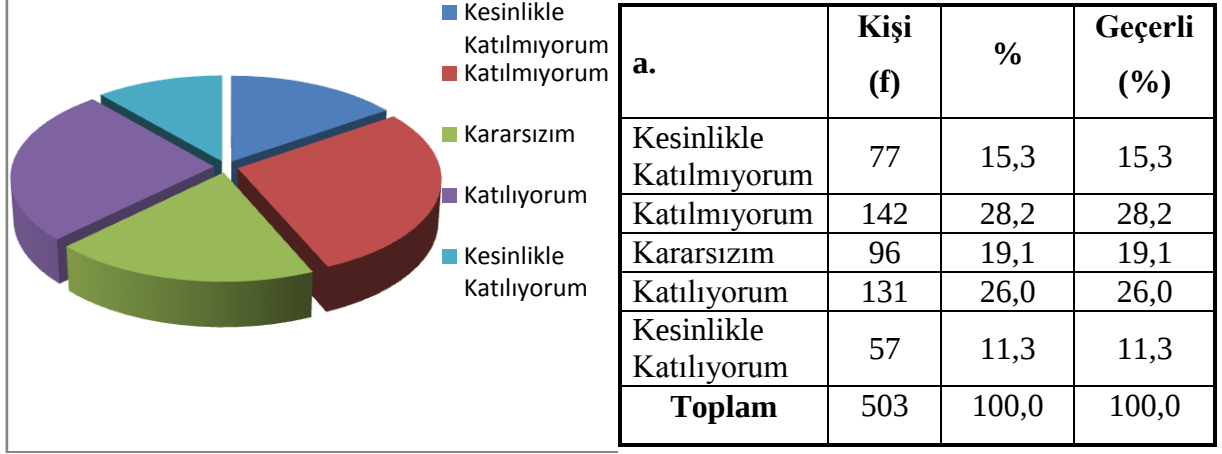
Tablo 3.27. Tanıtım ve yönlendirme sürecinde belirli bir mesleğe ilgi ve yeteneğim olduğunu anladığımdan dolayı okulumu tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Mesleğe ilgi ve yetenek” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 41,9’u tanıtım ve yönlendirme sürecinde belirli bir mesleğe ilgi ve yeteneği olduğunu anladığından dolayı okullarını tercih ettiğini söylerken, % 19,3’ü kararsız olduklarını ve %38,8’i mesleğe ilgi ve yeteneği olduğunu anlamadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

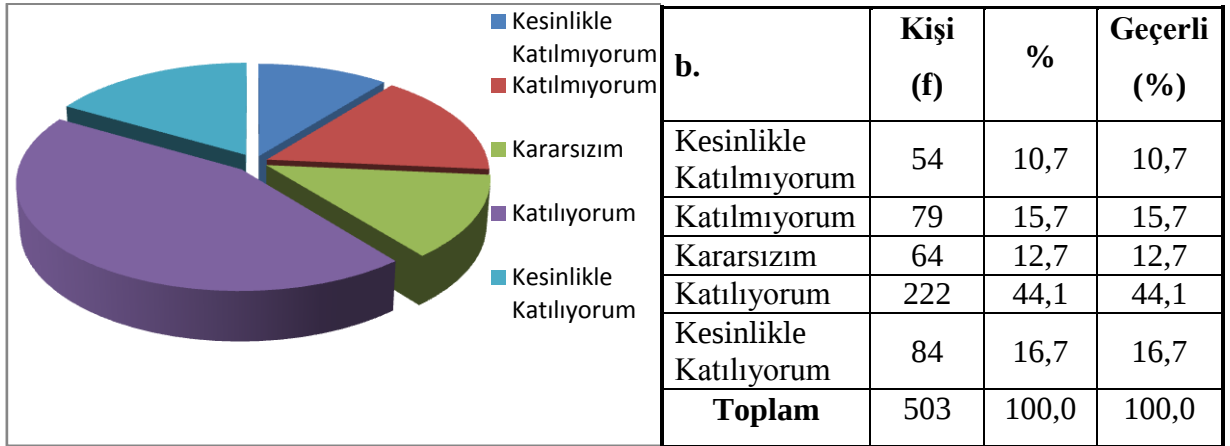
3.1.5. Yüksek Öğrenim İle İlgili Bulgular

Tablo 3.28. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından dolayı tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Sınavsız geçiş hakkı” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 37,3 ‘ü mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından dolayı tercih ettiğini söylerken, % 19,1’i kararsız olduklarını ve % 43,5’i ise sınavsız geçiş hakkının tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

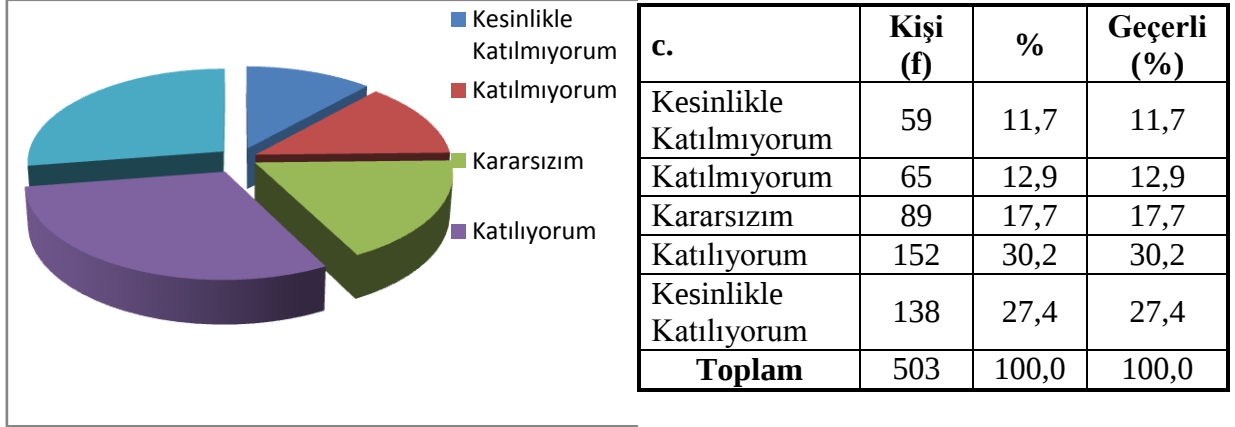
Tablo 3.29. Mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun düşüncesi ile okulumu tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Elimde bir mesleğim olsun düşüncesi” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 60,8’i “mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun düşüncesi”

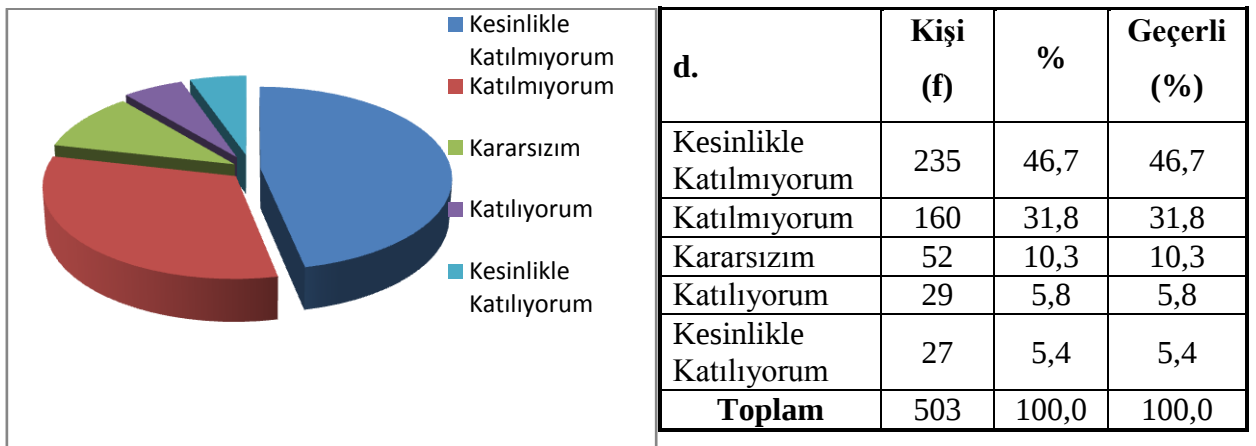
ile okullarını tercih ettiğini söylerken, % 12,7'si kararsız olduklarını ve % 26,4'ü ise bu düşüncenin görüşlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.30. Yüksek öğrenimimi, lise meslek alanımla ilgili bölümlerde yapmak istiyorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Yüksek öğrenimlerini, lise meslek alanlarında yapmak istemeleri” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 57,6'sı yüksek öğrenimini, lise meslek alanları ile ilgili bölümlerde yapmak istediğini söylerken, % 17,7'si kararsız olduklarını ve %24,6'sı ise yüksek öğrenimlerini meslek alanları ile ilgili bölümlerde yapmak istemedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

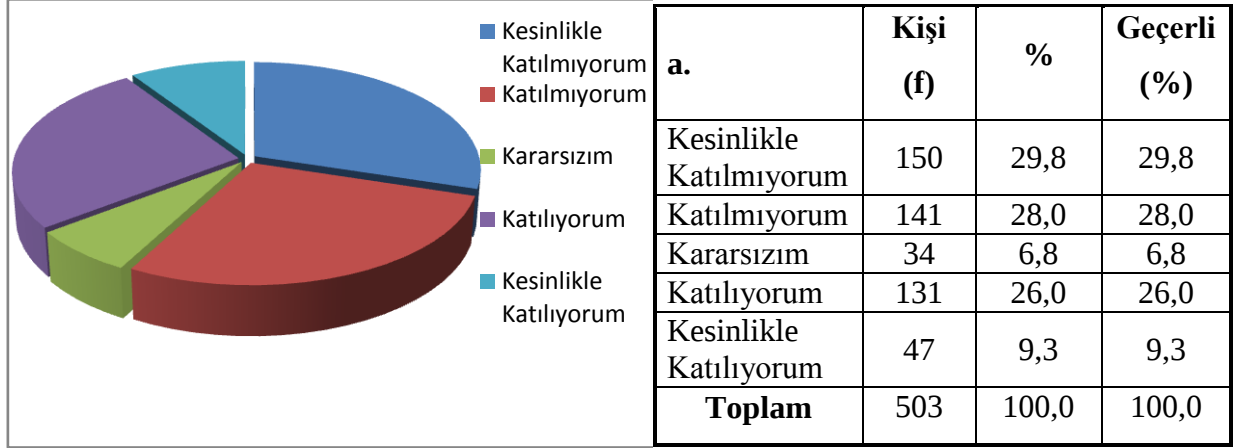
Tablo 3.31. Yüksek öğrenim yapmayı düşünmediğim için okulumu tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “yüksek öğrenim yapmayı düşünmediğim için okulumu tercih ettim” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 11,2 'si yüksek öğrenim yapmayı düşünmediği için okullarını tercih ettiklerini söylerken, % 10,3'ü kararsız olduklarını ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğu olan % 78,5'i ise yüksek öğrenim yapmayı düşündükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

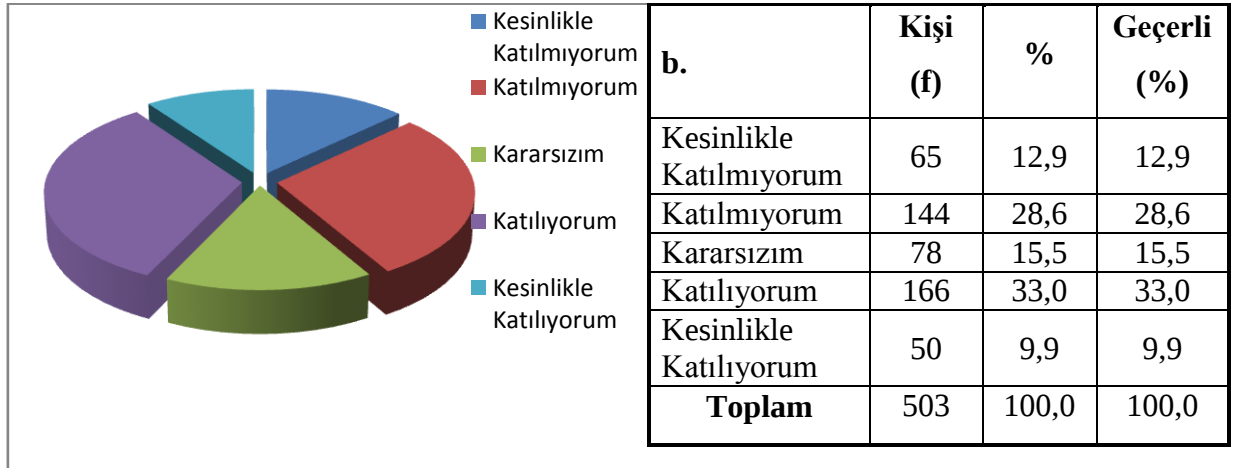
3.1.6.Diğer Bulgular

Tablo 3.32. Okulumun ikamet adresime yakın olması tercihimde etkili oldu

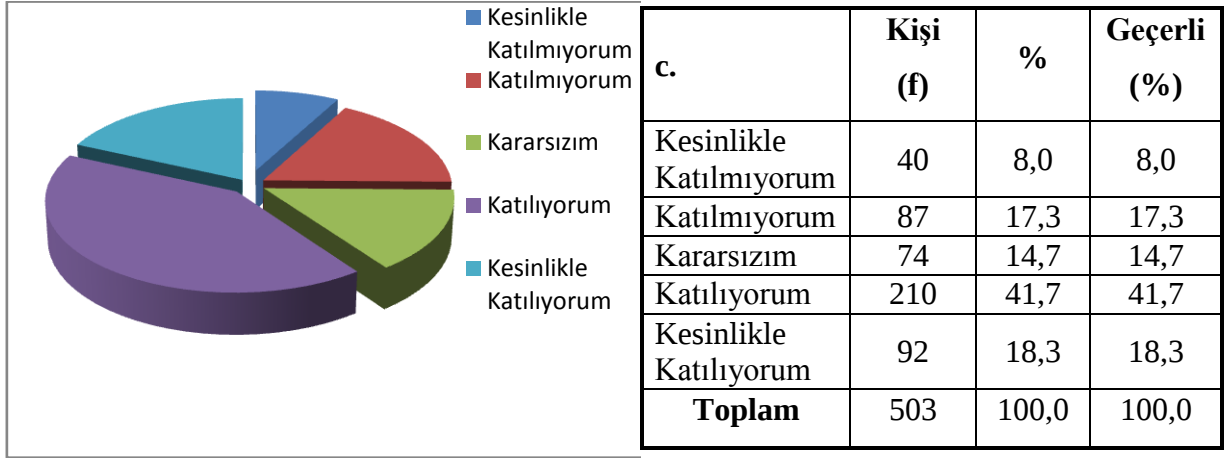
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “İkamet adresinin yakınlığı” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 35,3’ü okulun ikamet adresine yakın olmasının tercihlerinde etkili olduğunu söylerken, % 6,8’i kararsız olduklarını ve % 57,8 ‘i okulun ikamet adresine yakın olmasının tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.33. Diğer okullar hakkında yeterli bilgi sahibi olduktan sonra okulumu tercih ettim

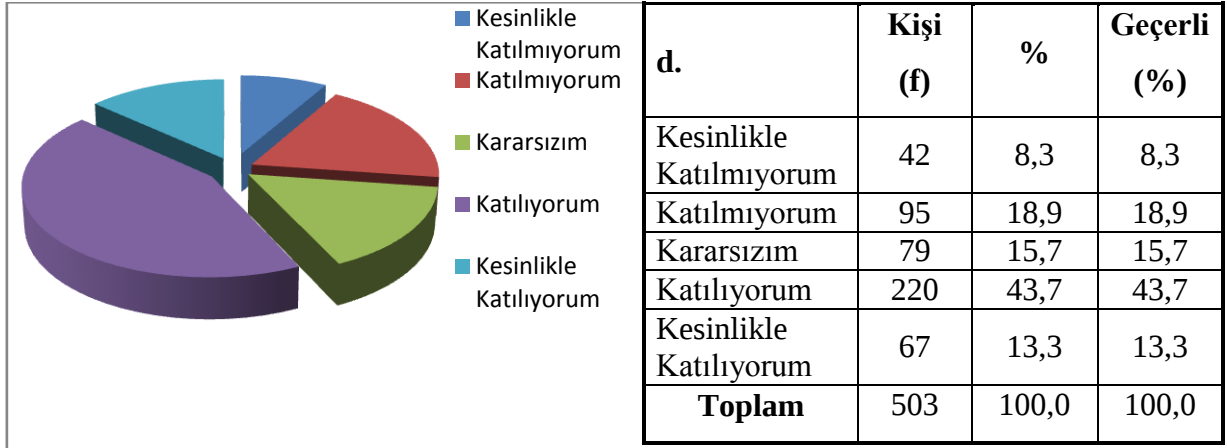
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Diğer okullar hakkında bilgi sahibi olma” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 42,9’u diğer okullar hakkında yeterli bilgi sahibi olduktan sonra okullarını tercih ettiklerini söylerken, % 15,5’i kararsız olduklarını ve % 41,5’i diğer okullar hakkında yeterli bilgi sahibi olmadan tercih ettikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.34. İş bulma imkanlarından dolayı okulumu tercih ettim

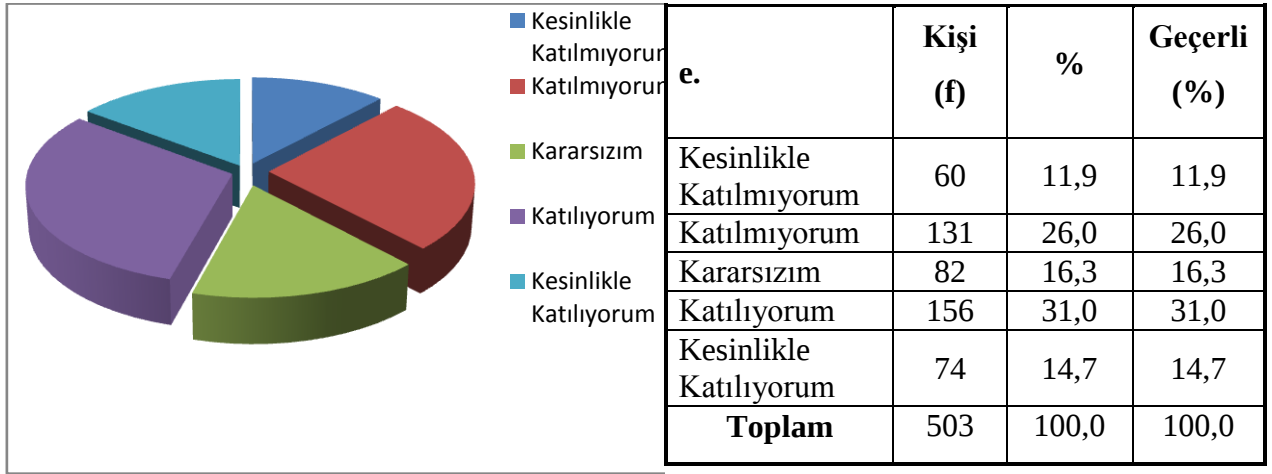
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “İş bulma imkanları” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 60,0 ‘ı İş bulma imkanlarından dolayı tercih ettiklerini söylerken, % 10,9’u kararsız olduklarını ve % 14,7’si kararsız olduklarını ve % 25,3 ‘ü iş bulma imkanlarının tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.35. Okulumun avantaj ve dezavantajlarını bilerek tercih ettim

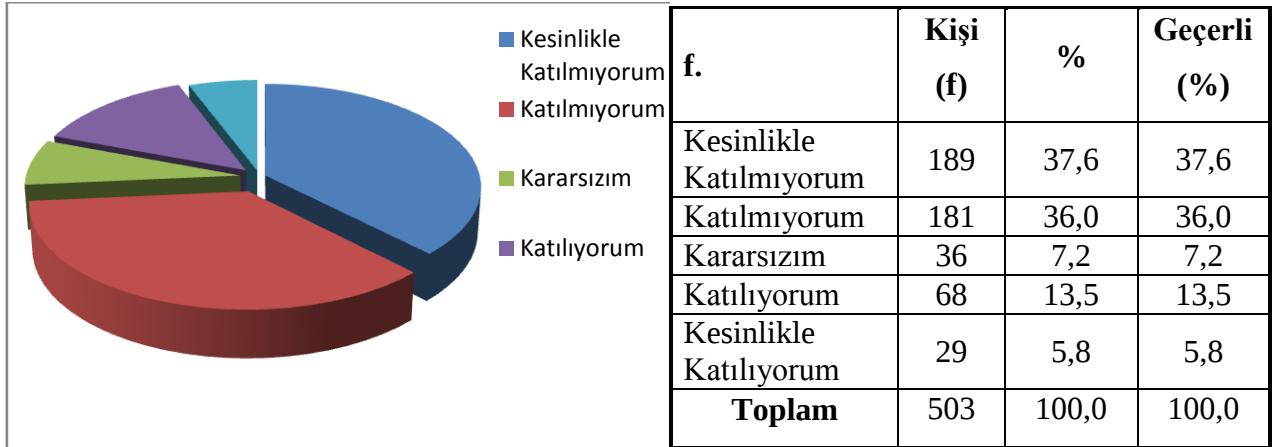
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “okulun avantaj ve dezavantajları” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 57’si okullarının avantaj ve dezavantajlarını bilerek tercih ettiklerini söylerken, % 15,7’si kararsız olduklarını ve % 27,2’si okullarının avantaj ve dezavantajlarını bilmeyerek tercih ettikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.36. Okulumu tercih etmemde çevrenin etkisi büyüktür

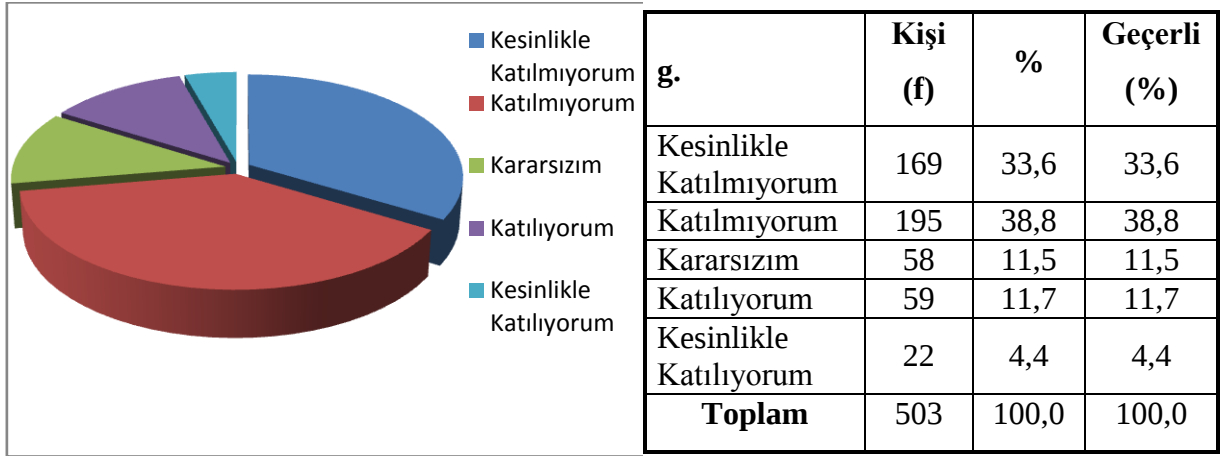
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Çevrenin etkisi” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 45,7 ‘si okullarını tercih etmelerinde çevrelerinin etkilerinin büyük olduğunu söylerken, % 16,3’ü kararsız olduklarını ve % 37,9 ‘u çevrelerinin etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.37. İlköğretim okulu öğretmenlerimin tavsiyesi üzerine okulumu tercih ettim.

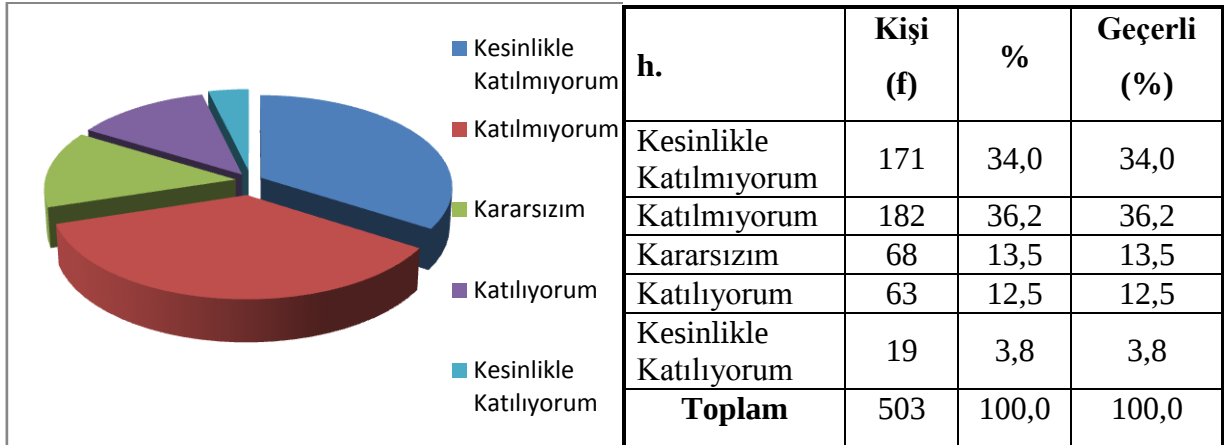
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Öğretmenlerinin tavsiyesi” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 19,3 ‘ü ilköğretim okulu öğretmenlerinin tavsiyesi üzerine okullarını tercih ettiklerini söylerken, % 7,2’si kararsız olduklarını ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğun % 73,6 ‘sı öğretmenlerinin tavsiyelerinin tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.38. İnternetteki forumlar ve rehberlik sayfaları okulumu tercih etmemde etkili oldu

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “İnternetteki forumlar ve rehberlik sayfaları” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 16,1’i internetteki forumlar ve rehberlik sayfalarının okullarını tercih etmelerinde etkili olduğunu söylerken, % 11,5’i kararsız olduklarını ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğun % 72,4’ü internetteki forum ve rehberlik sayfalarının okul tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

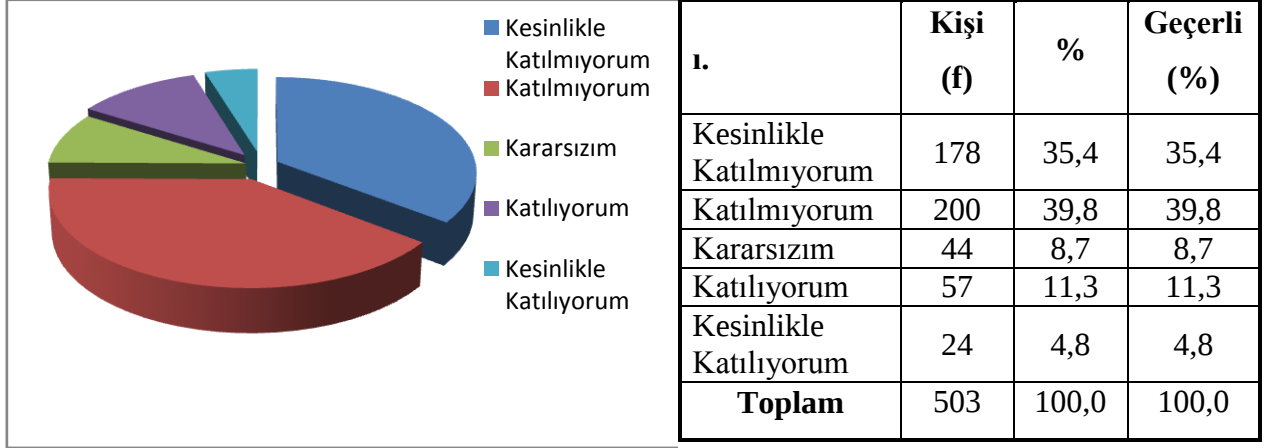
Tablo 3.39. Medyada, yazılı ve görsel basında okulumla ilgili yer alan haberler, okulumu tercih etmemde çok önemli rol oynadı

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Medyada okul ile ilgili yer alan haberler” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 16,3 ‘ü medyada, yazılı ve görsel basında yer alan haberlerin okul tercihlerinde çok önemli rol oynadığını söylerken, öğrencilerin

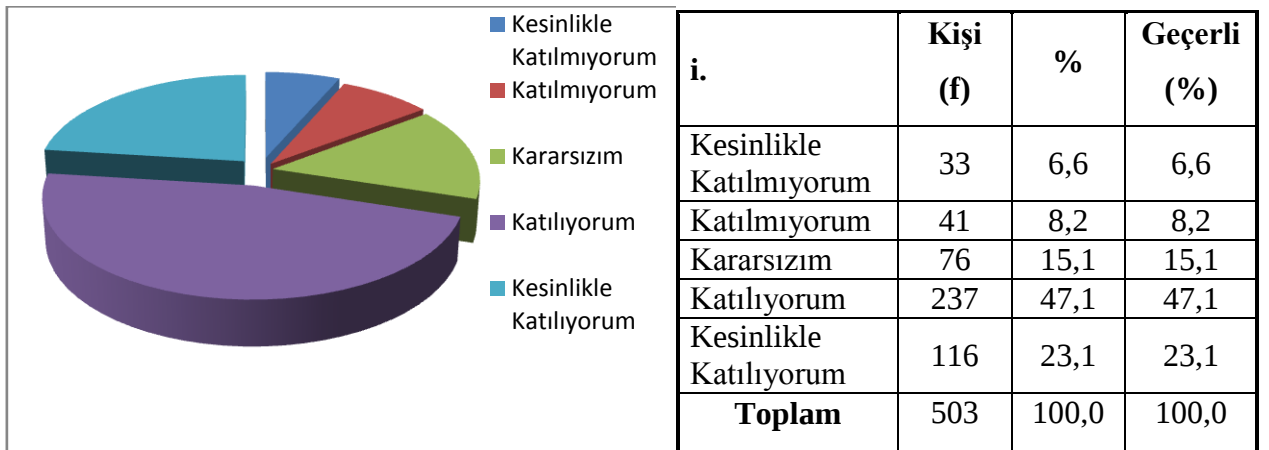
büyük bir çoğunluğun % 70,2 ‘sinin okul tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.40. Özel eğitim kurumlarının (belediye kursu, dersane vb.) okulumu tercih etmemde önemi büyüktür

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Özel eğitim kuruları” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 16,1 ‘i özel eğitim kurumlarının (belediye kursu, dersane vb.) okullarını tercih etmelerindebüyü önemi olduğunu söylerken, öğrencilerin büyük bir çoğunluğun % 75,2 ‘sinin okul tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

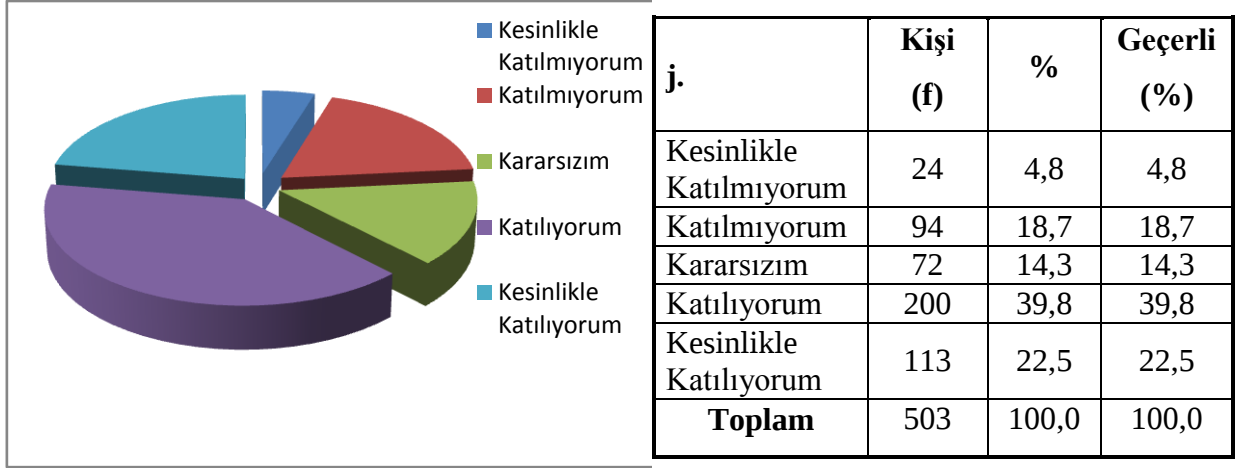
Tablo 3.41. Okulumdan mezun olduktan sonra mesleğimle ilgili ilerleme imkânlarını biliyorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Yapacakları meslekle ilgili ilerleme imkânları” ile ilgili olarak; öğrencilerin büyük çoğunluğu % 70,2’si okullarından mezun

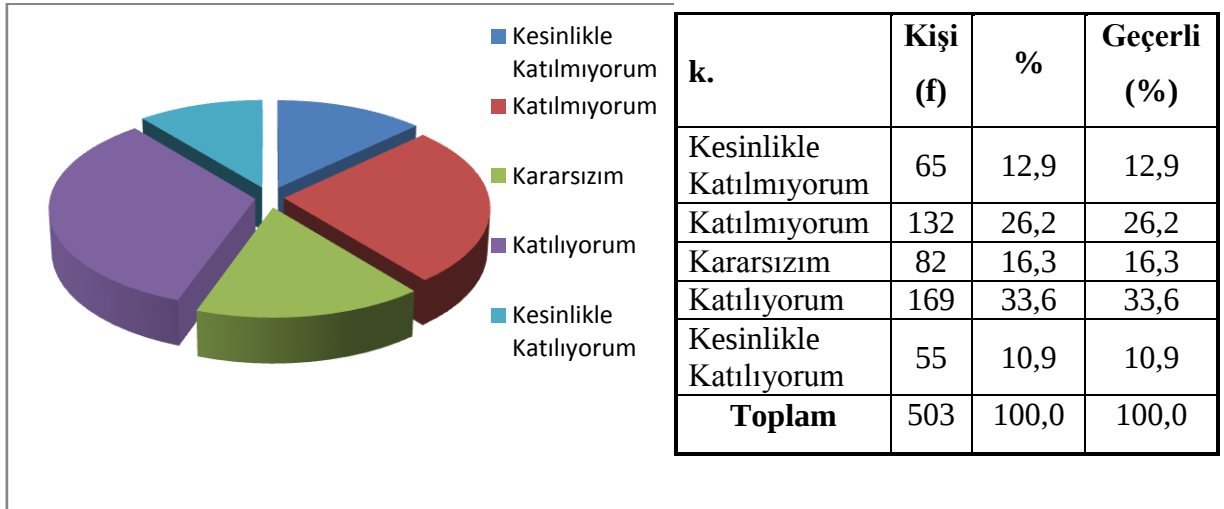
olduktan sonra meslekleri ile ilgili ilerleme imkanlarını bildiği, % 15,1'i kararsız olduklarını ve % 14,8'i ise meslekleri ile ilgili ilerleme imkanlarını bilmediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.42. Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin çalışma ortamını araştırdım

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Yapacakları mesleğin çalışma ortamı” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 62,3’ü okullarından mezun olduktan sonra yapacakları mesleklerinin çalışma ortamını araştırdığı, % 14,3’ü kararsız olduklarını ve % 23,5’i ise meslekleri ile ilgili çalışma ortamını araştırmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

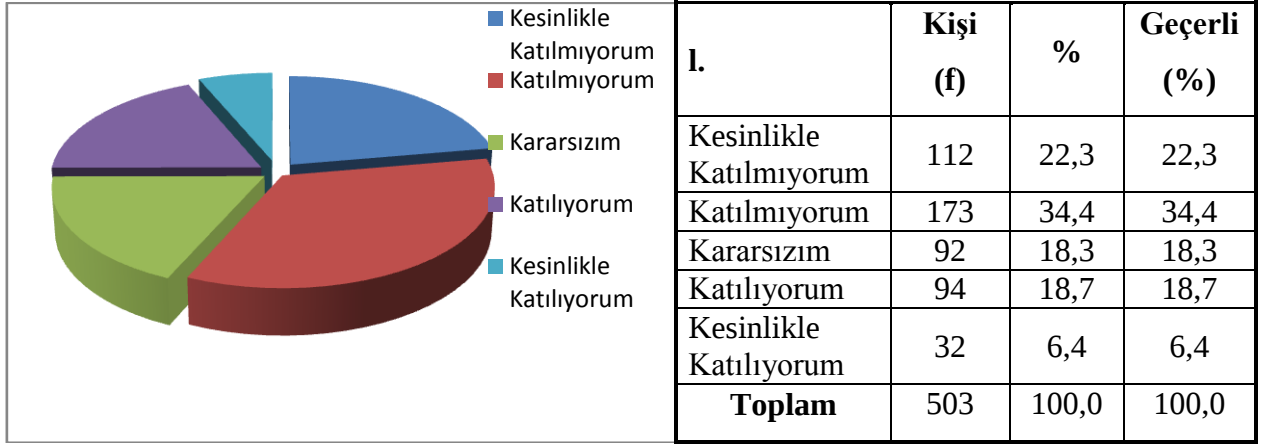
Tablo 3.43. Teknolojik ve endüstriyel gelişmeler okulumu tercihimde etkili olmuştur

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Teknolojik ve endüstriyel

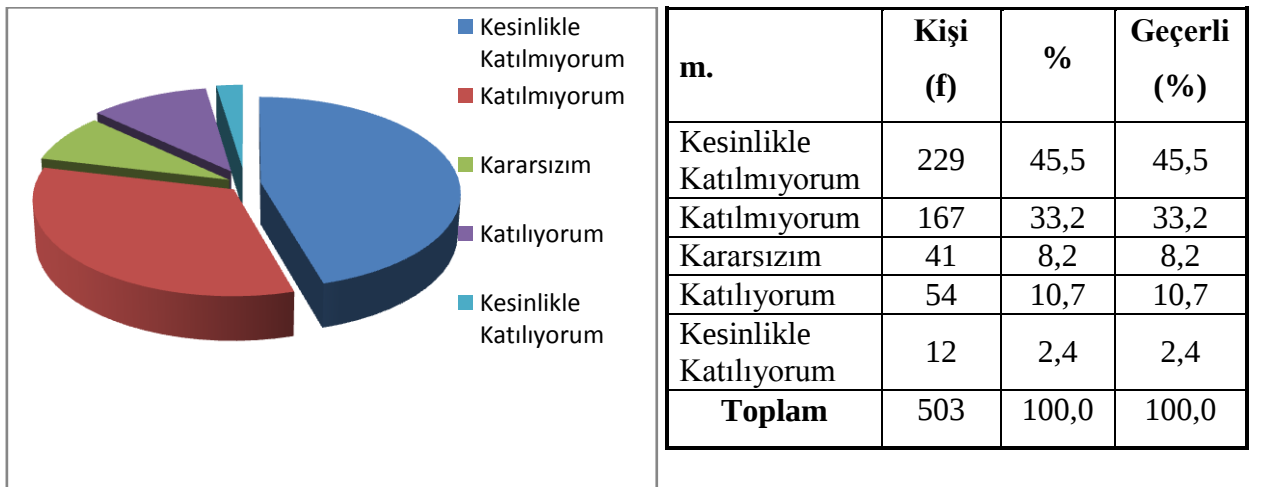
gelişmeler” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 44,5 ‘si teknolojik ve endüstriyel gelişmelerin okullarını tercih etmelerinde etkili olduğunu, % 16,3’ü kararsız olduklarını ve % 39,1 ‘i ise etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.44. Avrupa Birliği'nin nitelikli genç nüfusa ihtiyacının olmasından okulumu tercih ettim

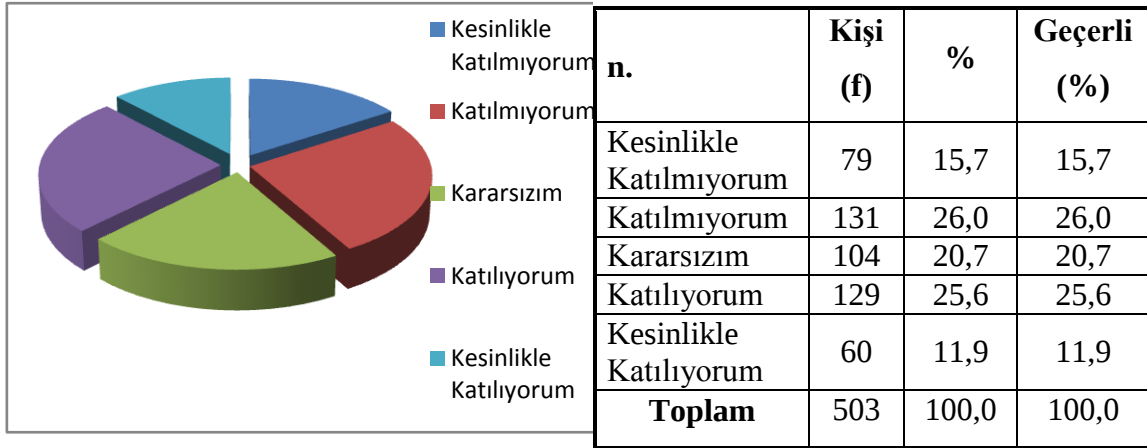
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Avrupa Birliği’nin nitelikli genç nüfusa ihtiyacının olması” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 25,1’si Avrupa Birliği’nin nitelikli genç nüfusa ihtiyacının olmasından okullarını tercih ettiğini, % 18,3’ü kararsız olduklarını ve % 56,7’si ise Avrupa Birliği’nin nitelikli genç nüfusa ihtiyacının olmasının tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.45. Okulumda derslerin kolay olduğunu düşündüğümden tercih ettim.

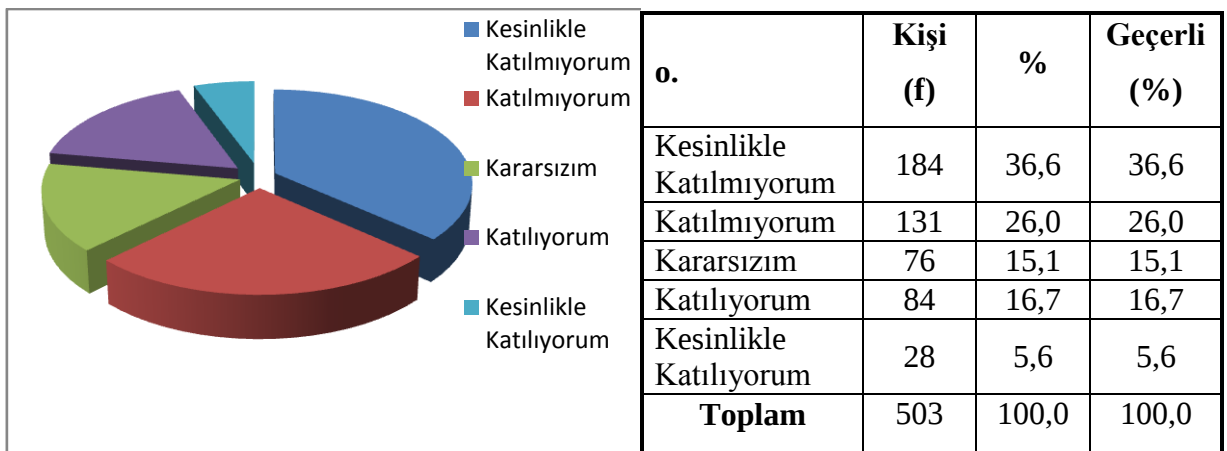
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Okulda derslerin kolay olması” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 13,1’i okullarında derslerin kolay olduğunu düşündüğünden tercih ettiğini, % 8,2’si kararsız olduklarını ve % 78,7’si ise derslerin kolay olduğunu düşünmedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.46. Bir meslek sahibi olup yurtdışına açılma isteğimden dolayı okulumu tercih ettim

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Yurt dışına açılma isteği” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 37,5’i bir meslek sahibi olup yurtdışına açılma isteğinden dolayı okullarını tercih ettiğini, % 20,7’si kararsız olduklarını ve % 41,7’si ise yurt dışına açılma isteğinin tercihlerini etkilemediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3.47. Mesleki ve teknik eğitimde mesleki yeterlilik için ortaöğretimin yeterli olduğunu düşünüyorum

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “Mesleki ve teknik eğitimde mesleki yeterlilik” ile ilgili olarak; öğrencilerin % 22,3 ‘ü Mesleki ve teknik eğitimde mesleki yeterlilik için ortaöğretimin yeterli olduğunu düşündüğünü,% 15,1’i kararsız olduklarını ve % 62,6’sı ise mesleki yeterlilik için ortaöğretimin yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

3.2. Tartışma

Araştırmada Üsküdar ilçesi mesleki ve teknik ortaöğretim okulları evren olarak belirlenmiştir. Endüstri Meslek Lisesi, Teknik Lise, Kız Meslek, Kız Teknik, Ticaret Meslek, Sağlık Meslek, Tarım Meslek, Denizcilik Meslek Lisesi olmak üzere her alanda mesleki ve teknik ortaöğretim okulunun bulunması araştırma için Üsküdar ilçesi mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının seçilmesinde etkili olmuştur. Araştırma kapsamında 510 kişiye anket uygulaması yapılmıştır. Anket uygulaması yapılan gruptan 503 geçerli veri üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın temel amacı; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okullarını tercih etmelerini etkileyen nedenlerin neler olduğunun belirlenmesi ve okul tercihlerinde etkili olan nedenlerin etki durumlarının analiz edilmesidir.

Araştırma yapılan okullar arasında Endüstri Meslek Lisesi ve Teknik Lisesinde erkek öğrenci sayısının çok fazla olduğu dikkat çekmektedir. Sağlık Meslek, Kız Meslek Lisesinde kız öğrencilerin sayısının fazla olduğu görülmüştür. Tarım Meslek ve Denizcilik Meslek Lisesinde ise kız-erkek öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu görülmüştür.

Anket uygulaması yapılan mesleki ve teknik ortaöğretim okulları idarecileri ile görüşülmüş, genel olarak öğrencilerin okullarını tercih etmelerinde aile, çevre vb. gibi nedenlerin etkili olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Meslek seçimlerine etki eden faktörlerle ilgili araştırmalar da öğrencilerin, kişilere sağladığı serbest çalışma olanağı ve kazanç yönünden toplumda saygın olarak bilinen mesleklere yöneldiği, seçtikleri mesleklerle, ilgi ve yetenekleri arasında bir tutarlılık olmadığı ortaya konulmuştur.

Yapılan araştırmalarda mesleki ve teknik liselerde birinci sınıflarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin bu liselere olan bireysel istemlerini etkileyen etkenleri belirlemeye

çalışmıştır. Öğrencilerin bu okulları tercih etmesinde etken olan etkenler ekonomik, toplumsal ve bireysel olarak düşünülmüştür. Meslek okulu öğrencilerinin çoğunluğunun erkek öğrencilerden oluştuğu, meslek okuluna ve meslek dallarına ilginin olumlu düzeyde olduğu, öğrencilerin ailelerinin orta gelirli olduğu, anne ve babalarının eğitim durumlarının düşük olduğu, annelerin çoğunluğunun ev hanımı babaların ise işçi olduğu ve öğrencilerin çoğunluğunun orta büyüklükte ailelerden geldiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu araştırmanın en önemli sonuçlarından biri ilköğretimin ikinci kademesinde olması gereken yönlendirme sistemin olmamasına dikkat çekmesidir. Böyle olmakla birlikte araştırma sonucunda öğrencilerin seçtikleri meslek ile ilgili beklentileri olumlu bulunmuştur.

Yapılan araştırmalara göre öğrencilerin meslek liselerini seçmelerinde üniversite giriş sınavlarında meslek lisesi mezunlarına bölümlerinin devamı niteliğindeki bölümleri seçmeleri durumunda ek puan verilmesi etken olmaktadır. Yüksek öğretime yerleşememe durumunda elimde bir mesleğim olsun düşüncesinin, meslek yüksek okulu mezunlarına MYO'larına sınavsız geçiş hakkı verilmesinin, daha kısa yoldan iş hayatına atılmak düşüncesinin etken olduğu belirtmişlerdir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmelerinde; kendi istekleri doğrultusunda, yeteneklerine ve cinsiyetlerine uygun olduğunu düşündüğünden, daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için, “mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun” düşüncesi ile, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından, yüksek öğrenimlerini lise meslek alanları ile ilgili bölümlerde yapmak istemeleri okul tercihlerinde etkili olduğu görülmüştür.

Yapılan araştırmalarda öğrencilerin okullarını tercih etmelerinde etken olan etkenleri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin çoğunluğunu erkek öğrencilerin oluşturduğu, öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezun oldukları ilköğretim okullarının il merkezinde olduğu, öğrencilerin büyük çoğunluğu okullarını çevrede iyi eğitim veren okul olmasından etkilenecek seçtiklerini ve seçimlerini kendilerinin yaptığını belirtmişlerdir. Teknik lise öğrencileri üniversite sınavını kazanamama olasılığına karşı okullarını seçtiklerini belirtmişlerdir. Teknik lise öğrencilerinin yarısı meslek lisesi

öğrencilerinin yarısından çoğu öğrenim gördükleri bölümle ilgili bir alanda çalışabilecekleri beklentisi içindedirler. Teknik lise öğrencilerinin %10'unun aylık gelir düzeyi 201 milyon ve üzerinde tespit edilmiştir. Anne ve babaların büyük çoğunluğu ilkokul mezunu ve anne babaların işçi ve serbest meslek sahibi oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun mezuniyet dereceleri “iyi” ve “pekiyi” olarak bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilere baktığımızda kız erkek sayılarının birbirine yakın olduğu dikkat çekmektedir. Öğrencilerin mesleki ve teknik okulların türüne göre cinsiyet etken olmaktadır. Cinsiyetine uygun olan mesleki ve teknik okulları tercih etmektedirler. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun ailelerinin orta gelir seviyesinde oldukları, ailelerin eğitim durumlarının düşük oldukları göze çarpmaktadır. Anne ve babaların büyük çoğunluğunun işinin ev hanımı, işçi ve esnaf olduğu görülmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun mezuniyet dereceleri “iyi” ve “pekiyi” olarak bulunmuştur.

Yapılan araştırmalara göre meslek lisesi öğrencilerinden % 90'a yakını, ebeveynlerin eğitim durumları bakımından ilköğretim ve ortaöğretim, mesleki durumları bakımından ev hanımı, işçi ve esnaf, gelir durumları bakımından ise 500-1500 YTL seviyesinde olduğu görülmektedir. Buna rağmen deneklerin % 64 'lük bölümü okul tercihi kişinin kendi isteği ile gerçekleşmiştir. Deneklerin mesleki yönelim düzeyleri düşünüldüğünde bu oranın iyi bir oran olduğu ve okul tercihi yapmaları açısından serbest oldukları görülmektedir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin ailelerin gelir durumlarına bakıldığında ortalama 801-2000 TL arasında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 66,8'i) kendi istekleri doğrultusunda okulunu (mesleki ve teknik ortaöğretim) tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Mesleki yönelmelerin dış etkenlerin olduğu kadar, kendi bireysel tercihlerinin de büyük oranda etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Yurt dışında yapılan araştırmalarda aynı seviyedeki üst orta mesleki eğitim ve genel eğitimin göreceli faydalarını araştırmışlar, zengin aileden gelen bireylerin mesleki eğitimi seçmeye daha yatkın olduğunu bulmuşlardır. Aynı zamanda mesleki eğitimin genel eğitime göre daha fazla gelir kazandığını ifade etmektedirler.

Bunun bizim ülkemizde aynı olmadığı söylenebilir. Genel olarak sosyo-ekonomik durumu düşük ailelerin çocukları mesleki ve teknik eğitimi tercih etmektedir.

Yapılan araştırmalarda liselerdeki mesleki eğitim, gl ekonomik baskılardan dolayı değiştiğini belirtmektedirler. Birbirinden olduka farklı olan okul sistemleri birbirine benzer hale geldiğini, uzun bir tarihi olan A.B.D. mesleki eğitiminde dar kapsamlı mesleki uzmanlaşma eğitiminden ziyade iş için daha geniş tabanlı bir hazırlık dönemi ve dahayksek dereceli beceriler kazanmaya doğru bir geçiş dönemi yaşanmakta olduğunu, geleneksel yöntemdeki aksine meslek öğretmenleri özel sektör endüstrisinden çekilerek eğitim teorisi eğitimi verilmek suretiyle yetiştirilmeye başlandı ifade etmektedirler. İngiltere de mesleki eğitim basamağının önceden önemsenmediğini; fakat mesleki eğitimin etkisi belli bir alanda uzmanlaşarak belge kazandırmada, kariyer ve is programlarından haberdar olmada genişleyerek görüldükten sonra merkezi hükümetin müfredat programlarına teçhizat, kaynak sağlama da ilgisi arttığı gözlenmiştir.

4. SONUÇLAR

Bu bölümde; Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında yapılan “**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi**” araştırması sonuçlarına yer verilmiştir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrenciler mesleki ve teknik ortaöğretime okullarını tercih etmelerinde; kendi istekleri doğrultusunda, yeteneklerine ve cinsiyetlerine uygun olduğunu düşündüğünden, ilköğretim mezuniyet not ortalamasının düşük olması ve SBS sınavından yeterli puan alamamalarından dolayı, daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için, “mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun” düşüncesi ile, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından, yüksek öğrenimlerini lise meslek alanları ile ilgili bölümlerde yapmak istemeleri okul tercihlerinde etkili olmuştur.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 244 (% 48,5) kız ve 259 (% 51,5) erkek olmak üzere toplamda 503 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

- Araştırmaya katılan öğrencilerin mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmeleri cinsiyetlerine göre değişkenlik göstermektedir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında 347 kişi ile büyük çoğunluğunun ilköğretim seviyesinde olduğu, 108 kişinin ise ortaöğretim seviyesinde olduğu, toplamda % 90,5’ inin eğitim durumlarının ilköğretim ve ortaöğretim seviyesindedir. Öğrencilerin babalarının eğitim durumuna bakıldığında 286 kişi ile büyük çoğunluğun ilköğretim seviyesinde olduğu, 161 kişinin ise ortaöğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Toplamda % 92,9’ unun eğitim durumlarının ilköğretim ve ortaöğretim seviyesindedir. Buna göre; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını düşük eğitimli ailelerin çocukları tercih etmektedir.
- Mesleki ve teknik ortaöğretime kendi isteği ile tercih eden öğrencilerin anne ve babaların eğitim durumu, tercih etmeyenlere göre daha yüksektir.
- Öğrencilerin annelerinin iş dağılımına bakıldığında büyük çoğunluğunu 411 kişi ile ev hanımları oluşturmaktadır. Diğer gruplara bakıldığında 51 kişi işçi, 15 kişi

memur, 13 kişi esnaf, 9 kişi emekli ve 4 kişi ise öğretmendir.

- Öğrencilerin babalarının iş dağılımına bakıldığında büyük çoğunluğunu 239 kişi ile işçiler oluşturmaktadır. Diğer gruplara bakıldığında 107 kişi esnaf, 89 kişi emekli, 44 kişi memur, 4 kişi ğretmen ve 20 kişi ise işsizdir.
- Anne ve babaların iş durumu öğrencilerin okul tercihleri üzerinde etkili bir faktör olduğu anlaşılmıştır. Genel olarak işçi ve esnaf çocukları mesleki ve teknik eğitimi tercih etmektedirler.
- Öğrencilerin ailelerinin aylık toplam gelir durumlarına bakıldığında düzenli geliri olmayan kesimi oluşturan kişilerin sayısı 27 kişidir. 86 kişinin 0-800 TL arasında en alt gelir grubunda olduğu, 286 kişinin 801-2000 TL arasında olduğu, 86 kişinin 2001-4000 TL arasında olduğu ve 18 kişinin ise 4001 TL'den fazladır. Öğrencilerin ailelerinin 372 kişi ile (% 74) büyük çoğunluğunun gelir durumu 0-2000 TL arasındadır.
- Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin büyü çoğunluğu, il merkezi dışından bu okulları tercih ederek gelmektedir. 399 kişi ilçe Merkezinde, 65 kişi il merkezinde, 35 kişi belde de ve 4 kişi ise köyde ilköğretim okullarında öğrenim görmüştür.
- Öğrencilerin ğrenim gören kardeş sayısına bakıldığında 118 kişi sadece kendisinin, 289 kişi iki kardeşin, 76 kişi üç kardeşin ve 20 kişi ise dört ve üstü sayıda kardeş öğrenim görmektedir. 507 kişi ile (% 81) büyük çoğunluğunun bir ve iki kardeşi öğrenim görmektedir.
- Öğrencilerin ilköğretim okulundaki mezuniyet derecesine göre dağılımına bakıldığında 215 kişi İyi, 212 kişi Pekiyi, 68 kişi Orta ve 8 kişi ise Geçer derece ile ilköğretim okullarından mezun olarak mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmişlerdir. 427 kişi ile (%84,8) büyük çoğunluğunun iyi ve pekiyi derece ile mezun olarak tercih etmişlerdir. Ancak, ğrenciler diploma notlarının okul tercihlerinde etkili olduğunu belirtmektedirler.
- Öğrencilerin ikamet ettikleri binada mülkiyet durumlarına bakıldığında 260 kişinin ev sahibi olduğu, 174 kişinin kiracı olduğu, 57 kişinin ev sahibi değil ama kira ödemediği ve 12 kişinin Devlet/zel yurttta kaldığını belirtmiştir.

Araştırma sonuçları; Bireysel Nedenler İle İlgili Sonuçlar, Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu İle İlgili Sonuçlar, Meslek Tanıtımı ve Yönlendirme İle İlgili Sonuçlar, Yüksek Öğrenim İle İlgili Sonuçlar, Diğer Sonuçlar başlıkları altında incelenmiştir.

4.1.Bireysel Nedenler İle İlgili Sonuçlar

- Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okullarını tamamen kendi istekleri doğrultusunda tercih etmişlerdir.
- Öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını yeteneklerine uygun olduklarını düşündükleri için tercih etmişlerdir.
- Öğrencilerin yapacakları mesleğin cinsiyetlerine uygun olduğu için,mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmelerinde etkili olmuştur.
- Öğrencilerin mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmelerinde not ortalamaları etkili olmuştur.
- Öğrenciler, daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmişlerdir.
- Öğrencilerin SBS sınavından yeterli puan alamamaları mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmelerinde etkili olmuştur.

4.2. Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu İle İlgili Sonuçlar

- Öğrenciler, ailelerinin ekonomik durumunun yeterli olmamalarınınmesleki ve teknik ortaöğretimi tercih etmelerinde etkili olmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ancak; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih eden öğrencilerin ailelerin iş, gelir vb. durumlarına bakıldığında sosyo-ekonomik durumunun düşük olduğu görülmüştür.
- Ailelerinin öğrencilerin okullarından mezun olduktan sonra bir meslek sahibi olmalarını düşünmeleri okullarını tercih etmelerinde etkili olmuştur.

4.3.Meslek Tanıtımı ve Yönlendirme İle İlgili Sonuçlar

- Öğrenciler, mesleki yönelme için ilköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarını yeterli bulmamışlardır.

- Öğrenciler, meslek tanıtımlarının süresinin meslekleri tanımak için yeterli olmadığını düşünmektedirler.
- Öğrenciler, meslek tanıtımı ve yönlendirme sürecinde meslekler ile ilgili araştırma yapmışlardır.
- Meslek tanıtımları ve yönlendirmenin, öğrencilerin okullarını tercih ederken düşüncelerini etkilemesi ile ilgili olarak bir sonuç elde edilememiştir. Sonuçlar birbirine çok yakın çıkmıştır.
- Tanıtım ve yönlendirme sürecinde, öğrencilerin belirli bir mesleğe ilgi ve yeteneği olduğu ile ilgili olarak bir sonuç elde edilememiştir. Sonuçlar birbirine çok yakın çıkmıştır.

4.4. Yüksek Öğrenim İle İlgili Sonuçlar

- Öğrenciler, mezun olduklarında “herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun” düşüncesi ile okullarını tercih etmişlerdir.
- Öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından dolayı okullarını tercih etmişlerdir.
- Öğrenciler aynı zamanda yüksek öğrenim yapmayı düşündüklerinden mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmişlerdir.
- Öğrenciler, yüksek öğrenimlerini mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında öğrenim gördükleri meslek alanları ile ilgili bölümlerde yapmak istediklerinden dolayı okullarını tercih etmişlerdir..

4.5. Diğer Sonuçlar

- Öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının avantaj ve dezavantajlarını bilerek tercih etmişlerdir.
- Öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmelerinde en büyük etkenin çevrelerinin olduğunu belirtmişlerdir.
- Öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını iş bulma imkanlarından dolayı tercih etmişlerdir.

- Öğrenciler, mesleki ve teknik eğitim için ortaöğretimin yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

4.6. Değerlendirmeler

Türkiye de mesleki ve teknik eğitim genelde örgün eğitim kurumlarında verilmektedir. Sanayi de işgücü niteliğinin yükseltilmesi ve beklentilere uygun olarak nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin maliyeti çok yüksektir. Mesleki ve teknik eğitim sadece teorik olarak değil, uygulama ağırlıklı ve atölye çalışmalarına bağlı olarak devam etmektedir. Yapılan araştırmalarda; yüksek maliyetle eğitim verilerek yetiştirilen mesleki ve teknik eğitim mezunlarının sanayi de ya da mesleği ile ilgili alanlarda çalışmayarak, farklı işlere yöneldiği görülmüştür. Bunların nedenleri de ayrı bir araştırma konusu olabilir.

Yapılan araştırmalarda; mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından mezun olanların iş dünyası ve sanayinin istediği nitelikte olmadığından dolayı işletmelerin meslek lisesi mezunlarını talep etmediği ya da mezunların farklı işlere yöneldiği belirtilmiştir.

Okul ve meslek tercihleri hem birey hem de toplum açısından büyük önem taşımaktadır. Bireyin vereceği karar sadece kendini değil içinde bulunduğu toplumu da etkilemektedir. Birey ilgi duyduğu ve kişiliğine hitap eden şeyleri severek yapar. Bireyin kişiliğine uymayan ve ilgi duymadığı bir alana yönelmesi hem mesleki doyumunun hem de başarısını olumsuz etkileyecektir. O mesleğe karşı ilgisi olmadığı halde o alanı tercih ettiği için öğrenim görmek zorunda kalmaktadır. Bu da mutsuz ve gelecekte beklenmesi olmayan bireyleri oluşturmaktadır.

Öğrencilerin mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih etmelerinde;

- Kendi istekleri doğrultusunda, yeteneklerine ve cinsiyetlerine uygun olduğunu düşündüğünden,
- İlköğretim mezuniyet not ortalamasının ve SBS sınavından yeterli puan alamamalarından dolayı,
- Daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için, “mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun” düşüncesiyle,
- Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından,

- Yüksek öğrenimlerini, lise meslek alanları ile ilgili bölümlerde yapmak istediklerinden dolayı,
- Okullarının avantaj ve dezavantajlarını bilmeleri,
- İş bulma imkanlarından dolayı,
- Çevrelerinin etkileri ile, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını tercih ettikleri görülmüştür.
- Öğrenciler okul tercihlerinde; Ailelerin ekonomik durumlarının etkilemediğini düşünürken, aslında öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumu okul tercihlerinde etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir durumlarına bakıldığında, çoğu alt ve orta gelir durumunda olduğu dikkat çekmektedir. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarını alt ve orta gelir durumunda bulunan ailelerin çocuklarının tercih ettiği görülmektedir.
- Mesleki ve teknik eğitimin daha çok toplumun düşük gelirli, eğitim düzeyi düşük ailelerin çocukları tarafından tercih edildikleri görülmektedir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin okul tercihlerinde “kendi istekleri” ile ilgili olarak; büyük çoğunluğu % 66,8’i kendi istekleri doğrultusunda okulunu (mesleki ve teknik ortaöğretim) tercih etmişlerdir. Buna rağmen öğrencilerin tercihlerini yaparken ailenin sosyo-ekonomik durumu ve çevrenin etkili olduğu görülmektedir.
- Mesleki ve teknik ortaöğretimde mevcut sistemin mesleki yeterlilik için yeterli olmadığı, öğrencilerin kendilerini mesleki deneyim ve tecrübe olarak yeterli hissetmediğini düşünmektedir.

4.7.Öneriler

- Meslek tercihi ve yönelme sürecinde öğrenciye yönelik mesleki rehberlik çalışmaları, anaokulundan başlayarak öğrencinin bir meslek sahibi oluncaya kadar devam etmelidir. Bu süreçte, öğrencinin kendini tanıması çok önemlidir. Öğrenci kişilik, ilgi ve yeteneklerini bilerek okul tercihinde daha isabetli kararlar verme şansına sahip olabilir.
- Mesleki rehberlik ve yönlendirme çalışmaları sadece rehber öğretmeni tarafından değil, diğer öğretmenler tarafından da verilmesi için çalışmalar

yapılmalı ve bu doğrultuda diğer öğretmenlere meslekler ile ilgili bilgilendirme çalışmalarını yapılmalıdır.

- Mesleki rehberlik ve yönlendirme sürecinde özellikle ilköğretim ikinci kademesinde öğretmenlerin, öğrencilere ve öğretmenlere yönelik meslek tanıtımları ile ilgili aktivite ve çalışmalar yapılmalıdır. Öğrencilerin mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına götürülerek, farklı bölümlerin uygulama ve çalışma alanları görerek yerinde meslek alanları hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır. Öğretmenler, meslek alanlarını öğrencilere ve ailelerine en iyi şekilde tanıtımları gerekmektedir.
- Mesleki yönlendirme sürecine gereken önem verilmeli, öğrenciler bir üst eğitim kurumuna yönlendirirken ilgi ve yetenekleri dikkate alınmalı, sadece akademik başarıya göre yönlendirme yapılmamalıdır.
- Mesleki ve teknik eğitim mezunlarının istihdam sorunu ile ilgili çalışma yapılmalıdır.
- Mesleki ve teknik ortaöğretime tercih etmiş öğrencilere yönelik, özellikle 9. sınıf öğrencilerine mesleki rehberlik ve meslek tanıtımları sürecinde tercih edebilecekleri tüm bölümlerin uygulama yaptıkları alanlar gösterilmeli, bölümler ile ilgili yeterli bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Öğrencilerin okul ve meslek tercihlerini yaparken, sınav puanlarına veya diploma notlarına göre değil, öğrencilerin ilgi, yetenek ve beklentilerine uygun meslek seçimi konusunda destek olunmalı ve yönlendirilmelidir.
- Aileler ve öğretmenler öğrencilerin ilgi, yetenek ve beklentilerine göre okul tercihlerini yaparken yardımcı olmalıdır.
- Sanayinin ihtiyaçları ve talepleri belirlenmelidir. Arz ve talebin, mezunların durumunun ciddi olarak araştırılması ve bunlarla ilgili programlar geliştirilmesi gerekir.
- İş yerlerine alanlarında eğitim görmüş, mesleki ve teknik eğitim görmüş kişilerin istihdamı için yasal teşvik ve yeni düzenlemeler getirilmelidir.
- İşletmeler ve sanayi kuruluşları ile mesleki ve teknik eğitim kurumları arasındaki ilişki güçlendirilmelidir. Bu doğrultu da çalışmalara ağırlık verilmelidir.

- Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarının müfredatlarına serbestlik tanınmalı, bu okullar işletmelerin ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücünü yetiştirecek müfredatlar ve insan gücü geliştirebilmelidir.
- Mesleki ve teknik eğitimde işletmelere iş yerinde eğitim için öğrencilerin, etkin bir şekilde iş yerinde mesleki eğitim almaları sağlanmalıdır.
- Mesleki ve teknik eğitim okulları mezunlarının istihdamına öncelik verilmeli, özel kurum ve kuruluşlar bu yönde teşvik edilmesi ve özendirilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.
- Mesleki ve teknik eğitimde özel okulların sayısının artırılması için çalışmalar yapılmalı, özel sektörün bu doğrultuda yatırım yapması sağlanmalı, yatırım yapacaklara ayrıcalıklar tanınarak bu yönde teşvik edilmelidir. MEB, özel sektör ile işbirliğine giderek bu konu ile ilgili projeler üretmelidir.
- Mesleki ve teknik eğitimin önemi halka anlatılmalı, TV, radyo, gazete vb. görsel ve işitsel yayın organlarından ulusal ve yerel düzeyde faydalanılmalı; seminer, panel ve konferans vb. gibi etkinlikler yapılmalıdır. Bu etkinliklerle ilgili MEB ulusal yayın kuruluşları ile işbirliğine gitmelidir.
- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları kendilerini tanıtıcı etkinliklere daha fazla yer vermeli, bölgede bulunan görsel yayın organları ile işbirliğine gitmelidir.
- Mesleki ve teknik eğitim kurumları ile işletmelerin hangi yönde işbirliğine gitmeleri gerektiği ve bu işbirliği çerçevesinde müfredatlarını nasıl hazırlayabilecekleri konularında araştırmalar yapılabilir.
- Mesleki ve teknik ortaöğretimde uygulamaya konulan modüler öğretim programlarının mesleki ve teknik eğitim kurumlarında uygulanması, bu uygulamaların bu kurumlara olan talebi etkileyip etkilemediği ve özellikle bu programları uygulayacak idareci ve öğretmenlerin uygulama ile ilgili görüş ve önerilerini araştırılmalıdır.
- Mesleki rehberlik sistemleri, ilköğretimin ilk kademesinden itibaren başlatılmalıdır.
- İlköğretim okullarından başlanarak, okullara bir çok meslek dalında çalışan uzmanlar davet edilerek, seminerler düzenlenmelidir. Meslek tanıtımlarına önem verilmelidir.

- İlköğretimde öğrencileri mesleki eğitime yönlendirmede en büyük etkiyi öğrencilerin veliler sağlamaktadır. Bundan dolayı öğrencilerin velilerinin de bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bunun için de okul rehberlik birimi ile öğrenci velileri iletişim halinde olmalıdırlar.
- Mesleki ve teknik ortaöğretim okulları ile işletmeler iş birliği içinde çalışmalıdır.
- Öğretmenler, derslerde meslekler hakkında bilgiler vermeli ve bu esnada bilgilerin kalıcılığını sağlamak için görsel materyaller kullanmalıdır.
- Basın ve yayın organlarında mesleklerle ilgili programlar yayınlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- [1] Uysal, Ş.(1970) Bireysel ve Toplumsal Faktörlere Göre Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimleri, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara.
- [2] Özkan, F.(1991) Sağlık Meslek Lisesi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Durumları ve Okulları Seçişlerinde Rol oynayan Unsurlara ilişkin Mukayeseli Bir çalışma, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [3] Barutçu, P.(1994) Ticaret Turizm Meslek Liselerine Olan Bireysel Talebi Etkileyen Etkenlerin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [4] Mutfak, Ş.(1995) Endüstri Meslek, Teknik, Anadolu Meslek, Anadolu Teknik Liseleri'ne Olan Eğitim Talebini Etkileyen Etkenlerin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [5] Çakar, S.(1999) Ortaöğretim Tercihini Etkileyen Etkenlerin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [6] Kayır Ö., Karaca, Ş., Şenyüz, Y. (2004)Meslek Liseleri Araştırmasında Ortaya Çıkan Temel Bazı Bulgular, İstanbul.
- [7] Dikmen, S.(2007)Ortaöğretimde Mesleki ve Teknik Eğitim Tercihine Etki Eden Etkenlerin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Karabük.
- [8] Özdel, C. B. (2009) Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslek Yönelmelerine Etki Eden Faktörler, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [9] Moenjak,T.,Worswick, C.(2003) VocatinonalEducation in Thailand, A Study of ChoiseandReturns, Economics of EducationReview, Vol 22.
- [10] Bishop, J. H. andMane, F. (2004) TheImpacatCareer- Technical Education on High School Labor Market Success, Economics of EducationReview, Vol 23.
- [11] Barrow, L. (2002) School Through RelocationEvidenceFromThe Washington, D.C. Area, Journal of PublicEconomics, Vol 86.
- [12] Hohenshil T.H. (1975) Call ForRedirection A VocationalEducatorViews School Psychological Services, Journal of School Psychology, Vol 13.

- [13] Williams, C.G. (1989)Hornsby, H.H. Vocationalism in U.S. and U.K. High Schools Economics of EducationReview, Vol 8.
- [14] Hsieh, C. andUrquiola M. (2006) TheEffects of Generalized School Choise On AchievementandStratification, EvidenceFromChile’sVoucher Program, Journal of PublicEconomics, Vol 90,
- [15] Bacanlı, F. (1996) Mesleki Grup Rehberliğinin Lise Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeylerine Etkisi,Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- [16] Kuzgun, Y. (2003) Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş, Nobel Yayınları, Ankara.
- [17] Alkan, C., Doğan, H. ve Sezgin, İ. (1976) Mesleki ve Teknik Eğitim Prensipleri, Ankara.
- [18] Altıntaş, Ö. F. (2003) Avrupa Birliği tarafından Türkiye için Yayınlanan 2001 ve 2003 tarihli Katılım Ortaklığı Belgelerinin Mukayesesi, T.C. Adalet Bakanlığı, Ankara, 14.
- [19] Çıraklık ve Mesleki-Teknik Eğitim Konseyi, (1990) Çıraklık ve Mesleki Teknik Eğitim”, MEB Yayınları, Ankara.
- [20] Sezgin, Saim İlhan, (1994) Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme, 3. Baskı, Gazi Büro Kitabevi, Ankara.
- [21] Alkan, Cevat ve diğerleri, (1998) Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları,4.Baskı, Alkım Yayınları, İstanbul.
- [22] Doğan, H. (1997)Ülkemizde Endüstrileşme ve Teknik Eğitim, Ankara Üniversitesi Yayınları, Yayın no:64, Ankara.
- [23] Çelik, İ.(2007) Mesleki Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Tercih Nedenleri ve Yüksek Öğrenime Hazırlama Açısından Eğitici ve Öğrenci Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 17.
- [24] Kuzgun, Y. (2004) Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 196.
- [25] Metargem, (1997)Teknik Lise Değerlendirmesi, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığı, Ankara.
- [26] Kadı, İbrahim, (1998), Mesleki Teknik Eğitimin Sorunları” 1. Mesleki Teknik Eğitim Sempozyumu, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Karabük, s. 55-69.

- [27] Sönmez, A.(1985) Eğitim Programı Geliştirme(İlkeler-Teknikler-Örnekler), Ankara.
- [28] Doğan, H.(1998) ImprovingQuality of Vocationaland Technical Education in Turkey, QualityMatters in International VocationalEducationand Training, Ankara.
- [29] Vurucu, F. (2010) Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslek Seçimi Yeterliliği ve Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 98.
- [30] Akgün, N., Kaya Y.(1998) Mesleki Teknik Eğitimin Sorunları, 1. Mesleki Teknik Eğitim Sempozyumu, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Karabük.
- [31] Akkurt, M. (1992) Talaş Kaldırma Yöntemleri ve Takım Tezgahları,Birsen Yayınları, İstanbul.
- [32] Millî Eğitim Bakanlığı - 12 Yıl Zorunlu Eğitim Sorular – Cevaplar (2012) 21-36 http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12yil_soru_cevaplar.pdf, (01.05.2013)
- [33] Kayır, Ö. ve Kılıç, H. (2008)Mesleki Eğitim ve Teknik Eğitim Fakülteleri Araştırması, İstanbul Ticaret Odası Yayınları,İstanbul,35.
- [34] Ay, M.(2002) Mesleki Yönlendirme İlköğretim Okulları Sekizinci Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [35] MEB, (2002) Mesleki ve Teknik Eğitimde Orta ve Yükseköğretim Kurumları Arasında Program Bütünlüğünün ve Devamlılığının Sağlanması, Ankara, 3-5.
- [36] Özgüven, E. (2001) Çağdaş Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik, PDREM Yayınları, Sistem Ofset, Ankara, 461.
- [37] DPT, (2001a), Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Nitelikli İnsan Gücü Meslek Standartları Düzeni ve Sosyal sermaye Birikimi Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara, 75.
- [38] DPT, (2001b) Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ortaöğretim: Genel Eğitim, Meslek Eğitimi, Teknik Eğitim, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara85.
- [39] Aksan, H.(1986)Ortaöğretimde Eğitim Talebinin Belirleyicileri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- [40] Akdemir, Ç.(1987) Lise Öğrencilerinin Başarı Düzeylerinin Meslek Seçimine Etkisi, Bilim Uzmanlığı Tezi”, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [41] Akbalık, G.(1991) Ortaokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 98.
- [42] Şimşek, M.(1994) Mühendislik Ergonomik Faktörler, Marmara Üniversitesi Yayınları, Yayın no: 9,İstanbul.
- [43] Büyükkaragöz, S. S. (1985) Temel Eğitim II. Kademe, Bağımsız Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumlarında Sınıf Öğretmenliği İle Ders Dışı Eğitici Çalışmaların Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [44] SPSS Solutions forEducation,
<http://www01.ibm.com/software/analytics/spss/academic/>(12.04.2011)
- [45] IBM Business Analytics, SolveYourToughestChallengesWith Data Mining,
<http://public.dhe.ibm.com/common/ssi/ecm/en/imb14074usen/IMB14074USEN.PDF>(12.04.2011)
- [46] Kepçeoğlu, M. (2004) Psikolojik Danışma ve Rehberlik , 11. Basım, Alkım Yayınevi, İstanbul.
- [47] Onur, B. (2004) Gelişim Psikolojisi, 6. Baskı, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara.
- [48] Temel, F.,Aksoy, A. (2001) Ergen Gelişimi ve Yetişkinliğe İlk Adım” Ankara.
- [49] Milli Eğitim Bakanlığı <http://www.meb.gov.tr>, (02.04.2013)
- [50] Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi <http://www.insanbilimleri.com>, (02.04.2013)
- [51] Tezbaşaran, A. A. (1996). Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu. Ankara: TPD Yayınları.
- [52] Tekin, H., (1993). Eğitimdeölçmevedeğerlendirme. Ankara: Yargı.
- [53] Tavşancıl, E. (2002). Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- [54] Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. Eğitim Yönetimi Dergisi, 32, 470-483.
- [55] Turgut, M. F. (1997). Eğitimde ölçme ve değerlendirme metotları. Ankara:Gül Yayınevi.

- [56] Wilson, S. M. (1993). The self-empowerment index: A measure of internally and externally expressed teacher autonomy. *Educational and Psychological Measurement*. Vol.53 (Autumn), Issue 3.
- [57] Yıldırım, C. (1999). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: ÖSYM yayınları, 1999-4.
- [58] Köymen, Ü., (1994). Öğrenme ve ders çalışma stratejileri envanteri: geçerlik ve güvenirlik çalışması, *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (1), 19-28
- [59] Klainbaum, D.G.; Kupper, L.L.; Muller, K.E., (1987). *Applied Regression Analysis and Other Multivariable Methods*. USA, Boston: PWS-Kent Publishing.
- [60] Zeller, R.A. & Carmines, E.G., (1978). *Statistical Analysis of Social Data*. USA, Chicago: Rand McNally College Publishing Company.

EK 1 ANKET UYGULAMASI YAPILAN OKULLAR

İSTANBUL İLİ ÜSKÜDAR İLÇESİ MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM OKULLARI VE ÖĞRENCİ SAYILARI								
S.N.	Okul Adı	10.Sınıf Öğrenci Sayısı			Denek Sayısı			Katılım Oranı (%)
	Örneklem	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	
1	Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	137	55	192	14	13	27	(%) 15
2	Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	40	615	655	7	105	112	(%) 17
3	Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	75	0	75	12	0	12	(%) 16
4	Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	6	105	111	4	30	34	(%) 30
5	Selimiye Tarım Meslek Lisesi	69	59	128	20	45	65	(%) 50
6	Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	24	80	104	7	40	47	(%) 45
7	Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	135	0	135	20	0	20	(%) 15
8	Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	46	58	104	17	15	32	(%) 30
9	Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	452	0	452	70	0	70	(%) 16
10	Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	135	278	413	25	7	32	(%) 10
11	Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	90	14	104	23	2	25	(%) 25
12	Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	95	24	119	25	2	27	(%) 23
	TOPLAM	1.304	1.288	2.592	244	259	503	(%) 20

EK 2 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ARAŞTIRMA İZNİ ONAYI

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : B.30.2.MAR.0.72.00.00/346 -2218
Konu : Menderes KAM

31-01-2012
İstanbul,/..2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

İlgi : a) 09.12.2011 tarih ve 3680 sayılı yazınız.
b) İstanbul Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 09.01.2012 tarih ve 4271 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazınıza istinaden, Enstitünüz Makine Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Menderes KAM'ın "Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi" konulu tez çalışması ile ilgili İstanbul Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan ilgi (b) yazı sureti ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Özlem GÜNGÖR
Daire Başkanı

EKLER :
1.Yazı Örneği (10 sayfa)

26.1.2012 Öğr.İşl.Memuru: Z.ÖZMEN
...../...../2012 Öğr.İşl.Şefi:G.ZENGİN

Marmara Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Göztepe Kampusu 34722 Kadıköy / İSTANBUL

(0 216) 414 05 45 (Santral)
(0 216) 349 56 45 (Faks)

ogrencisleri@marmara.edu.tr
http://www.marmara.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için: Z.ÖZMEN BİL.İŞL.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.34.24.01-044-/ 4271
Konu : Anket (Menderes KAM)

06/01/2012

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi : a) Marmara Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 09/12/2011 tarihli ve 23582 sayılı yazısı
b) Valilik Makamının 06/01/2012 tarih ve 3666 Sayılı Onayı.

Marmara üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Makine Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Menderes KAM' ın "Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi" konulu tezine dair, Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi anketi, ilgi (b) Valilik Onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Metin TAŞDEMİR
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ	
Tarih:	24-01-2012
Sayı:	2284
Bürosu:	Öğrenci İşleri

EKLER:

- Ek-1 Valilik Onayı.
Ek-2 Anket Soruları.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Tarih: 25-01-2012
Sayı: 407
Gönderen: Zehra Hn.

Öğr. İşl. D. B. Şk
24.01.2012
M.B.

NOT: Verilecek cevapta tarih, numara ve dosya numarasının yazılması rica olunur.
STRATEJİ GELİŞTİRME BÖLÜMÜ E-Posta: sgb34@meb.gov.tr
ADRES: İl Millî Eğitim Müdürlüğü D Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Cağaloğlu
Telefon: Snt.212 455 04 00 Dahili: 243, Faks: 212 520 05 64 Şb.Md.: 212 511 16 65

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.34.24.01-020- / 3666
Konu : Anket (Menderes KAM)

06/01/2012

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Marmara Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 19/12/2011 tarihli ve 23582 sayılı yazısı.
b) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c) Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığının 11/04/2007 tarih ve 1950 sayılı emri.
d) Milli Eğitim Komisyonunun 28/12/2011 tarihli tutanağı.

Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Makine Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Menderes KAM'ın "Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi" konulu tezine ilişkin ilimiz Üsküdar İlçesindeki Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenim gören 10.sınıf öğrencilerine yönelik, Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi uygulama anketi yapmak isteği hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Yüksek Lisans öğrencisi Menderes KAM'ın söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda ilgi (c) Bakanlık emri esasları dahilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

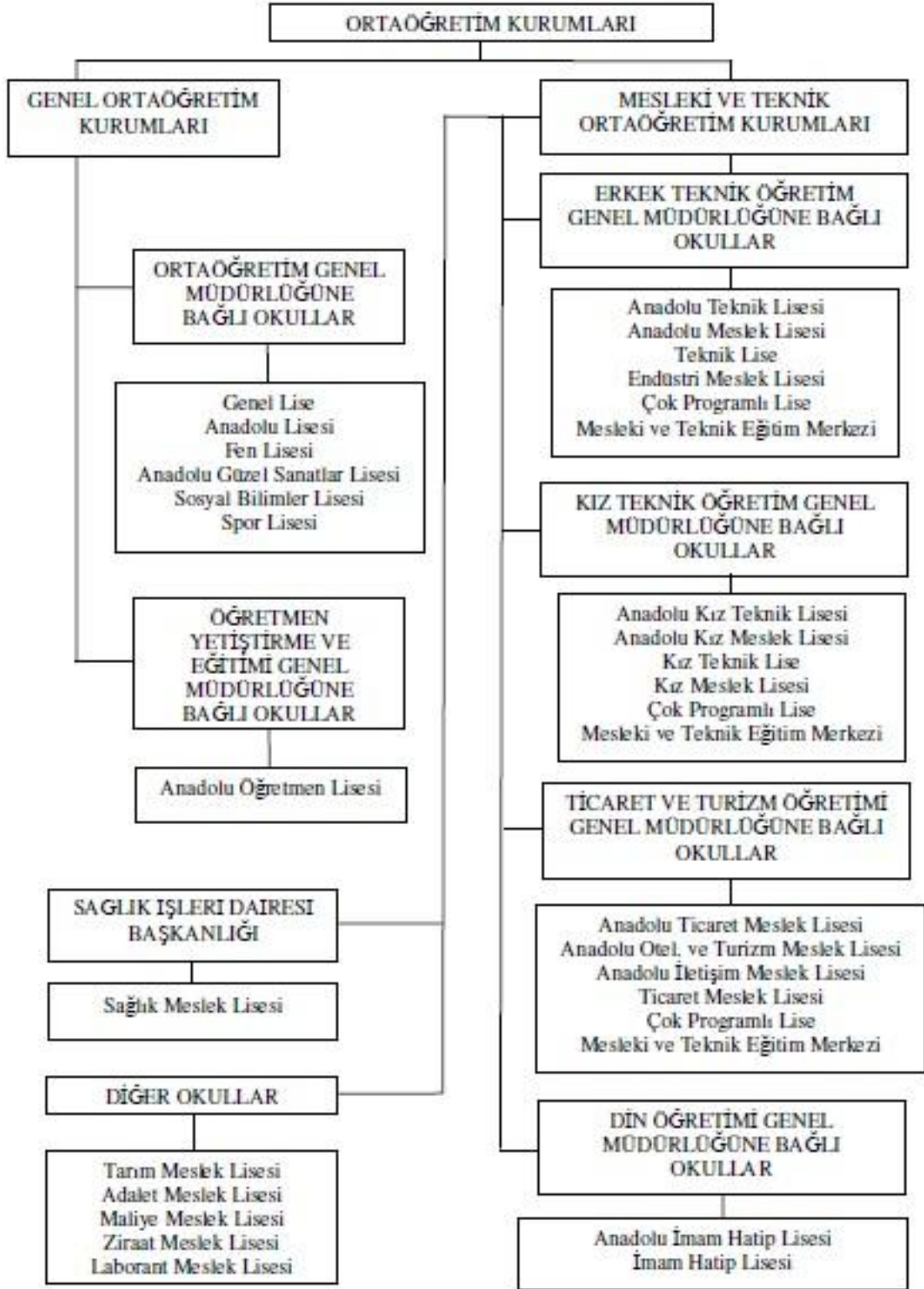
Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Dr. Muhammed YILMAZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
10.5/01/2012
Harun KAYA
Vali a.
Vali Yardımcısı

NOT: Verilecek cevapta tarih, numara ve dosya numarasının yazılması rica olunur.
STRATEJİ GELİŞTİRME BÖLÜMÜ E-Posta: sgb34@meb.gov.tr
ADRES: İl Millî Eğitim Müdürlüğü D Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Çağaloğlu
Telefon: Snt.212 455 04 00 Dahili: 243, Faks: 212 520 05 64 Şb.Md.: 212 511 16 65

EK 3 TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI [49]

EK 4 ÖĞRENCİLERE UYGULANAN ANKET (MEB ONAYLI)

<http://anket.marmara.edu.tr/v2/survey.php?sid=318>

Anket No:318: Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi

Değerli Öğrenciler,

Bu anket formu, " Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi" konulu yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

Araştırmada, Mesleki ve Teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin okul tercihlerinde etkili olan nedenlerin etki durumlarının analizi amaçlanmaktadır. Bu araştırmada, vermiş olduğunuz size ait özel bilgiler araştırma için kullanılacak olup, sorulara samimi ve içten cevaplar vermeniz anket güvenilirliği açısından önemlidir. Bu anket, amacı dışında kullanılmayacaktır, katılımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gürcan ATAÖK-Marmara Üniv.-Tek. Eğt. Fkl.-Makine Eğt.Böl.

Lisansüstü Tez Öğrencisi

Menderes KAM-Fen Bilimleri Enst.-Makine Eğt.A.B.D.

1.BÖLÜM (Aşağıdaki sorularda verilen seçeneklerden, sadece bir tanesini işaretleyiniz.)

1. [*] 1. Okulunuzun Adı

Kendi eğitim-öğretim gördüğünüz okulu seçiniz

- ☐ Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi
- ☐ Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
- ☐ Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi
- ☐ Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi
- ☐ Selimiye Tarım Meslek Lisesi
- ☐ Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi
- ☐ Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi
- ☐ Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi
- ☐ Üsküdar Imkb Kız Meslek Lisesi

- ☐ Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi
- ☐ Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi
- ☐ Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi

2. [*] 2. Cinsiyetiniz

- ☐ Kadın
- ☐ Erkek

3. [*] 3. Annenizin eğitim durumu
En son mezun olduğu okulu seçiniz.

- ☐ Tahsili yok
- ☐ İlköğretim mezunu
- ☐ Lise mezunu
- ☐ Meslek lisesi mezunu
- ☐ Üniversite mezunu ve üstü

4. [*] 4. Babanızın eğitim durumu
En son mezun olduğu okulu seçiniz.

- ☐ Tahsili yok
- ☐ İlköğretim mezunu
- ☐ Lise mezunu
- ☐ Meslek lisesi mezunu
- ☐ Üniversite mezunu ve üstü

5. [*] 5. Annenizin işi
Annenizin yaptığı işi seçiniz.

- ☐ Ev hanımı
- ☐ İşçi
- ☐ Memur
- ☐ Esnaf
- ☐ Emekli
- ☐ Öğretmen

6. [*] 6. Babanızın işi
Babanızın yaptığı işi seçiniz.

- ☐ İşsiz (Herhangi bir işi yok)
- ☐ İşçi

- ☐ Memur
- ☐ Esnaf
- ☐ Emekli
- ☐ Öğretmen

7. [*] 7. Ailenizin aylık toplam geliri

Ailenizin aylık toplam geliri aşağıdaki seçeneklerden hangi gruba girer.

- ☐ Düzenli gelir yok
- ☐ 0 - 800 TL
- ☐ 801 - 2.000 TL
- ☐ 2.001 - 4.000 TL
- ☐ 4.001 - 6.000 TL
- ☐ 6.001 TL ve üstü

8. [*] 8. Sizinle beraber öğrenim gören kaç kardeşiniz var?

Sizinle beraber öğrenim gören kardeş sayınız

- ☐ 1 (Sadece ben)
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4 ve üstü

9. [*] 9. Mezun olduğunuz ilköğretim okulunun bulunduğu yerleşim birimi neresidir?

Mezun olduğunuz ilköğretim okulunun bulunduğu yerleşim birimi aşağıdaki seçeneklerden hangisidir.

- ☐ Köy
- ☐ Belde
- ☐ İlçe Merkezi
- ☐ İl Merkezi

10. [*] 10. İlköğretim okulunuzdaki mezuniyet dereceniz nedir?

İlköğretim okulunuzdaki mezuniyet derecenizi seçiniz.

- ☐ 2 (Geçer)
- ☐ 3 (Orta)
- ☐ 4 (İyi)
- ☐ 5 (Pekiyi)

11. [*] 11. İkamet ettiğiniz binada mülkiyet durumunuz nedir?

İkamet ettiğiniz konutta mülkiyet durumunuzu seçiniz.

- ☐ Ev sahibi
- ☐ Kiracı
- ☐ Ev sahibi değil ama kira ödemiıyor
- ☐ Devlet / Özel Yurt

12. [*] 12. Konutunuzda en çok kullanılan ısıtma sistemi nedir?
Konutunuzda en çok kullanılan ısıtma sisteminizi seçiniz.

- ☐ Soba (odun, kömür vb.)
- ☐ Kalorifer (Merkezi sistem)
- ☐ Kat kaloriferi (Kombi vb.)
- ☐ Klima
- ☐ Doğalgaz sobası

2. BÖLÜM : Aşağıda sıralanan maddelere ne kadar katıldığınızı 1 (kesinlikle katılmıyorum), 5 (kesinlikle katılıyorum) arasındaki dereceli ölçek üzerinde değerlendiriniz/işaretleyiniz.

13. [*] BİREYSEL NEDENLER

a. Okulumu tamamen kendi isteğimle tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

14. [*] b. Okulumu tercih etmemde not ortalamam etkili oldu.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

15. [*] c. Okulumun yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

16. [*] d. Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin özellikleri cinsiyetime uygun olduğu için tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

17. [*] e. Daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

18. [*] f. Okulumu tercih etmeden önce, bu okul mezunları ve bu mesleği yapanlardan okul hakkında bilgi sahibi oldum.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

19. [*] g. SBS sınavından yeterli puan alamamam tercihimde etkili oldu.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

20. [*] **AİLENİN SOSYO-EKONOMİK DÜZEYİYLE İLGİLİ NEDENLER**

a. Ailemin isteği okulumu tercihimde etkili olmuştur.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum

☐ Kesinlikle Katılıyorum

21. [*] b. Ailemin ekonomik durumunun yeterli olmaması okulumu tercihimde etkili olmuştur.

☐ Kesinlikle Katılmıyorum

☐ Katılmıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılıyorum

☐ Kesinlikle Katılıyorum

22. [*] c. Ailemde ve çevremde bulunan mesleki ve teknik ortaöğretim okul mezunları sosyal ve ekonomik şartları okulumu tercihimde etkili olmuştur.

☐ Kesinlikle Katılmıyorum

☐ Katılmıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılıyorum

☐ Kesinlikle Katılıyorum

23. [*] d. Ailemin, okulumu bitirince bir meslek sahibi olmamı düşünmeleri okulumu tercihimde etkili olmuştur.

☐ Kesinlikle Katılmıyorum

☐ Katılmıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılıyorum

☐ Kesinlikle Katılıyorum

24. [*] **MESLEKİ TANITIM VE YÖNLENDİRME İLE İLGİLİ NEDENLER**

a. Mesleki yönelme için ilköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarını yeterli buluyorum.

☐ Kesinlikle Katılmıyorum

☐ Katılmıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılıyorum

☐ Kesinlikle Katılıyorum

25. [*] b. Meslek tanıtımlarının süresi meslekleri tanımak için yeterli olduğunu düşünüyorum.

☐ Kesinlikle Katılmıyorum

☐ Katılmıyorum

- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

26. [*] c. Tanıtım ve yönlendirme sürecinde meslekler ile ilgili araştırma yaptım.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

27. [*] d. Meslek tanıtımları ve yönlendirme okulumu tercih ederken düşüncelerimi etkiledi.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

28. [*] e. Tanıtım ve yönlendirme sürecinde belirli bir mesleğe ilgi ve yeteneğim olduğunu anladığımdan dolayı okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

29. [*] **YÜKSEK ÖĞRENİMLE İLGİLİ NEDENLER**

a. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından yüksek öğretim okullarına sınavsız geçiş hakkı tanınmasından dolayı tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

30. [*] b. Mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun düşüncesi ile okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

31. [*] c. Yüksek öğrenimimi, lise meslek alanımla ilgili bölümlerde yapmak istiyorum.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

32. [*] d. Yüksek öğrenim yapmayı düşünmediğim için okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

33. [*] **DİĞER NEDENLER**

a. Okulumun ikamet adresime yakın olması tercihimde etkili oldu.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

34. [*] b. Diğer okullar hakkında yeterli bilgi sahibi olduktan sonra okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

35. [*] c. İş bulma imkanlarından dolayı okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

36. [*] d. Okulumun avantaj ve dezavantajlarını bilerek tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

37. [*] e. Okulumu tercih etmemde çevremın etkisi büyüktür.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

38. [*] f. İlköğretim okulu öğretmenlerimin tavsiyesi üzerine okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

39. [*] g. İnternetteki forumlar ve rehberlik sayfaları okulumu tercih etmemde etkili oldu.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

40. [*] h. Medyada, yazılı ve görsel basında okulumla ilgili yer alan haberler, okulumu tercih etmemde çok önemli rol oynadı.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

41. [*] 1. Özel eğitim kurumlarının (belediye kursu, dersane vb.) okulumu tercih etmemde önemi büyüktür.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

42. [*] i. Okulumdan mezun olduktan sonra mesleğimle ilgili ilerleme imkânlarını biliyorum.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

43. [*] j. Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin çalışma ortamını araştırdım.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

44. [*] k. Teknolojik ve endüstriyel gelişmeler okulumu tercihimde etkili olmuştur.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

45. [*] l. Avrupa Birliği'nin nitelikli genç nüfusa ihtiyacının olmasından okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

46. [*]m.Okulumda derslerin kolay olduğunu düşündüğümden tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

47. [*] n. Bir meslek sahibi olup yurtdışına açılma isteğimden dolayı okulumu tercih ettim.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

48. [*] o.Mesleki ve teknik eğitimde mesleki yeterlilik için ortaöğretimin yeterli olduğunu düşünüyorum.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

KATILIMINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDER, DERSLERİNİZDE BAŞARILAR DİLERİZ...

Anketten Çık - Cevapları Sil

<< Önceki Sayfa

Bitti - Cevaplar Kaydet

EK 5-1 Üsküdar İlçesi Örgün Eğitim Verileri

Okul Türü	Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı	Derslik B.D. Öğrenci Sayısı	Şube B.D. Öğrenci Sayısı
				Erkek	Kız	Toplam			
Okulöncesi Toplamı	41	300	299	2.680	2.404	5.084	345	17	17
Resmi Okul Öncesi Toplamı	0	134	172	1.706	1.609	3.315	144	25	19
Özel Okul Öncesi Toplamı	41	166	127	974	795	1.769	201	11	14
Anaokulu Toplamı	41	127	105	791	645	1.436	169	11	14
Anaokulu (Resmi)	0	0	0	0	0	0	0		
Anaokulu (Özel)	41	127	105	791	645	1.436	169	11	14
Anasınıfı Toplamı	101	173	194	1.889	1.759	3.648	176	21	19
Anasınıfı (Resmi)	93	134	172	1.706	1.609	3.315	144	25	19
Anasınıfı (Özel)	8	39	22	183	150	333	32	9	15
İlköğretim Toplamı	87	1.736	2.244	31.479	29.801	61.280	3.338	35	27
Resmi İlköğretim Toplamı	66	1.263	1.830	27.341	25.908	53.249	2.498	42	29
İlköğretim Okulu	63	1.215	1.793	27.170	25.788	52.958	2.421	44	30
Özel Eğitim İlköğretim Okulu	3	48	37	171	120	291	77	6	8
Özel İlköğretim Okulu	21	473	414	4.138	3.893	8.031	840	17	19
Ortaöğretim Toplamı	51	1.067	1.248	16.637	18.539	35.176	2.377	33	28
Resmi Ortaöğretim Toplamı	27	763	992	14.262	16.631	30.893	1.744	40	31
Özel Ortaöğretim Toplamı	24	304	256	2.375	1.908	4.283	633	14	17
Genel Ortaöğretim Toplamı	38	693	692	8.722	9.296	18.018	1.381	26	26
Genel Ortaöğretim (Resmi)	14	389	436	6.347	7.388	13.735	748	35	32
Genel Ortaöğretim (Özel)	24	304	256	2.375	1.908	4.283	633	14	17
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Toplamı	13	374	556	7.915	9.243	17.158	996	46	31
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Resmi)	13	374	556	7.915	9.243	17.158	996	46	31
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Özel)	0	0	0	0	0	0	0		
ÖRGÜN EĞİTİM TOPLAMI	179	2.930	3.791	50.796	50.744	101.540	5.884	35	27

EK 5-2 İstanbul İli Örgün Eğitim Verileri

Okul Türü	Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı	Derslik B.D. Öğrenci Sayısı	Şube B.D. Öğrenci Sayısı	Öğretmen B.D. Öğrenci Sayısı
				Erkek	Kız	Toplam				
Okulöncesi Toplamı	736	6.125	6.163	58.057	51.715	109.772	5.880	18	18	19
Resmi Okul Öncesi Toplamı	79	2.923	4.212	45.112	40.150	85.262	3.155	29	20	27
Özel Okul Öncesi Toplamı	657	3.202	1.951	12.945	11.565	24.510	2.725	8	13	9
Anaokulu Toplamı	736	2.405	2.177	16.002	14.429	30.431	2.763	13	14	11
Anaokulu (Resmi)	79	402	536	5.411	4.942	10.353	474	26	19	22
Anaokulu (Özel)	657	2.003	1.641	10.591	9.487	20.078	2.289	10	12	9
Anasınıfı Toplamı	2.108	3.720	3.986	42.055	37.286	79.341	3.117	21	20	25
Anasınıfı (Resmi)	1.984	2.521	3.676	39.701	35.208	74.909	2.681	30	20	28
Anasınıfı (Özel)	124	1.199	310	2.354	2.078	4.432	436	4	14	10
İlköğretim Toplamı	1.666	38.744	51.651	899.091	840.579	1.739.670	63.303	45	34	27
Resmi İlköğretim Toplamı	1.424	33.562	47.575	857.684	803.763	1.661.447	54.579	50	35	30
İlköğretim Okulu	1.376	32.963	47.021	854.861	802.209	1.657.070	53.783	50	35	31
Özel Eğitim İlköğretim Okulu	48	599	554	2.823	1.554	4.377	796	7	8	5
Özel İlköğretim Okulu	242	5.182	4.076	41.407	36.816	78.223	8.724	15	19	9
Ortaöğretim Toplamı	883	17.017	22.193	370.042	326.199	696.241	30.580	41	31	23
Resmi Ortaöğretim Toplamı	583	13.168	18.863	338.158	303.197	641.355	24.139	49	34	27
Özel Ortaöğretim Toplamı	300	3.849	3.330	31.884	23.002	54.886	6.441	14	16	9
Genel Ortaöğretim Toplamı	596	10.808	12.596	197.876	182.246	380.122	18.043	35	30	21
Genel Ortaöğretim (Resmi)	310	7.051	9.340	166.753	159.593	326.346	11.775	46	35	28
Genel Ortaöğretim (Özel)	286	3.757	3.256	31.123	22.653	53.776	6.268	14	17	9
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Toplamı	287	6.209	9.597	172.166	143.953	316.119	12.537	51	33	25
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Resmi)	273	6.117	9.523	171.405	143.604	315.009	12.364	51	33	25
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Özel)	14	92	74	761	349	1.110	173	12	15	6
ÖRGÜN EĞİTİM TOPLAMI	3.285	58.166	80.007	1.327.190	1.218.493	2.545.683	96.646	44	32	26

EK 6-1 Okulumu tamamen kendi isteğimle tercih ettim

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	3	11	5	5	3	27
	11,1%	40,7%	18,5%	18,5%	11,1%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	23	44	32	10	3	112
	20,5%	39,3%	28,6%	8,9%	2,7%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1	6	5	0	0	12
	8,3%	50,0%	41,7%	,0%	,0%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	4	14	13	2	1	34
	11,8%	41,2%	38,2%	5,9%	2,9%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	6	28	18	13	0	65
	9,2%	43,1%	27,7%	20,0%	,0%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	4	19	13	7	4	47
	8,5%	40,4%	27,7%	14,9%	8,5%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	10	4	3	0	20
	15,0%	50,0%	20,0%	15,0%	,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	4	15	5	5	3	32
	12,5%	46,9%	15,6%	15,6%	9,4%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	13	23	10	15	9	70
	18,6%	32,9%	14,3%	21,4%	12,9%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	5	20	4	3	0	32
	15,6%	62,5%	12,5%	9,4%	,0%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	2	8	10	3	2	25
	8,0%	32,0%	40,0%	12,0%	8,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	6	7	12	1	1	27
	22,2%	25,9%	44,4%	3,7%	3,7%	100,0%
TOPLAM	74	205	131	67	26	503
	14,7%	40,8%	26,0%	13,3%	5,2%	100,0%

EK 6-2 Okulumu tercih etmemde not ortalamam etkili oldu

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	4	12	7	4	0	27
	14,8%	44,4%	25,9%	14,8%	,0%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	10	63	22	11	6	112
	8,9%	56,3%	19,6%	9,8%	5,4%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2	6	3	0	1	12
	16,7%	50,0%	25,0%	,0%	8,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	6	7	7	10	4	34
	17,6%	20,6%	20,6%	29,4%	11,8%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	6	26	12	14	7	65
	9,2%	40,0%	18,5%	21,5%	10,8%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	4	16	8	13	6	47
	8,5%	34,0%	17,0%	27,7%	12,8%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2	12	2	2	2	20
	10,0%	60,0%	10,0%	10,0%	10,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	1	15	6	7	3	32
	3,1%	46,9%	18,8%	21,9%	9,4%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	6	29	13	15	7	70
	8,6%	41,4%	18,6%	21,4%	10,0%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	2	22	5	1	2	32
	6,3%	68,8%	15,6%	3,1%	6,3%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	2	9	4	7	3	25
	8,0%	36,0%	16,0%	28,0%	12,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	3	14	7	1	2	27
	11,1%	51,9%	25,9%	3,7%	7,4%	100,0%
TOPLAM	48	231	96	85	43	503
	9,5%	45,9%	19,1%	16,9%	8,5%	100,0%

EK 6-3 Okulumun yeteneklerime uygun olduğunu düşünüyorum

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	6	12	3	4	2	27
	22,2%	44,4%	11,1%	14,8%	7,4%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	27	39	28	10	8	112
	24,1%	34,8%	25,0%	8,9%	7,1%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	5	4	0	0	12
	25,0%	41,7%	33,3%	,0%	,0%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	9	18	7	0	0	34
	26,5%	52,9%	20,6%	,0%	,0%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	12	30	16	5	2	65
	18,5%	46,2%	24,6%	7,7%	3,1%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	4	24	7	4	8	47
	8,5%	51,1%	14,9%	8,5%	17,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	8	10	1	1	0	20
	40,0%	50,0%	5,0%	5,0%	,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	9	13	1	5	4	32
	28,1%	40,6%	3,1%	15,6%	12,5%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	22	17	10	13	8	70
	31,4%	24,3%	14,3%	18,6%	11,4%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	14	7	3	5	3	32
	43,8%	21,9%	9,4%	15,6%	9,4%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	5	11	8	1	0	25
	20,0%	44,0%	32,0%	4,0%	,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	4	10	12	1	0	27
	14,8%	37,0%	44,4%	3,7%	,0%	100,0%
TOPLAM	123	196	100	49	35	503
	24,5%	39,0%	19,9%	9,7%	7,0%	100,0%

EK 6-4 Okulumdan mezun olduktan sonra yapacağım mesleğin özellikleri cinsiyetime uygun olduğu için tercih ettim

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	5	9	5	7	1	27
	18,5%	33,3%	18,5%	25,9%	3,7%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	17	37	15	24	19	112
	15,2%	33,0%	13,4%	21,4%	17,0%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	0	4	3	3	2	12
	,0%	33,3%	25,0%	25,0%	16,7%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	2	16	9	5	2	34
	5,9%	47,1%	26,5%	14,7%	5,9%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	9	23	18	6	9	65
	13,8%	35,4%	27,7%	9,2%	13,8%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	5	15	17	7	3	47
	10,6%	31,9%	36,2%	14,9%	6,4%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2	13	2	1	2	20
	10,0%	65,0%	10,0%	5,0%	10,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	2	17	6	5	2	32
	6,3%	53,1%	18,8%	15,6%	6,3%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	16	13	6	24	11	70
	22,9%	18,6%	8,6%	34,3%	15,7%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	11	7	5	3	6	32
	34,4%	21,9%	15,6%	9,4%	18,8%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	5	10	4	4	2	25
	20,0%	40,0%	16,0%	16,0%	8,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	3	15	4	2	3	27
	11,1%	55,6%	14,8%	7,4%	11,1%	100,0%
TOPLAM	77	179	94	91	62	503
	15,3%	35,6%	18,7%	18,1%	12,3%	100,0%

EK 6-5 Daha kolay iş bulabilmek ve kısa yoldan hayata atılabilmek için okulumu tercih ettim

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	6	8	5	4	4	27
	22,2%	29,6%	18,5%	14,8%	14,8%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	15	52	17	16	12	112
	13,4%	46,4%	15,2%	14,3%	10,7%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2	1	3	5	1	12
	16,7%	8,3%	25,0%	41,7%	8,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	5	13	10	5	1	34
	14,7%	38,2%	29,4%	14,7%	2,9%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	8	25	15	11	6	65
	12,3%	38,5%	23,1%	16,9%	9,2%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	6	20	2	9	10	47
	12,8%	42,6%	4,3%	19,1%	21,3%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	6	7	1	3	3	20
	30,0%	35,0%	5,0%	15,0%	15,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	4	12	4	11	1	32
	12,5%	37,5%	12,5%	34,4%	3,1%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	9	27	9	19	6	70
	12,9%	38,6%	12,9%	27,1%	8,6%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	5	14	4	5	4	32
	15,6%	43,8%	12,5%	15,6%	12,5%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	1	13	9	2	0	25
	4,0%	52,0%	36,0%	8,0%	,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	2	8	11	4	2	27
	7,4%	29,6%	40,7%	14,8%	7,4%	100,0%
TOPLAM	69	200	90	94	50	503
	13,7%	39,8%	17,9%	18,7%	9,9%	100,0%

EK 6-6 Okulumu tercih etmeden önce, bu okul mezunları ve bu mesleği yapanlardan okul hakkında bilgi sahibi oldum

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	3	3	5	12	4	27
	11,1%	11,1%	18,5%	44,4%	14,8%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	15	36	17	28	16	112
	13,4%	32,1%	15,2%	25,0%	14,3%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	0	1	6	4	1	12
	,0%	8,3%	50,0%	33,3%	8,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	3	13	3	9	6	34
	8,8%	38,2%	8,8%	26,5%	17,6%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	2	14	9	24	16	65
	3,1%	21,5%	13,8%	36,9%	24,6%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	4	9	6	17	11	47
	8,5%	19,1%	12,8%	36,2%	23,4%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	6	7	3	4	0	20
	30,0%	35,0%	15,0%	20,0%	,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	4	6	6	11	5	32
	12,5%	18,8%	18,8%	34,4%	15,6%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	8	23	9	20	10	70
	11,4%	32,9%	12,9%	28,6%	14,3%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	1	11	4	11	5	32
	3,1%	34,4%	12,5%	34,4%	15,6%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	1	3	7	8	6	25
	4,0%	12,0%	28,0%	32,0%	24,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	4	14	3	5	1	27
	14,8%	51,9%	11,1%	18,5%	3,7%	100,0%
TOPLAM	51	140	78	153	81	503
	10,1%	27,8%	15,5%	30,4%	16,1%	100,0%

EK 6-7 SBS sınavından yeterli puan alamamam tercihimde etkili oldu

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	3	7	4	9	4	27
	11,1%	25,9%	14,8%	33,3%	14,8%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	13	43	19	13	24	112
	11,6%	38,4%	17,0%	11,6%	21,4%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	2	1	2	4	12
	25,0%	16,7%	8,3%	16,7%	33,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	6	8	11	5	4	34
	17,6%	23,5%	32,4%	14,7%	11,8%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	4	21	13	15	12	65
	6,2%	32,3%	20,0%	23,1%	18,5%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	2	14	4	18	9	47
	4,3%	29,8%	8,5%	38,3%	19,1%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	4	4	7	3	2	20
	20,0%	20,0%	35,0%	15,0%	10,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	2	14	8	5	3	32
	6,3%	43,8%	25,0%	15,6%	9,4%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	6	23	15	18	8	70
	8,6%	32,9%	21,4%	25,7%	11,4%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	1	18	9	3	1	32
	3,1%	56,3%	28,1%	9,4%	3,1%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	4	4	3	4	10	25
	16,0%	16,0%	12,0%	16,0%	40,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	0	7	2	10	8	27
	,0%	25,9%	7,4%	37,0%	29,6%	100,0%
TOPLAM	48	165	96	105	89	503
	9,5%	32,8%	19,1%	20,9%	17,7%	100,0%

EK 6-8 Ailemin isteği okulumu tercihimde etkili olmuştur

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	3	7	4	9	4	27
	11,1%	25,9%	14,8%	33,3%	14,8%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	13	43	19	13	24	112
	11,6%	38,4%	17,0%	11,6%	21,4%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	2	1	2	4	12
	25,0%	16,7%	8,3%	16,7%	33,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	6	8	11	5	4	34
	17,6%	23,5%	32,4%	14,7%	11,8%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	4	21	13	15	12	65
	6,2%	32,3%	20,0%	23,1%	18,5%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	2	14	4	18	9	47
	4,3%	29,8%	8,5%	38,3%	19,1%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	4	4	7	3	2	20
	20,0%	20,0%	35,0%	15,0%	10,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	2	14	8	5	3	32
	6,3%	43,8%	25,0%	15,6%	9,4%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	6	23	15	18	8	70
	8,6%	32,9%	21,4%	25,7%	11,4%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	1	18	9	3	1	32
	3,1%	56,3%	28,1%	9,4%	3,1%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	4	4	3	4	10	25
	16,0%	16,0%	12,0%	16,0%	40,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	0	7	2	10	8	27
	,0%	25,9%	7,4%	37,0%	29,6%	100,0%
TOPLAM	48	165	96	105	89	503
	9,5%	32,8%	19,1%	20,9%	17,7%	100,0%

EK 6-9 Ailemin ekonomik durumunun yeterli olmaması okulumu tercihimde etkili olmuştur

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	4	1	1	11	10	27
	14,8%	3,7%	3,7%	40,7%	37,0%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	8	12	7	42	43	112
	7,1%	10,7%	6,3%	37,5%	38,4%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1	0	0	4	7	12
	8,3%	,0%	,0%	33,3%	58,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	3	1	0	16	14	34
	8,8%	2,9%	,0%	47,1%	41,2%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	4	13	3	26	19	65
	6,2%	20,0%	4,6%	40,0%	29,2%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	4	10	11	14	8	47
	8,5%	21,3%	23,4%	29,8%	17,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	4	3	2	5	6	20
	20,0%	15,0%	10,0%	25,0%	30,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	1	3	0	18	10	32
	3,1%	9,4%	,0%	56,3%	31,3%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	6	10	8	26	20	70
	8,6%	14,3%	11,4%	37,1%	28,6%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	0	0	1	7	24	32
	,0%	,0%	3,1%	21,9%	75,0%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	2	3	0	9	11	25
	8,0%	12,0%	,0%	36,0%	44,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	2	3	1	6	15	27
	7,4%	11,1%	3,7%	22,2%	55,6%	100,0%
TOPLAM	39	59	34	184	187	503
	7,8%	11,7%	6,8%	36,6%	37,2%	100,0%

EK 6-10 Ailemin, okulumu bitirince bir meslek sahibi olmamı düşünmeleri okulumu tercihimde etkili olmuştur

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	5	11	6	4	1	27
	18,5%	40,7%	22,2%	14,8%	3,7%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	19	53	11	23	6	112
	17,0%	47,3%	9,8%	20,5%	5,4%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1	6	2	2	1	12
	8,3%	50,0%	16,7%	16,7%	8,3%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	3	19	6	5	1	34
	8,8%	55,9%	17,6%	14,7%	2,9%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	4	29	11	15	6	65
	6,2%	44,6%	16,9%	23,1%	9,2%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	5	18	5	15	4	47
	10,6%	38,3%	10,6%	31,9%	8,5%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	8	5	4	0	20
	15,0%	40,0%	25,0%	20,0%	,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	2	18	4	5	3	32
	6,3%	56,3%	12,5%	15,6%	9,4%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	7	37	11	8	7	70
	10,0%	52,9%	15,7%	11,4%	10,0%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	2	19	3	4	4	32
	6,3%	59,4%	9,4%	12,5%	12,5%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	2	10	9	3	1	25
	8,0%	40,0%	36,0%	12,0%	4,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	2	15	6	3	1	27
	7,4%	55,6%	22,2%	11,1%	3,7%	100,0%
TOPLAM	55	243	79	91	35	503
	10,9%	48,3%	15,7%	18,1%	7,0%	100,0%

EK 6-11 Mesleki yönelme için ilköğretim okulundaki tanıtım ve yönlendirme uygulamalarını yeterli buluyorum

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	6	4	2	10	5	27
	22,2%	14,8%	7,4%	37,0%	18,5%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	27	21	5	33	26	112
	24,1%	18,8%	4,5%	29,5%	23,2%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	4	2	1	3	2	12
	33,3%	16,7%	8,3%	25,0%	16,7%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	5	8	1	10	10	34
	14,7%	23,5%	2,9%	29,4%	29,4%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	10	6	1	21	27	65
	15,4%	9,2%	1,5%	32,3%	41,5%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	5	14	5	11	12	47
	10,6%	29,8%	10,6%	23,4%	25,5%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	7	7	0	2	4	20
	35,0%	35,0%	,0%	10,0%	20,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	4	5	1	15	7	32
	12,5%	15,6%	3,1%	46,9%	21,9%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	13	13	5	19	20	70
	18,6%	18,6%	7,1%	27,1%	28,6%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	2	7	1	6	16	32
	6,3%	21,9%	3,1%	18,8%	50,0%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	5	3	1	10	6	25
	20,0%	12,0%	4,0%	40,0%	24,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	2	6	1	9	9	27
	7,4%	22,2%	3,7%	33,3%	33,3%	100,0%
TOPLAM	90	96	24	149	144	503
	17,9%	19,1%	4,8%	29,6%	28,6%	100,0%

EK 6-12 Mezun olduğumda herhangi bir yüksek öğretim programına yerleşemesem bile elimde bir mesleğim olsun düşüncesiyle okulumu tercih ettim

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	4	18	4	1	0	27
	14,8%	66,7%	14,8%	3,7%	,0%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	20	54	13	15	10	112
	17,9%	48,2%	11,6%	13,4%	8,9%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	3	4	2	0	12
	25,0%	25,0%	33,3%	16,7%	,0%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	4	10	8	8	4	34
	11,8%	29,4%	23,5%	23,5%	11,8%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	5	30	9	13	8	65
	7,7%	46,2%	13,8%	20,0%	12,3%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	4	18	9	9	7	47
	8,5%	38,3%	19,1%	19,1%	14,9%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1	9	6	3	1	20
	5,0%	45,0%	30,0%	15,0%	5,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	2	15	4	9	2	32
	6,3%	46,9%	12,5%	28,1%	6,3%	100,0%
Üsküdar Imkb Kız Meslek Lisesi	6	27	13	10	14	70
	8,6%	38,6%	18,6%	14,3%	20,0%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	10	11	3	3	5	32
	31,3%	34,4%	9,4%	9,4%	15,6%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	3	11	6	2	3	25
	12,0%	44,0%	24,0%	8,0%	12,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	2	16	5	4	0	27
	7,4%	59,3%	18,5%	14,8%	,0%	100,0%
TOPLAM	64	222	84	79	54	503
	12,7%	44,1%	16,7%	15,7%	10,7%	100,0%

EK 6-13 Yüksek öğrenim yapmayı düşünmediğim için okulumu tercih ettim

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	4	0	2	9	12	27
	14,8%	,0%	7,4%	33,3%	44,4%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	17	12	3	28	52	112
	15,2%	10,7%	2,7%	25,0%	46,4%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	0	0	1	2	9	12
	,0%	,0%	8,3%	16,7%	75,0%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	6	2	1	9	16	34
	17,6%	5,9%	2,9%	26,5%	47,1%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	2	3	1	25	34	65
	3,1%	4,6%	1,5%	38,5%	52,3%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	5	2	9	17	14	47
	10,6%	4,3%	19,1%	36,2%	29,8%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2	1	2	7	8	20
	10,0%	5,0%	10,0%	35,0%	40,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	4	4	1	13	10	32
	12,5%	12,5%	3,1%	40,6%	31,3%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	10	4	5	28	23	70
	14,3%	5,7%	7,1%	40,0%	32,9%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	0	0	0	6	26	32
	,0%	,0%	,0%	18,8%	81,3%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	1	0	1	8	15	25
	4,0%	,0%	4,0%	32,0%	60,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	1	1	1	8	16	27
	3,7%	3,7%	3,7%	29,6%	59,3%	100,0%
TOPLAM	52	29	27	160	235	503
	10,3%	5,8%	5,4%	31,8%	46,7%	100,0%

EK 6-14 Okulumda derslerinin kolay olduğunu düşündüğümden tercih ettim

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	3	0	0	3	21	27
	11,1%	,0%	,0%	11,1%	77,8%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	15	9	3	30	55	112
	13,4%	8,0%	2,7%	26,8%	49,1%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1	2	0	6	3	12
	8,3%	16,7%	,0%	50,0%	25,0%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	1	3	1	14	15	34
	2,9%	8,8%	2,9%	41,2%	44,1%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	1	9	2	27	26	65
	1,5%	13,8%	3,1%	41,5%	40,0%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	7	7	0	19	14	47
	14,9%	14,9%	,0%	40,4%	29,8%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	3	5	1	8	3	20
	15,0%	25,0%	5,0%	40,0%	15,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	3	7	0	15	7	32
	9,4%	21,9%	,0%	46,9%	21,9%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	5	10	4	22	29	70
	7,1%	14,3%	5,7%	31,4%	41,4%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	2	1	0	10	19	32
	6,3%	3,1%	,0%	31,3%	59,4%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	0	1	0	5	19	25
	,0%	4,0%	,0%	20,0%	76,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	0	0	1	8	18	27
	,0%	,0%	3,7%	29,6%	66,7%	100,0%
TOPLAM	41	54	12	167	229	503
	8,2%	10,7%	2,4%	33,2%	45,5%	100,0%

EK 6-15 Mesleki ve teknik eğitimde mesleki yeterlilik için ortaöğretimin yeterli olduğunu düşünüyorum

OKUL	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
Bülent Akarcalı Sağlık Meslek Lisesi	3	4	0	6	14	27
	11,1%	14,8%	,0%	22,2%	51,9%	100,0%
Haydarpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	21	26	10	25	30	112
	18,8%	23,2%	8,9%	22,3%	26,8%	100,0%
Mithatpaşa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	1	1	0	7	3	12
	8,3%	8,3%	,0%	58,3%	25,0%	100,0%
Rahime Ulusoy Denizcilik Meslek Lisesi	5	9	2	7	11	34
	14,7%	26,5%	5,9%	20,6%	32,4%	100,0%
Selimiye Tarım Meslek Lisesi	8	7	3	17	30	65
	12,3%	10,8%	4,6%	26,2%	46,2%	100,0%
Şeyh Şamil Lisesi Endüstri Meslek Lisesi	3	6	2	16	20	47
	6,4%	12,8%	4,3%	34,0%	42,6%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2	8	1	3	6	20
	10,0%	40,0%	5,0%	15,0%	30,0%	100,0%
Üsküdar Cumhuriyet Ticaret Meslek Lisesi	6	4	3	9	10	32
	18,8%	12,5%	9,4%	28,1%	31,3%	100,0%
Üsküdar İmkb Kız Meslek Lisesi	11	10	3	17	29	70
	15,7%	14,3%	4,3%	24,3%	41,4%	100,0%
Üsküdar Ticaret Meslek Lisesi	9	4	3	5	11	32
	28,1%	12,5%	9,4%	15,6%	34,4%	100,0%
Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	4	1	1	9	10	25
	16,0%	4,0%	4,0%	36,0%	40,0%	100,0%
Zeynep Kamil Sağlık Meslek Lisesi	3	4	0	10	10	27
	11,1%	14,8%	,0%	37,0%	37,0%	100,0%
TOPLAM	76	84	28	131	184	503
	15,1%	16,7%	5,6%	26,0%	36,6%	100,0%

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Menderes KAM
Doğum Yeri ve Tarihi : Bolu/Kıbrıscık - 1983
Yabancı Dili : İngilizce
E-Posta : menderes.kam@egm.gov.tr

Öğrenim Durumu

Derece	Bölüm/Program	Üniversite/Lise	Mezuniyet Yılı
Lise	Makine	Bolu Merkez İzzet Baysal Anadolu Teknik Lisesi	2001
Üniversite	Makine Öğretmenliği	Dumlupınar Üniversitesi	2005

İş Deneyimi

Yıl	Firma/Kurum	Görevi
2006-...	İstanbul Emniyet Müdürlüğü Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlüğü	Memur
2005-2006	Sakarya Söğütlü Çok Programlı Lisesi (MEB)	Öğretmen
2004-2005	Bolu Filiz Gıda San. Tic. A.Ş.	Makine Bölümü
2003-2004	Bolu Arçelik A.Ş.	Makine ve Kalıpcılık Bölümü
2000-2001	Bolu Filiz Gıda San. Tic. A.Ş.	Makine Bölümü